

MOCADOR &

363
Informatiu per a la desmilitarització i la no-violència

ESTIU 1993 300 PTS - 16 FF

GIRA PACIFISTA ALS BALSANS: KOSOVO

DE GANVA A CRUÏLLA: Entrevista a Jordi Garcia

EL MOVIMENT PER LA PAU DAVANT LA GUERRA
A L'ANTIGA IUGOSLÀVIA:
Marko Hren, Srdjan Dvornik, IRG

GRUPS

ALT EMPORDÀ:

Moviment d'Objecció de
Consciència
Apartat Correus, 337
17600 Figueres

ALT VINALOPÓ:

Moviment d'Objecció de
Consciència
Pç. Mercat, 18
03400 Villena

ANOIA:

Moviment d'Objecció de
Consciència
Apartat Correus, 466
08700 Igualada

BAGES:

Assemblea Antimilitarista del
Bages
c/. Talamanca, 8
08240 Manresa

BAIX CAMP:

Moviment d'Objecció de
Consciència
c/. St Vicenç, 3
43201 Reus

BAIX LLOBREGAT:

Moviment d'Objecció de
Consciència
Avg. Europa, 176, 1r.
08907 L'Hospitalet de Llobregat

BARCELONÈS:

Moviment d'Objecció de
Consciència i Milik
c/. Cervantes, 2, pral., 1ª
08002 Barcelona
tfn i fax: 93-318.39.94

Seminari Permanent
d'Educació per la Pau
c/ Melior de Palau, 140
08014 Barcelona
tfn: 93-490.43.22

BARCELONÈS NORD:

Moviment d'Objecció de
Consciència
c/. Germà Bernavé s/n.
08911 Badalona

BERGUEDÀ:

Assemblea Antimilitarista del
Berguedà
Apartat Correus, 30
08600 Berga

EL GARRAF:

Assemblea Antimilitarista del
Garraf
Apartat Correus, 236
08800 Vilanova i la Geltrú

GIRONÈS:

Milikk
c/. Portal Nou, 12
17004 Girona

Associació de Pacifistes
Objectors de Consciència
c/. Agudes 12, 3r., C
17005 Girona

Col·lectiu Antimilitarista
c/. Llarg, 29, 3r., 2ª
17190 Salt

L'HORTA:

Moviment d'Objecció de
Consciència
Pça Manisses, 2, 3ª, porta 15
46003 València
tfn: 96-392.30.95

MALLORCA:

Grup d'Objectors de Mallorca
Apartat Correus, 1566
07080 Palma de Mallorca

MARESME:

Assemblea d'Objectors i
Insubmisos
c/. Benet Serra, 8 bis
08302 Mataró

MENORCA:

Moviment d'Objecció de
Consciència
Apartat Correus, 178
07700 Maó

MONTSIÀ:

Grup d'Objectors de Consciència
c/. Escoles, 14
43870 Amposta

OSONA:

Assemblea Antimilitarista i
d'Objecció
c/. Sant Just, 1, 2ª
08500 Vic

PLANA BAIXA:

Moviment d'Objecció de
Consciència
c/. Sant Ferran, 7
12549 Betxi

RIBERA ALTA:

Moviment d'Objecció de
Consciència
c/. Cervantes, 30, 2n., 4ª
46680 Algemesí

LA SAFOR:

Moviment d'Objecció de
Consciència
c/. Cases Blaves, 4
46700 Gandia

LA SEGARRA:

Comissió d'Objecció de
Consciència
Apartat Correus, 88
25200 Cervera

SEGRÍÀ:

Moviment d'Objecció de
Consciència
Apartat Correus, 850
25080 Lleida

VALLÈS ORIENTAL:

Grup Antimilitarista de Caldes
c/. Alfons Solà, 20, àtic, 2ª
08140 Caldes de Montbui

Coordinadora per la Pau i la
Solidaritat
c/. Corró, 45
08400 Granollers

LA VALL D'ALBAIDA:

Moviment d'Objecció de
Consciència
c/. Tomas Valls, 35, baix.
46870 Ontinyent

MOCADOR Desmilitarització i no-violència

REDACCIONS

MOCADOR - CASAL DE LA PAU: Cervantes, 2, pral. 1ª. 08002 Barcelona. tfn: 93-318.39.94

MOCADOR - EMPORDÀ: Apartat 337. 17600 Figueres

MOCADOR - VALÈNCIA: Pça. Manisses, 2, 3ª, porta 15. 46003 València. tfn: 96-392.30.95

SEMINARI PERMANENT D'EDUCACIÓ PER LA PAU: c/ Melior de Palau 140. 08014 Barcelona

COL·LABORADORS/ES

Badalona: Maria Dolors Sabaté. Barcelona: Lydia Adell, Francesc Arnau, Núria Arnau, Marc Barrobés, Betlem Blanco, Miquel Colomer, Pere Comelles, Teresa Dalmau, Paco Gascón, Pep Manel, Carme Romia, Pàtric de San Pedro, Yon Sánchez. Alt Empordà: Isidre Llorente, Mireia Mata, Josep Mª Tegido, Xavier Torruella. Girona: Martí Teres. Ontinyent: Josep Gilabert, Santi Sais. València: Amand Ortíz.

EIMOCADOR de tardor es preveu que surti la segona quinzena de setembre. Els originals per ser publicats hauran d'arribar a qualsevol de les redaccions abans de finals d'agost.

S'admeten articles, dibuixos i tota mena de col·laboracions originals. Dirigiu-les a qualsevol de les redaccions de la revista.

Subscripcions i distribució: Redacció Casal de la Pau

DIP. LEG. B-1292-87

SUMARI 25

LA INSUBMISSIÓ A DEBAT

- Notes per al debat de la insubmissió. **Mili-kk** 3
- A sac amb ells. **Pluja-a-la-cara** 4

INSUBMISSIÓ

- Presos. 6
- Presons. 7
- Carta a l'insubmís desconegut. **Francesc** 7
- Narrativa jurídica. **Edu** 8

EL MOVIMENT PER LA PAU DAVANT LA GUERRA

- El gran fracàs del raonament pacifista occidental: pensar localment, actuar globalment. **Marko Hren** 10
- Preguntes sobre el passat, present i futur. **Vicent Partal** 14
- L'alternativa al Pla Vance-Owen? **Srdjan Dvornik** 15
- Intervenció: moltes preguntes, cap solució. **Internacional de Resistents a la Guerra** 17
- Músics per la Pau. **SPEP** 19
- Moció de l'Ajuntament de la Jonquera. 22

GIRA PACIFISTA DEL MOC ALS BÀLCANS

- Entrevista amb un membre de la presidència de la "Lliga Democràtica de Kosova". 20
- Entrevista amb el professor Dr. Hatzullah Gozani. 22
- Entrevista amb "Lidhja Demokratike e Kosova" 23

SOMÀLIA. NO NOMÉS SEQUERA, FAM I GUERRA.
FCNL 24

ENTREVISTA A JORDI GARCIA 28

EDUCACIÓ PER LA PAU

- Educació i valors. **Carne Romia** 31
- Seminari d'Educació per la Pau "Joan Gilabert". 33
- Àrea de Pau i Solidaritat de l'Ajuntament de Castelldefels. 33

CUL DE SAC

- Llibres. 34
- IV marxa Antimilitarista. 35
- Breus. 36
- Breus València. **Amand** 37
- Agenda. 38
- Universitat Internacional per la Pau de Sant Cugat. 39
- Kleenex. 40

BUTLLETA DE SUBSCRIPCIÓ

MOCADOR

nom i cognoms
adreça població
codi postal comarca tel.

Se subscriu a la revista MOCADOR per un període d'UN ANY, prorrogable si no hi ha ordre en contra, i un import de 1.100 pessetes (4 números) a pagar mitjançant domiciliació bancària.

Distingits senyors:

Banc/Caixa Agència Població

Compte/Llibreta-núm.

Banc/Caixa domiciliat al carrer núm. de

Jo (Nom i cognoms)
domiciliat al c/pç núm. de

autoritzo el pagament dels rebuts que al meu nom presentarà el SIOC - Casal de la Pau.

....., a de de 199...
(Signatura)

Envia aquest full a: MOCADOR - Casal de la Pau. Cervantes, 2, pral-1. 08002-Barcelona

NOTES PER AL DEBAT DE LA INSUBMISSIÓ

COM VEIEM LA SITUACIÓ

Al nostre entendre en aquests moments no es pot fer un altre debat de la situació de la insubmissió sinó és de manera positiva, que no vol dir triomfalista, ni gloriosa, ni sense problemes, però sí cal situar el que avui, després de quatre anys, marca la paraula insubmissió.

Hem d'entendre la campanya de la insubmissió com una campanya consolidada, ja que:

- Després d'aquests quatre anys hem aconseguit mantenir un pols (amb alts i baixos) amb el govern i els militars.

- El moviment ha aconseguit mantenir la seva desobediència civil en el conjunt del moviment després de tota la repressió i les maniobres del govern: empresonament selectiu, campanya de criminalització de la insubmissió, engegada de la nova llei del servei militar...

- Cal evidentment parlar del número d'insumisos, que en aquests moments toca la xifra entorn dels 4000. Això, fent una divisió inexacte, suposaria mil insumisos per any, malgrat totes les traves comentades anteriorment. Aquestes dades demostren que s'ha mantingut el llistó i que encara que durant l'any 92 aquesta xifra ha baixat una mica, depenent de la realitat en concret de cada nació, es pot fer un balanç general de manteniment.

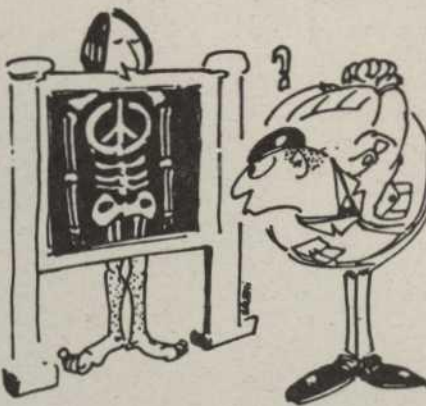
- Quan parlem de campanya consolidada, parlem també des de la insubmissió com una campanya i una lluita amb iniciativa del 89 fins ara. Ens expliquem: al 89 van ser 57 insumisos els que van agafar la iniciativa i van posar els militars i el govern en la corda fluixa, manifestant la seva desobediència civil a la mili i a la PSS. Ara, al 93, som 4000 els que continuem fent-ho, i no tant perquè siguem nosaltres la seva angoixa política més gran, sinó perquè és un problema que se'ls va degenerant en altres tipus de conviccions més profundes i que ells fins ara no han pogut aturar. L'única via per on ho han intentat és en la repressió, una repressió a la que s'han vist obligats des del primer moment selectivament i no generalitzada com haguessin volgut. Per tant, la repressió selectiva és un greu problema que ha enfrontat i que avui encara més ha de respondre el moviment, però no es pot entendre sinó com a producte de la gran esclatxa que el moviment ha obert amb la insubmissió.

NO TOT HO FEM TAN BÉ

Evidentment cal dedicar esforços i reflexió a resoldre els reptes que avui tenim amb la campanya. Abans parlàvem d'un pols que tenia alts i baixos. En aquest sentit durant gran part del període del 92

hauríem de situar un greu problema: la pèrdua de presència, mobilització i activitat del moviment per exemple aquí a Catalunya. Això ens ha fet perdre la iniciativa política a l'hora d'engegar projectes i hem perdut la confiança i seguretat en nosaltres mateixos i mateixes. Això ha repercutit i ens ha fet creure que era el govern qui estava agafant la iniciativa, quan en realitat no era així, encara que sí que acusàvem un gran cansament producte d'una lluita llarga.

Aquesta reflexió explicaria una part del silenci amb què últimament ens tracta la premsa i els mitjans de comunicació;

l'altre part evidentment té a veure amb el pes de les forces vives.

En aquests moments creiem que podem parlar de tot això com d'una etapa anterior, ja que ara hi ha símptomes clars de recuperació, amb uns ritmes tranquils, reflexionats i imaginatius, que intenten recuperar aquesta iniciativa i la força de convocatòria pública. Això ho fem a poc a poc: resposta als judicis, campanya quart aniversari, iniciatives per engegar el treball de base, etc.

UNA GRAN AVANÇADA EN LA REPRESSIÓ SELECTIVA

És així com podríem considerar l'augment "descarat" del número de judicis i també de companys empresonats.

Això ens planteja un gran repte al qual hem de saber respondre, ja que l'objectiu de la insubmissió mai no ha estat acabar a la presó, ni molts ni pocs i ni molt ni poc temps.

Aquest augment de judicis és desproporcionat segons la zona, com ho són també les sentències que hi ha, de tota mena. El que sí és cert és que hem passat a un augment del número de

presos bastant preocupant i que ha creat o està creant una situació en alguna gent de sensació d'impotència i resignació. Però això és el contrari del que hem de fer. En aquests moments i després de reflexionar col·lectivament el conjunt del moviment antimilitarista hem d'intentar aturar aquesta repressió i limitar al mínim els seus efectes.

AL RESPECTE DE LA PROPOSTA D'INSUBMISSIÓ, REPRENEM LA INICIATIVA, I DE LES SEVES POSSIBLES ALTERNATIVES

Havent valorat la proposta de campanya del MOC, hem optat pels següents punts com els més importants:

- Creiem que aquesta proposta respon al pressentiment que el SMO és a punt de desaparèixer, i la fi d'aquesta campanya és crear a l'opinió pública la sensació que aquest desenllaç és fruit de la postura de força que a continuació s'explica en el text (publicat al MOCADOR 24).

- L'homogenització dels judicis per mitjà d'un mateix escrit de defensa i advocats d'ofici, intentant convertir-los en simples tràmits.

- La renúncia a la llibertat condicional dels insumisos amb penes inferiors a un any i la seva posterior ocultació fins aconseguir el número necessari (50) per fer una presentació col·lectiva.

- La ocultació dels insumisos condemnats a penes superiors a un any fins arribar a un número considerable per realitzar una presentació col·lectiva junt amb els insumisos que renuncien a la llibertat condicional.

Tot això amb l'objectiu de forçar un empresonament massiu que forçaria el govern a donar una resposta a la situació creada.

- La coordinació dintre de les presons dels insumisos per organitzar mogudes, com una vaga de fam, que pogués forçar el govern a prendre una decisió favorable al moviment.

Hem arribat a la conclusió de la inviabilitat de la proposta del MOC pel següent:

- Nosaltres, com a MILI-KK, som bastants escèptics/ques davant la imminent desaparició del SMO que insinua el MOC. Però si així fos creiem que hem de demostrar la nostra influència en les decisions que, a propòsit, prengui el govern per mitjà d'un esforç per augmentar el coixí social i no per mitjà de la persecució de l'empresonament del major nombre possible d'insumisos.

Per altra banda, s'ha de situar que aquesta presumpció del MOC està feta en funció de les possibles promeses electorals que es donin properament. Al respecte pensem que decidir aquest tipus de campanya ara significaria jugar-s'ho tot a una carta i en el cas que sortís malament la situació en què quedaria el moviment antimilitarista seria dolenta i molt difícil.

- Creiem que pretendre la homogeneïtzació dels judicis per mitjà d'advocats d'ofici amb la fi de convertir-los en tràmit, seria negatiu ja que es perdria el partit que a nivell polític els advocats del moviment poden aportar.

Per tant concluem que cada judici ha de ser una moguda de la campanya, un pretext per mobilitzar els barris en la mesura que es pugui i aconseguir el màxim de rendibilitat a nivell de premsa. Això ens porta a evitar en el possible que els judicis siguin simples tràmits.

- Opinem també que davant el tema dels presos poden sorgir diversos problemes. Ja que, primer hem de situar que actualment hi ha 25 insubmisos a la presó en tot l'estat, i el govern, en aquesta situació, no sembla més pressionat del que ja ho estava. L'existència de 50 canviaria molt aquesta situació, ¿eh?

També hem de valorar que una decisió com aquesta podria crear divisions entre els insubmisos: l'insubmís model, que aniria fins al fons seguint el MOC i els que no ho fessin, que podrien ser acusats d'insolidaritat. No hem d'oblidar que amb aquesta proposta situaríem el llistó de l'insubmís potser massa alt i, possiblement, el número d'insubmisos que acceptin renunciar a la llibertat condicional i posteriorment passar per les situacions de semi-clandestinitat i per acabar a la presó, serà molt més reduït del que el MOC espera.

Però si malgrat tot s'aconseguís portar a terme una presentació massiva d'insubmisos en les condicions proposades pel MOC, creiem que l'empresonament seria dispers i això significaria un entrebanc en la seva possible coordinació per prendre postures de força efectives com una vaga de fam.

Un altre problema molt significatiu i que invalida la possibilitat de dur a terme aquesta proposta és que l'empresonament dels insubmisos no depèn de la seva voluntat, sinó de la del jutge, el qual no està obligat a decretar auto de presó encara que no s'accepti la condicional.

A més hi ha una reflexió general de la que hem de partir, i és que nosaltres creiem que la campanya de la insubmissió no ha de basar-se en l'augment del número d'insubmisos presos sinó en el d'insubmisos, del recolzament, i del grau de conscienciació social al voltant de les reivindicacions que aquests exposen.

SOBRE LES ALTERNATIVES POSSIBLES

A continuació exposem algunes línies de treball i propostes que han sortit de les nostres discussions.

- Els judicis: proposem que anem cap a l'homogeneïtzació dels judicis amb l'objectiu de crear un efecte de campanya global. Per això proposem crear un manual que fos com una guia amb tots els passos que ha de fer l'insubmís i que ha de portar el moviment a l'hora d'organitzar tots els aspectes del judici. Amb això intentaríem evitar la dispersió davant de cada judici, economitzar esforços i augmentar la rendibilitat política i social de cada judici. Per tant proposem que cada judici sigui part de la campanya

i oblidar la paraula tràmit.

- Proposem la creació d'una comissió que es dediqui a enviar sistemàticament informació a la premsa sobre els casos d'insubmisos presos i dels diferents judicis.

- Proposem reforçar la comissió jurídica amb gent del MOC i del MILI-KK amb la intenció que aquesta pugui respondre a tots les tasques que es poden acumular properament.

- Proposem que a nivell de barri s'augmenti el treball en diferents sentits:

1. Pintades i pancartes denunciant l'existència d'insubmisos a la presó, amb la fi de tornar al carrer.

2. Treball als instituts amb coordinació amb diferents organitzacions i col·lectius dels centres, amb l'objectiu d'engegar un treball que permeti l'ampliació de la insubmissió, tot representant en aquesta campanya la denúncia als militars, al militarisme, i als seus valors.

- Proposem engegar una campanya real de solidaritat amb els insubmisos, coordinada pel conjunt del moviment antimilitarista a nivell estatal. En concret, a Catalunya, pensem que hem de potenciar la "Taula de Solidaritat amb els insubmisos" i discutir molt bé en el moviment els seus objectius.

Com a conclusió de les nostres discussions, vam veure veritablement difícil donar una solució definitiva que aturés l'augment de la repressió a la insubmissió. Malgrat tot això creiem que avui allò més coherent és desenvolupar la campanya de la insubmissió per mitjà de les iniciatives exposades o d'altres de semblants.

Coordinadora Antimilitarista MILI-KK
Casal de la Pau - Barcelona

A SAC AMB ELLS

Altres cop ens trobem encallats amb les mateixes coses de sempre. S'aconsegueix reunir les diferents tendències de la campanya d'insubmissió i es repeteixen els errors de sempre. Amb la mania d'arribar a un consens entre tots, cada tendència intenta convèncer les altres que la seva via és la millor, o la més autèntica, o la més pràctica... Al final, tothom surt amb les mateixes idees que havia entrat a l'assemblea (o millor dit reunió, perquè una assemblea acostuma a funcionar amb uns mecanismes de quòrum, de presa de decisions, etc. que mai hem sabut fer servir). I també altre cop se centra tota la discussió en la repressió derivada del 'delicte' pròpiament anomenat d'insubmissió: si presentacions, si 'entregues', si judicis, si talego... Fa temps que hem oblidat que la campanya d'insubmissió és una campanya que pretenia ser antimilitarista en el seu sentit més ampli, en la qual l'existència d'insubmisos esdevenia una part fonamental... però no l'única.

És clar que els 3.000 insubmisos (5.000 segons els organitzadors) han creat força problemes a l'estament militar, però darrerament, amb el pas a la jurisdicció ordinària, els

militars no semblen gaire amoïnats pel tema... són altres els qui carreguen amb el mort. I nosaltres, sempre pendents del que passi als insubmisos, ens hem oblidat dels militars.

Potser seria hora que recordéssim què vol dir la paraula antimilitarista, i ens plantejéssim altres tipus d'accions que els puguin fer mal... sabotatges, boicots, tornar a dur el missatge antimilitarista (i anti-estat?) al carrer, etc. Potser seria hora d'oblidar els 'herois' insubmisos que arrisquen la seva llibertat per acabar amb el servei militar obligatori (o la PSS), i que tots assumíssim una mica el paper d'"herois", realitzant accions contundents que puguin suposar fins i tot penes més altes que les d'insubmissió, que li perdem d'una punyetera vegada aquesta por a la repressió, i radicalitzem una mica més la lluita. I quan parlo d'herois no vull dir màrtirs, perquè tampoc vull dir que anem de kamikazes i després a xumar talego com uns idiotes, però sí que últimament sembla que vivim molt còmodes tots plegats. Si és veritat que l'antimilitarisme és una lluita revolucionària, potser ens tornem tots una mica més revolucionaris... Era només una reflexió, però espero que algú se la prengui seriosament i puguem debatre-ho per fer alguna cosa de profit.

Pluja-a-la-Cara.

PRESOS

LLISTAT A 29 DE MAIG DE 1993 (SEGONS DATA DETENCIÓ)
Sota un govern que empresona injustament qualsevol, el
lloc adient per a un home just és també una presó.

Henry D. Thoreau

1. a: Luis Miguel Roncero Heras
b: 5/9/92
c: Albacete
d: 2 a., 4 m., 1 d.
e: Tercer grau des de novembre 92
f: 1
g: PSS

2. a: Francisco Javier Barrera Mena
b: 17/9/92
c: Cartagena (Múrcia)
d: 2 a., 4 m., 1 d.
e: Tercer grau des de 12/1/93
f: 2
g: PSS

3. a: José Manuel Chico Fernandez
b: 16/10/92
c: Astúries
d: 2 a., 4 m., 1 d.
e: Tercer grau
f: 7
g: PSS

4. a: Miquel Llorens Cano
b: 18/11/92
c: València
d: 2 a., 4 m., 1 d.
e: Tercer grau
f: 4
g: PSS

5. a: José Toribio Barba
b: 26/11/92
c: Madrid
d: 2 a., 4 m., 1 d.
e: Segon grau
f: 6
g: PSS

6. a: Pablo Etxegarai Abinzano
b: 18/1/93
c: Pamplona
d: menys d'un any
e: Tercer grau des del 5/5/93. Detingut per no firmar la condicional
f: 8
g: Mili

7. a: Fermin San Roman
b: 27/1/93
c: Alsasua (Navarra)

d: 1 a.
e: Tercer grau des del 5/5/93. Detingut per no firmar la condicional
f: 8
g: Mili

8.a: Vicent Sanchez Orteills
b: 8/2/93
c: València

**a: NOM I COGNOMS
b: DATA DETENCIÓ
c: LLOC D'ORIGEN
d: SENTÈNCIA (anys, mesos i dies)
e: SITUACIÓ PENITENCIÀRIA
f: PRESÓ (Vegeu adreces al final del llistat)
g: TIPUS INSUBMISSIÓ: MILI/PSS**

d: 2 a., 4 m., 1 d.
e: Segon grau
f: 9
g: PSS

9.a: Imanol Huizi Arregi
b: Andoain (Guipúscoa)
c: 1 a., 5 m.
d: Segon grau
f: 10
g: Mili

10.a: Pello Maria Amillano
b: 5/3/93
c: Pamplona
d: 2 a., 4 m., 1 d.
e: Segon grau
f: 8
g: PSS

11.a: Francisco Javier Aiestaran
b: 10/3/93
c: Pamplona
d: 2 a., 4 m., 1 d.
e: Segon grau
f: 8
g: Mili

12.a: Roberto Tofiño Alba
b: 10/3/93
c: Pamplona
d: 1 a.

e: Segon grau. Detingut per no firmar la condicional
f: 8
g: Mili

13.a: Cesar Otxoerrarte Elorza
b: 10/3/93
c: Pamplona
d: 1 a.
e: Segon grau. Detingut per

no firmar la condicional
f: 8
g: Mili

14.a: Iñaki Lukin Astiz
b: 10/3/93
c: Pamplona
d: 2 a.
e: Segon grau
f: 8
g: Mili

15.a: Carlos Lukin Astiz
b: 10/3/93
c: Pamplona
d: 1 a.
e: Segon grau. Detingut per no firmar la condicional
f: 8
g: Mili

16.a: Iosu Berrio Zaratiegi
b: 18/3/93
c: Pamplona
d: 2 a.
e: Segon grau
f: 8
g: Mili

17.a: Eduardo Lukin Astiz
b: 24/3/93
c: Pamplona

d: 2 a., 4 m., 1.
e: Segon grau
f: 8
g: Mili

18.a: José Luís San Miguel Motino
b: 24/3/93
c: Pamplona
d: 2 a., 4 m., 1 d.
e: Segon grau
f: 8
g: Mili

19.a: Unai Otegi Agurrebengoa
b: 24/3/93
c: Pamplona
d: 2 a., 4 m., 1 d.
e: Segon grau
f: 8
g: Mili

20.a: Mixel Ormaetxea Bello
b: 24/3/93
c: Pamplona
d: 2 a., 4 m., 1 d.
e: Segon grau
f: 8
g: PSS

21.a: Carlos García Terroba
b: 25/3/93
c: Logronyo
d: 1 a., 5 m.
e: Segon grau
f: 4
g: Mili

22.a: Karmelo Zabalza
b: 25/3/93
c: Pamplona
d: 2 a., 4 m., 1 d.
e: Segon grau
f: 8
g: Mili

23.a: Javier Sidaurreta
b: 28/3/93
c: Pamplona
d: 2 a., 4 m., 1 d.
e: Segon grau
f: 8
g: Mili

24.a: Juanjo Otel
b: 1/4/93
c: Pamplona

d: 2 a., 4 m., 1d.
e: Segon grau
f: 8
g: Mili

25.a: Javier Caracuel
b: 12/4/93
c: Linares (Jaén)
d: 2 a.
e: Segon grau
f: 3
g: Mili

26.a: Vicent Javier Saez
b: 20/4/93
c: València
d: 1 a., 1 m.
e: Segon grau
f: 9
g: Mili

27.a: David Larrasuaña Echaide
b: 26/4/93
c: Pamplona
d: 2 a., 4 m., 1 d.
e: Segon grau
f: 8
g: Mili

28.a: José Ramon Argüñariz
b: 28/4/93
c: Pamplona
f: 8

29.a: Óscar Montero
b: 29/4/93

c: Pamplona
f: 8

30.a: Nicolás Torrano Fernandez
b: 30/4/93
c: Múrcia
d: 2 a., 4 m., 1d.
e: Segon grau
f: 5
g: PSS

31.a: Gorka Zabalza Iriarte

b: 5/5/93
c: Pamplona
d: 2 a., 4 m., 1 d.
e: Segon grau
f: 8
g: Mili

32.a: Juan Luís Hernandez
Zubero
b: 5/5/93
c: Pamplona
d: 2 a., 4 m., 1d.
e: Segon grau
f: 8
g: Mili

33.a: Patxi Xabier Etxegaray
Garaicoetxea
b: 5/5/93

c: Pamplona
d: 2 a., 4 m., 1 d.
e: Segon grau
f: 8
g: Mili

34.a: Jesus Garrido
b: 20/5/93
c: València
d: 2 a., 4 m., 1 d.
e: Segon grau
f: 9
g: PSS

35.a: Manuel Ariza
b: 19/5/93
c: Madrid
f: 12

36.a: Juan Angel Cantalapiedra
b: 28/5/93
c: Valladolid
d: 2 a., 4 m., 1 d.
f: 13
g: Mili

Perqualsevol informació sobre el cens d'insubmisos a l'Estat espanyol dirigiu-vos a **MOC Cantabria: Casa Santa Ana. 39698 Soto-Iruiz (Cantabria). tfn: 942/59.62.45**

PRESONS

1- Centre Penitenciari La Torrecica.
Ctra. de Ayora, km. 72.
02071 Albacete.
tel: 967-212444
fax: 967-214750

2- Centre Penitenciari Penal de "San Antón"
ctra. de Tentegorra.
Apartat 68
30200 Cartagena
(Múrcia)

3- Presó de Jaén.
Pg. de l'Estació, 41.
23071 Jaén.
tel: 953-255421
fax: 953-255421

4- Presó de Logroño.
c/ Gonzalo de Berceo, 65.
26071 Logroño
tel: 941-259038
fax: 941-258235

5- Presó de Múrcia.
ctra. Palmar a Mazarrón km. 4
30071 Múrcia.
tel: 968-880362
fax: 968-880615

6- Centre Penitenciari de Navalcarnero
Ctra d'Extremadura
28600 Navalcarnero
(Madrid)

7- Presó d'Oviedo.
c/ Arciprest de Hita, 2

33071 Oviedo
(Astúries)
tel: 985-280627
fax: 985-296074

8- Presó de Pamplona.
c/ San Roque, 1.
31071 Pamplona.
(Navarra)
tel: 948-251995
fax: 948-275915

9- Presó Picassent València-2
Ctra. Nacional 340
46220 Picassent.
(L'Horta)

10- Presó de Sant Sebastià.
c/ Martutene, 55.
20071 Sant Sebastià.
(Guipúscoa)
tel: 943-459359
fax: 943-459359

11- Presó de València.
c/ Castan Tobernas, 77
46071 València.
tel: 96-3701900
fax: 96-3792917

12- Presó de Madrid.
Av de los Poblados s/n
28071 Madrid
tel: 91-4651043

13- Presó de Valladolid
Ctra. Adanero-Xixón km. 94
47071 Valladolid
tel: 983-560290

CARTA A L'INSUBMÍS DESCONEGUT

T'escris un insubmís com tu, que ha plantat cara a l'estat i als militars i els ha dit que s'empassin el seu servei social i la seva mili. Persones com tu són molt perilloses perquè posen en qüestió l'ordre establert i estant difonent i demostrant la força de la desobediència civil. Què passaria si comencessin a aparèixer grups d'objecció a les multes, als impostos, al sistema educatiu, respecte de la propietat privada...?

Qualsevol lluita social que tendeix a una millora popular va en detriment de la classe dominant.

No, company, persones com tu són un exemple a reprimir, i ens volen aïllar de la societat ficant-nos a la presó, allò que ells anomenen centres de reeducació o reinserció "a la societat". Però quina reeducació, si són ells, els militars, els buròcrates, els feixistes, els que estan fora, fora de la societat?

Ens volen dividir amb la presó, la nostra és una estratègia col·lectiva, i ho saben molt bé. Ens volen dividir entre els que esteu dins i els que estem fora.

Des d'aquesta carta només busquem escletxes per a la solidaritat, entre els murs d'aïllament que ens imposen a la presó. Busquem les idees que ens han portat a aquesta situació, perquè per molt que ens tanquin, cal que tinguin molt clar aquests senyors mestres i protectors de la "democràcia" i de lleis injustes, que les idees no es poden amagar, ni empresonar. Des de fora, des de dins, INSUBMISSIÓ!

NARRATIVA JURÍDICA

Els raonaments jurídics que fan servir els jutges en les sentències contra insumisos farien tornar vermell al sofista grec més desinhibit. Algun dia algun estudiant s'hi pixarà de riure. Avui, per satisfer els vostres instints més recargolats, us en comentem dues: la sentència que resol el recurs interposat per Xavier Godàs, prèviament condemnat per no incorporació, dictada el 9 de març, i l'absolució de José Mª Bellido, del 16 de gener. Gaudiu-ne amb mesura.

1. Audiència de Barcelona. Sentència al recurs d'en Xavier Godàs.

Aquesta és una sentència molt forta i increïble, amb noves filigranes jurídiques utilitzades com a excusa per a no criminalitzar la insumissió, però amb una visió molt paternalista.

Al començament, després d'analitzar quines diferències hi ha entre els delictes de no incorporació i negativa, arriba a la conclusió: *"es preciso señalar para la distinción de ambas infracciones que el tipo del injusto de la recogida en el núm. 3 (negativa) ubica en el origen de la acción delictiva una actitud de rechazo u oposición al cumplimiento del deber jurídico mencionado, lo que añade, en el área de la culpabilidad, un plus intencional respecto de la figura, más genérica, contemplada en el núm. 2 (no incorporación) que se agota en la nueva incomparecencia"*. Evidentment per arribar a aquesta conclusió no cal ser jutge de l'audiència.

Aplicant aquestes pautes, per distingir la no incorporació i la negativa, en el cas del Xavier Godàs diu: *"se llega a la conclusión de que la no presentación por parte del acusado al lugar que le había sido señalado para el cumplimiento de la prestación social sustitutoria no puede ser atribuida sino a una deliberada y consciente voluntad de incumplimiento de la repetida prestación, voluntad que excede notablemente de la simple intención de no incorporarse"*. Més endavant continua parlant de les manifestacions del Xavier, és a dir, del manifest d'insumissió, que *"es plenamente congruente con la trayectoria, tanto de actuación y proceder ideológico, seguida por el acusado en los años precedentes a los hechos enjuiciados [...] que acredita la postura pacifista y decididamente opuesta al militarismo de aquél y consecuentemente, de frontal rechazo al desempeño de las tareas de la prestación por cuanto según su entender, no eran sino reflejo del servicio militar al que había formulado su objeción por motivos de conciencia"*.

A l'apartat segon es parla de la figura

delictiva i s'afirma: *"La voluntaria y consciente dejación por parte del acusado del cumplimiento de dicho deber conduce a estimar la citada figura delictiva, al quedar lesionado el bien jurídico protegido por la misma, que ha de ser ubicado en las prestación misma o, si se quiere, en el interés del Estado en el desempeño de las tareas que la integran"*. Això és molt fort. Que una audiència consideri l'interès de l'Estat com un bé jurídic a protegir suposa carregar-se tots els fonaments d'objectivitat i independència del poder judicial; és considerar que els drets fonamentals de llibertat ideològica, de consciència, etc. estan per sota de l'interès de l'estat, és a dir, l'interès de l'estat està per sobre dels drets humans, i això no ha sortit d'un discurs d'un dirigent totalitari d'un consell de guerra, sinó del Tribunal de l'Audiència de Barcelona. I diu que aquesta conclusió és vàlida *"bien se entienda el derecho a la objeción de conciencia, según la doctrina del Tribunal Constitucional, como un derecho constitucional autónomo, no fundamental, aunque protegible en amparo, de naturaleza excepcional, al suponer una excepción al deber general del servicio militar, y que no implica una garantía incondicionada de abstenerse, sino un derecho a ser declarado exento, sustituyéndolo por la prestación social, o, como quieren otras posturas doctrinales, como un verdadero derecho fundamental"*.

És a dir, aquesta "coherente" sentència confon objecció de consciència amb prestació, igual que el Tribunal Constitucional confonia Defensa amb servei militar. En una paraula, per ser jutge de l'audiència o del Constitucional no cal passar un test d'intel·ligència.

L'apartat segon s'acaba dient: *"siendo evidente la lesión [...] (el) debe descartarse la petición de absolución del recurrente basada en tal motivo"*.

En l'apartat tercer s'analitzen els eximents d'estat de necessitat, *"situación que la ley no ha definido"*. *"La necesidad ha de ser inminente, requiriendo además la inevitabilidad del mal causado para salvaguardar un bien propio o ajeno y siendo preciso para juzgar adecuadamente si existe o no un mal que ataca y si frente al mal está justificado cometer un delito de menor inferior, acudir [...] a otras valoraciones más objetivas que pudieran representar el sentir común de la sociedad en este punto [...] así como de la admisibilidad, a la luz de los principios constitucionales, de la sanción penal del incumplimiento de la misma, impide dar carta de naturaleza como situación de necesidad a la aversión ideológica y subjetiva del sujeto, quedando vedado el camino para la eximente previamente dicha"*. És a dir,

les condemnes de 28 mesos fins a 6 anys són recolzades pel sentiment comú de la societat, així com la PSS. Tots els estudis sociològics, totes les resolucions, tots els posicionaments en contra de la LOC, la resposta a la repressió dels insumisos, etc., no representen el sentir de la societat. Evidentment, la justícia es molt objectiva.

El quart apartat diu que l'apreciació de l'audiència del delictes de negativa, en contraposició al de no incorporació, valorat pels fiscals *"no supone vulneración del derecho de defensa consagrado constitucionalmente"*, conclusió necessària per a l'argumentació del cinquè apartat, perquè la valoració de l'audiència del delictes de negativa es troba amb l'article 794.3 de la llei d'enjudiciament criminal, el qual *"impide la imposición de la penalidad correspondiente al delito apreciado por este tribunal por lo que la determinada en la sentencia del juzgado de lo penal ha de ser forzosamente confirmada"*, perquè si poguessin li ficarien 2 anys, quatre mesos i un dia, però consideren que existeix un eximent d'"estado pasional" (sic.), aplicable pels sentiments "altruistas (que) están en la raíz de la postura antiviolenca del acusado que le llevó a la comisión del delito [...] por lo que dentro del estado pasional entendido en este sentido amplio cabe incluir el provocado por las convicciones ideológicas del acusado que venían a condicionar fuertemente sus valoraciones de la realidad circundante y consecuentemente las pautas de su actuación, hasta el punto de preferir deliberada y conscientemente la conclusión del delito, exponiéndose a la grave penalidad que la ley determina, así como a los inevitables quebrantos y molestias propias del proceso penal, a la postura a todas luces más cómoda de proceder al cumplimiento de la prestación [...] ha existido una intensidad y eficacia sobre el impulso de la acción culpable, sobre la libertad de decisión, que excede de lo normal [...] por lo que ha de estimarse esta como muy cualificada. [...] La penalidad habrá de ser rebajada en un grado pudiendo llegarse por esta vía a la misma pena establecida en la sentencia apelada [...] con la consecuencia determinada en la exclusión del recurrente de la prestación social sustitutoria". És a dir, la insumissió atempta sobre la llibertat de decisió i condiona la valoració objectiva de la realitat. I tot pel fet que ens exposem a una "greu" condemna davant la possibilitat "más cómoda" de fer la PSS. El que sí és evident és que el tribunal ha patit un gran shock i que la insumissió ha trencat tots els seus esquemes de valoració de la justícia, que li impedeixen acceptar la coherència de la insumissió i el paper que suposa d'ampliació de les llibertats davant del segrest que suposa

el SM i la PSS.

El tribunal conclou: "Condenamos a Javier Godas Pérez, como autor responsable de un delito de negativa al cumplimiento de la Prestación Social Sustitutiva [...] concurriendo la atenuante muy cualificada de estado pasional, a la pena de cuatro meses y un día de arresto mayor [...] declarándole excluido de la Prestación Social Sustitutiva".

2. Segona sentència absolutòria a Madrid.

El mes de gener a Madrid es va fer un judici a l'insubmís José María Bellido, la sentència del qual fou la segona absolució a la insubmissió. És una sentència inesperada que parla de temes que van des dels valors democràtics, la cultura política, fins a l'objecció fiscal.

La sentència comença força bé: "Fundamentos de derecho - primero - Los hechos anteriormente declarados probados no pueden ser considerados como legalmente constitutivos de un delito de negativa a la prestación del servicio militar [...]. Los hechos [...] han de ser examinados en el marco de una discusión [...] entre los distintos tipos de derechos fundamentales aceptados en el Estado Democrático moderno y los valores que subyacen a éstos [...]. Uno de los aspectos [...] es que el mero hecho de establecer un canon de valores [...] puede fácilmente erigirse en una especie de sistema dogmático no muy diferente en muchos aspectos de cierta teología dogmática [...]. La tendencia a producir conformismo a gran escala [...] puede conducir fácilmente a una situación en la que la opinión de una minoría o los ataques o críticas a la "teología" establecida [...] puedan ser vistos con tanta serenidad [...] que se llegue a reprimir la crítica constructiva o el pensamiento independiente".

Es reconeix la tendència per part de la classe política de crear conformisme a gran escala i s'accepta l'existència de la repressió al pensament veritablement independent. Continua analitzant les teories filosòfico-jurídiques de la desobediència civil, i comença aquesta part amb una cita de Ramon Soriano, autor d'un llibre sobre la desobediència civil: "La desobediencia civil admitiría una defensa estrictamente jurídica en virtud de la prevalencia de los valores jurídicos constitucionales, negados en la norma a acción política motivo de la desobediencia, y como forma de ejercicio de los derechos y libertades fundamentales, de manera que se llegue a presentar como el ejercicio de una libertad fundamental con "posible" catalogación jurídica como ejercicio legítimo de un derecho que en nuestra legislación penal actúa como eximente de responsabilidad penal. [...] Baste ahora apuntar en esta introducción la reflexión de J. Habermas cuando señala que 'todo

estado democrático de derecho que está seguro de sí mismo considera que la desobediencia civil es una parte componente normal de su cultura política, precisamente porque es necesaria. La desobediencia civil deriva su dignidad de esa elevada aspiración de la legitimidad del estado democrático de derecho. Cuando juristas, intérpretes y aplicadores del derecho no respetan esta dignidad, son presos de un concepto de estado derivado de relaciones jurídicas convencionales, ignoran y empuñan los fundamentos morales y la cultura política de una comunidad democrática desarrollada. Es claro y manifiesto [...] que hoy en día los derechos humanos fundamentales representan un código ético, político y jurídico con vocación de universalidad. Se trata por consiguiente de la realización y positivación [...] de una serie de valores fundamentales en la idea de la dignidad humana y realizadora de ella, como la autonomía, la libertad, la igualdad, la seguridad, y que representan en sí un coto vedado a las decisiones políticas que los nieguen. Es la tradicional plasmación de estos derechos frente al poder estatal [...] lo que subyace en la polémica". A part de les citacions que es fan servir com a introducció, cal remarcar la conclusió del jutge: "un coto vedado a las decisiones políticas que los nieguen" i el reconeixement de confrontació entre el poder estatal i els drets a la dignitat, la llibertat, etc.

En la segona part comença analitzant la manera d'interpretar i aplicar les normes jurídiques. Reivindica l'objectivitat de les sentències fent una denúncia: "En este mismo sentido se ha llegado a decir que el juez que elige cual debe ser el resultado y después razona hacia atrás para aplicar una racionalización repleta de reglas y precedentes puede alterar su función; ha decidido fundamentalmente en el prejuicio y ha hecho del derecho poco más que el vehículo de sus preferencias políticas o sociales reflejando predilecciones subjetivas". No diu però que això és aplicable a gairebé tots els jutges. Conclou aquesta segona part dient que malgrat la possible il·legalitat de la conducta de l'acusat, i en relació a la constitució i els drets fonamentals, no hi ha dubte sobre la tipicitat del fet, però amb un examen rigorós es veu que existeixen circumstàncies eximentes de responsabilitat penal.

La tercera part parla d'aquestes eximentes basades principalment en l'estat de necessitat. "Es claro que en la eximente analizada, la acción puede consistir tanto en la lesión de un bien jurídico ajeno como en el incumplimiento de un deber [...] siendo necesario que el sujeto obre de esa forma ilegal, porque no existe otra posibilidad de obrar para salvar el bien jurídicamente protegido que se cubre exclusivamente con esa acción lesiva. [...] De un lado se encuentra la desobediencia ética [...] en el marco de su libertad de conciencia [...] al producirse

un enfrentamiento de su existencia individual consigo misma. Lo esencial en esta postura del acusado [...] es la adhesión inquebrantable con un imperativo moral, independiente de cuales sean sus consecuencias [...] El conflicto entre el fuero moral del individuo frente a la sociedad y el estado no ha de resolverse dogmáticamente sino en examen pormenorizado de las circunstancias del caso. [...] El derecho no puede violentar las íntimas convicciones del hombre cuando, como en este caso, representan los valores superiores de la colectividad [...].

-la dignidad de la persona como un fin en sí mismo y no como instrumento o medio se convierte en paradigma de los derechos fundamentales [...] cuyos valores superiores son la libertad, la justicia, la igualdad y el pluralismo político. José María Bellido Millán realiza, así, el incumplimiento de una obligación de naturaleza personal cuya prestación le produciría una lesión grave en la propia conciencia y de otra el bien jurídico de la defensa nacional." Conclou que la insubmissió vista des de la vessant jurídica "puede servir de base a la llamada objeción fiscal. [...] Al propugnar la posibilidad de objeción en materia impositiva, otros son los criterios y de naturaleza eminentemente subjetiva los que pretenden obtener tal cobertura; intereses (relativos al patrimonio y al derecho de propiedad) que como legítimos podran instrumentalizarse por otras vías y opciones legales del ordenamiento jurídico, pero y en lo que ahora importa en la colisión que aquí se reproduce frente al interés de la colectividad, enmarcada en la defensa nacional, no habrá de tener prevalencia (salvo en la relación directa con la actividad supuesta y siempre obviamente que ello no comporte una disminución en el total del pago de los impuestos). Aquí los bienes jurídicos contrapuestos presentan una distinta naturaleza jurídica con desigual protección penal y constitucional."

Una valoració jurídica que no entra en detalls, massa tècnica i que només arriba a la conclusió que són fets amb diferents valoracions jurídiques i penals.

En el quart apartat es fa la conclusió final de la sentència. Es reconeix "la veracidad de las manifestaciones del acusado" així com dels testimonis i acaba: "Por todo ello quedando plenamente acreditada la concurrencia de los requisitos legales y jurisprudenciales que la doctrina exige [...] no procede otro pronunciamiento que el de carácter absolutorio". Aquesta és una sentència amb molt de "suquillo" que demostra una vegada més que la valoració de la insubmissió com a delictes només depèn del jutge i la incongruència de l'existència dels insubmisos presos es fa cada vegada més palesa i evident.

EL GRAN FRACÀS DEL RAONAMENT PACIFISTA OCCIDENTAL: PENSAR LOCALMENT, ACTUAR GLOBALMENT

Us fem arribar la traducció d'aquesta article de Marko Hern on exposa la seva anàlisi sobre la crisi a l'antiga Iugoslàvia i fa un ràpid repàs del procés que conduí Eslovènia a la independència. Us voldríem proposar un simple -i tal vegada un mica frívol- exercici. Quan llegiu el capítol "Una mica d'història" intenteu superposar-si la memòria us ho permet- el període de transició d'aquí als anys setanta i hi trobareu una notable

similitud. Sortint de la dictadura es pot emprendre el camí de la reforma o de la ruptura. L'opció de la reforma la coneixem prou -amb un 23-F, per exemple-. Els eslovens optaren, però, per una ruptura que comportà uns enfrontaments militars que duraren una setmana i que, finalment alliberats, els hi permeté realitzar una depuració a fons del vell sistema.

LES RAONS

En aquest article vull presentar els següents arguments:

1. No tan sols s'haurien de qüestionar seriosament els principis de sobirania dels Estats i d'inviolabilitat de les fronteres sinó que fins i tot haurien de concebre's com la causa principal que alimenta els conflictes, les guerres i el sofriment humà.

2. En les anàlisis de la crisi iugoslava, en prou feines hi ha cap referència al poder militar. La indústria militar i la pròpia institució militar són les causes principals d'aquesta guerra. Sense qüestionar seriosament el paper del poder militar -institució central d'un estat "sobirà"- és estèril tota discussió sobre un ordre mundial més pacífic. El discurs dels nacionalismes i dels interessos nacionals no és suficient per explicar l'enfrontament a Iugoslàvia, fins i tot és incorrecte. La falta d'una anàlisi de tipus antimilitarista ha contribuït en gran mesura al fracàs de la diplomàcia internacional en els Balcans. L'Exèrcit iugoslau era la setèima república de Iugoslàvia. Un poder autònom i un protagonista de primer ordre en totes les guerres iugoslaves.

3. Hem de repensar el concepte de civilització occidental i el "pensament pacifista occidental". Europa ha d'admetre que no juga i que no hauria de jugar al paper de líder de la civilització humana. Els principals problemes de la humanitat -imperialisme, complexes militar-industrials, explotació, racisme, destrucció ecològica- són tots fills de la mateixa civilització occidental que vol

ser il·luminada i progressiva. La celebració del V Centenari, les cruentes guerres del sud d'Europa, l'augment del racisme i el desinterès davant la gana a Somàlia són raons per repensar la civilització occidental.

Les conclusions amb les que es podrà trobar el lector són:

1. La llei internacional hauria de fonamentar-se sobre el principi de sobirania -protecció dels Estats- tan sols mentre l'Estat sobirà respecti els drets humans. Quan es violen els drets humans, la comunitat internacional hauria de donar prioritat a la protecció de la sobirania de les persones sobre la ciutadania de l'Estat.

2. Hauríem d'incloure en l'agenda internacional assumptes tan importants com la necessitat d'una desmilitarització radical, el control internacional sobre els exèrcits nacionals o l'abolició d'aquests exèrcits i la conversió de les indústries militars.

3. La civilització occidental ha de trobar-se d'igual a igual amb la civilització islàmica, àrab, indígena americana, africana o de l'extrem orient per ser capaç d'aprendre, compartir, tolerar i cooperar superant l'actitud imperialista d'"ajudar" i "ensenyar".

NO HI HA COMENTARIS

"Tal vegada, hem arribat a un punt de l'evolució ètica i psicològica de la civilització occidental on mai podran

tolerar-se violacions massives i deliberades dels drets humans". Això és el que, en aquells moments Secretari General de les Nacions Unides, Pérez de Cuéllar declarava tan sols uns mesos abans de que l'"intolerable" esclatés en el creuament de camins entre Brusel·les, Roma, Viena, Budapest i Atenes... I quan l'"intolerable" va ser reconegut com a tal, el mateix Secretari General declarà "no hi ha comentaris" en ser preguntat sobre els successos a l'antiga Iugoslàvia l'agost de 1991.

"No hi ha comentaris. És un problema intern de Iugoslàvia" va ser la resposta general durant el període de destrucció de Iugoslàvia. Tot i així, encara hi ha observadors que defensen amb vehemència que el reconeixement d'Eslovènia, Croàcia i Bòsnia és l'origen de la destrucció i la guerra. I s'escandalitzen pel paper que va jugar Alemanya en aquest procés. Es podria argumentar el contrari. L'absència del reconeixement del dret a l'autodeterminació esperonà les guerres d'Eslovènia i Croàcia (el cas de Bòsnia és diferent per múltiples raons, sobre tot perquè té molt a veure amb la inèrcia d'una guerra desplegada en tota Croàcia i amb un Exèrcit iugoslau que va haver de "fugir" de Bòsnia). Avui, exactament la mateixa cadena d'esdeveniments es repeteix en el cas de Kosovo -un assumpte intern de Sèrbia o l'espoleta de la guerra transbalcànica-. El principi secret de la sobirania de l'Estat iugoslau ha prevalgut sobre els drets humans en l'il·luminat pensament polític occidental. Les actituds d'ignorància i el suport esbiaixat a l'Estat iugoslau per part de

tots els organismes internacionals han estat, sens dubte, elements claus en l'origen de la guerra a l'antiga Iugoslàvia. Quan afirmava recentment el senyor Egelburger, responsable de la política nord-americana pel que fa a l'antiga Iugoslàvia, que "havia estat enganyat pels polítics de Belgrad", aquestes confessions, en aparença verídiques i honestes, pretenen però confondre el lector no iniciat. El senyor Egelburger no va ser enganyat (dir el contrari confirmaria que mai ho ha estat). El senyor Egelburger es va guiar fidelment pels seus interessos i el del seu Estat. L'interès principal dels EUA i d'Europa ha estat conservar l'estabilitat dels Balcans. El senyor Markovic -ex-primer ministre de Iugoslàvia- oferia estabilitat i una reforma gradualista. Per tant, se li va concedir confiança i ple suport i totes les altres opcions van ser ignorades. Quan l'exèrcit federal, amb l'aprovació del govern federal actuà a Eslovènia (juny de 1991), s'inicià la reacció en cadena de la implicació militar. Avui, la història de l'"engany" es repeteix. El règim de Belgrad i el seu exèrcit aliat a Bòsnia i Herzegovina (BH) segueixen guanyant temps per consumir tranquil·lament el seu objectiu de neteja ètnica, perquè totes les esperances han estat dipositades en el senyor Panic, primer ministre de la nova Iugoslàvia.

La Llei internacional assegura el dret a l'autodeterminació de totes les nacions, repudia el genocidi i l'apartheid i estableix clarament quins són els drets humans fonamentals. Tot i així, la gent de l'antiga Iugoslàvia pateix la negativa al dret a l'autodeterminació, sofreix el genocidi, l'apartheid i la violació dels seus drets humans fonamentals de la forma més brutal possible. Els eslovens es van quedar sols quan negociaven a la desesperada amb el govern federal en la primavera de 1991; els bosnians -els més innocents de tots- són acorralats en el genocidi i se'ls hi nega fins i tot el dret a defensar-se; als albanesos se'ls continua dient avui que ningú donarà suport a la seva "opció sobirana". Massa sovint, els observadors occidentals -també els mitjancers institucionals i els militants pacifistes- es bloqueigen en al seva posició de neutralitat a partir de teories del conflicte que exclouen el

"prendre partit". Amb massa freqüència, els observadors occidentals accepten amb satisfacció evident la tesi de "guerra civil", intertribal, interètnica, entre nacionalitats. Amb massa freqüència, aquesta mateixa gent es preocupa més pel paper líder d'Alemanya en el reconeixement de les repúbliques que per un règim com el de Belgrad, determinat als crims més terribles. Amb massa freqüència, fins i tot els pacifistes s'obliden de que es molt més real i senzill descriure la guerra com una desigual confrontació entre els militaristes (totalitaristes, generals, bojos, criminals de tot el món, beneficiats de la guerra, etc.) i els ciutadans indefensos. Al final d'aquesta guerra, la ficció de guerra

UN MICA D'HISTÒRIA

Els conflictes de l'antiga Iugoslàvia han estat explicats reductivament amb el model serbi-croat i, darrerament, amb la seva ampliació serbi-croat-musulmà. La declaració d'independència d'Eslovènia i la posterior agressió de l'Exèrcit federal el juny de 1991 són fets importants per dues raons que hem de repetir perquè el cas d'Eslovènia s'oblida fàcilment:

1. La declaració d'independència d'Eslovènia (després de que totes les negociacions amb les institucions federals i especialment amb els líders serbis fracassaren en la primavera de 1991) trencà clarament el model de sobirania Iugoslava admesa fins llavors.

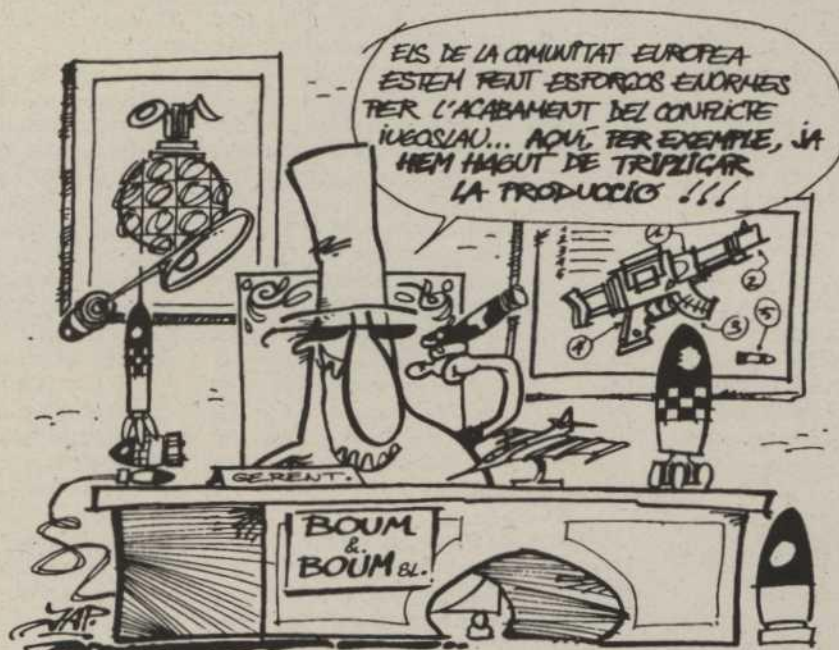
2. L'Exèrcit Iugoslau començà a actuar i no ha parat des de llavors. L'agressió de l'exèrcit a Eslovènia el juny de 1991 va ser conseqüència (i final) d'una dècada d'intensa repressió per part de l'Exèrcit contra el moviment democràtic eslovè. Més encara, l'Exèrcit era el principal instigador de l'actitud antieslovena del règim de Belgrad.

El col·lapse que van patir les

institucions federals (el col·lapse de la sobirania Iugoslava) i un Exèrcit que quedà d'aquesta manera fora de control i autònom en les seves actuacions, haurien d'haver alarmat a la comunitat internacional, al menys després de la guerra a Eslovènia. Si s'hagués acordat el juliol de 1991 la prohibició d'utilitzar l'espai aeri, es podria haver evitat la major part de la destrucció sobrevinguda. Cal apuntar que de totes formes el terrorisme i la guerra de baixa intensitat era ja inevitable, quelcom evident des de les eleccions a Croàcia de l'estiu de 1990. Però la guerra podria haver quedat limitada i focalitzada si l'Exèrcit federal hagués quedat al menys sota un control parcial.

Arribats en aquest punt, siguem telegràfics per descriure el paper que jugà l'Exèrcit federal a Eslovènia durant la dècada dels vuitanta:

- 1980. Els serveis d'intel·ligència militar segueixen de prop l'aparició de

interètnica i entre religions es convertirà en una realitat -quan aconseguixin erosionar totes les consciències- i el responsable serà inidentificable.

Tot i que la llei internacional sobre crims de guerra és clara, i tot i que existeixen crims de guerra àmpliament provats a Eslovènia, Croàcia, Kosovo i BH, els criminals de guerra -molts dels seus noms apareixen en la llista de Helsinki Watch- segueixen sent invitats a les converses a Roma, París, Londres o Brusel·les en lloc de ser jutjats. Han violat clínicament dotzenes de "tractats de pau", "altos el foc", promeses i acords i són altra vegada convidats a firmar-ne d'altres. D'aquesta forma els criminals de guerra no tan sols són reconeguts com a legítims interlocutors o representants sinó que fins i tot guanyen temps. Aquesta és la raó que em condueix tot seguit a dedicar atenció al paper de les institucions militars.

moviments alternatius i juvenils; intenten desacreditar-los acusant-los de feixistes.

- A Eslovènia, cada cop obtenia un major suport per part de la població les campanyes que desenvolupaven el moviment pacifista en contra de les parades militars, el reclutament de dones, en procés del dret a l'objecció de consciència, en contra de la joquia bèl·lica i del comerç d'armaments, etc.

- 1984, 1985. Els serveis d'intel·ligència militar informen a les seves autoritats que s'està gestant una contrarevolució a Eslovènia. Entre els seus protagonistes destaquen el paper líder del moviment antimilitarista.

- Durant aquests anys els escriptors que s'atreveixen a criticar l'Exèrcit federal reben amenaces de processament i alguns són jutjats. Entre ells es troba Janez Jansa (actual ministre de defensa d'Eslovènia) i Tomas Mastnak. En ambdós casos, la pressió pública va ser important i forçà l'anul·lació del veredict en el primer cas i l'arxiu de la causa en el segon.

- Atents a les evolucions de les branques polítiques de l'Exèrcit federal, els moviments eslovens introduïren debats sobre qüestions com la desmilitarització, el paper de la societat civil davant de l'Estat, la democràcia, la desmilitarització de les institucions polítiques, la necessitat de desideologitzar la institució militar i altres per l'estil.

- 1987. Els militars fan plans per dissoldre el moviment democràtic.

- 1988. El moviment democràtic eslovè aconsegueix plans secrets en els que s'inclou l'execució de -aproximadament- 170 militants destacats. L'Exèrcit reprimeix grans manifestacions a Eslovènia en protesta per la repressió i va crear unitats militars especials per "defensar l'ordre constitucional i les propietats dels militars".

- Al mateix temps, el moviment democràtic eslovè es solidaritza amb els albanesos de Kosovo. S'insistí especialment en la negativa de que participessin tropes policials eslovenes a Kosovo. Això va provocar manifestacions massives antieslovenes a Sèrbia, liderades i organitzades per les hosts de Milosevic.

- El moviment democràtic eslovè comença a estructurar-se. Es crea una xarxa de relacions entre diversos grups per elaborar una Declaració a favor de la Democràcia.

- Pel maig de 1988 quatre militants són empresonats a Ljubljana; un d'ells, Janez Jansa, una persona clau en la gestació de la Declaració. El moviment pels drets

humans a Eslovènia reuneix a centenars d'institucions i moviments i a milers de persones. L'ordre de detenció va venir directament des de Belgrad i va ser executada amb el suport de col·laboracionistes eslovens. Els quatre detinguts van ser lliurats immediatament als militars i confinats en un barraca militar de Ljubljana.

- Agost de 1988. Comencen els judicis militars a Ljubljana; la població eslovena és unívoca davant del fet. El moviment és liderat per la Comissió per la Protecció dels Drets Humans, on hi ha representants d'institucions culturals, estudiants, socials, educatives, de mitjans de comunicació i altres, que organitza una campanya de resistència no-violenta conscient i participativa. El judici de "els quatre" confirmava que l'exèrcit federal era capaç de violar tots els drets humans fonamentals, fins i tot davant el públic internacional. El judici va ser a porta tancada, es negà el dret a un advocat no militar mentre els acusats, civils tots, eren jutjats per un jutge militar i segons el codi penal militar. Un cas clar de drets humans. El judici militar es realitzà en llengua sèrbia (els idiomes oficials de Ljubljana eren i ho són encara l'eslovè, l'italià i l'hongarès). Això va contribuir a donar una dimensió nacionalista al problema. El moviment, que fins aquell moment es centrava en la lluita pels drets humans i per la democràcia, es va anar convertint gradualment en un moviment d'alliberament nacional.

- El 1989 el moviment democràtic guanya: el Partit Comunista eslovè decideix posar-se al costat de la població, es desfà dels principals col·laboradors del règim de Belgrad i es distancia d'ell. Declara la celebració d'eleccions democràtiques per 1990 i decideix presentar-se com un partit més. El Partit Comunista és, d'aquesta manera, la primera institució federal que s'ensorra, com reconeix el que en aquells moments era el seu president i avui ho és d'Eslovènia, Milan Kucan. Iugoslàvia ha desaparegut. Tot i així, sectors del partit lluiten per fer-se un forat. Les amenaces arriben sobretot des d'oficials de l'Exèrcit federal. A Sarajevo, el grup Surrealista elabora i difon un vídeo en el que es superposa la muralla de Sarajevo al mur de Berlín quan aquest cau. A Eslovènia, el diari *Mladina* publica un mapa de la Iugoslàvia del Nord i la Iugoslàvia del Sud. Sarajevo es troba just en la frontera.

El procés descrit aquí és propi d'Eslovènia. Res semblant hagués succeït en una altra part de Iugoslàvia. Es celebren eleccions l'abril de 1990 i guanya la coalició democràtica. Tot i així, el Partit Comunista aconsegueix la presidència en elecció directa. El govern comença a decidir i adoptar mesures

que facin possible la sobirania del territori d'Eslovènia. Els enfrontaments amb Belgrad són cada cop majors. A finals de 1990 el partit de Milosevic guanya les eleccions a Sèrbia. Es produeix un encontre entre els interessos de Milosevic (mantenir-se en el poder), els de l'Exèrcit Federal (mantenir el control del territori per satisfer les seves necessitats privilegiades) i dels extremistes serbis (tirar endavant el pla de la Gran Sèrbia). El règim de Belgrad -animat per la ceguesa de la comunitat internacional sobre el que està succeint a Iugoslàvia- decideix conservar el control sobre Eslovènia a qualsevol preu. No vol negociar i menys comprometre's. El primer incident té lloc l'octubre de 1990, quan les tropes federals ocupen el punt de comandament de les Unitats de Defensa Territorial Eslovenes.

La qüestió de la defensa era central a Eslovènia el 1990. Existia un acord general en que era Eslovènia qui hauria de prendre les decisions sobre la seva defensa com a país sobirà. Per una part, existia un gran suport públic i polític (que incloïa al president Milan Kucan i a diversos partits polítics) sobre la idea d'una Eslovènia Sense Exèrcit. Per una altra part, el Govern es preparava per l'enfrontament final amb el règim de Belgrad. El primer entrenament de les tropes de Defensa Territorial Eslovena s'inicià el maig de 1991 i la reacció dels militars federals d'envoltar amb tancs el centre d'entrenament eslovè va acabar amb una víctima -un civil atropellat per un tanc-. Atenció! Fins aquell moment encara parlàvem de l'Exèrcit iugoslau -la institució de l'anterior Estat iugoslau- i ningú el veia com un Exèrcit -nacional- serbi.

Espero que s'hagin aportat les claus suficients per que el lector vegi la necessitat de conceptualitzar les guerres de l'antiga Iugoslàvia des d'una perspectiva antimilitarista.

QUIN VA SER EL PAPER DE L'ONU

L'ONU és una reunió d'Estat sobirans i no de nacions. Hauria de canviar de nom pel d'Estats Units o bé canviar radicalment d'estructura. És cert que en el preàmbul de tots els documents fonamentals ratificats pels seus Estats membres es reconeix el dret a l'autodeterminació; tot i així, aquest dret protegeix als Estats sobirans i no a les nacions. Tan sols d'aquesta manera podem entendre el comentat "sense comentaris" de Pérez de Cuéllar l'agost de 1991, fins i tot després de l'agressió contra Eslovènia i de que la guerra ja s'hagués extès a Croàcia.

Encara després de que la "nova"

Iugoslàvia hagués canviat els seus símbols el maig de 1992, sense haver estat reconeguda per cap govern o organisme internacional, la bandera de l'antiga Iugoslàvia continuava onejant davant el palau de l'ONU a Nova York i fins el mes de setembre. No podem, per tant, parlar del paper actiu de l'ONU en la crisi a l'antiga Iugoslàvia. Totes les seves iniciatives (manteniment de la pau a Eslovènia, ajut humanitari a BH, sancions a Sèrbia i Montenegro) han estat una reacció molt tardana a uns fets consumats. No ens és possible acceptar, com l'ONU afirma, que la seva actuació es d'acord amb la seva Carta, donant prioritat a l'organització regional (en aquest cas la CSCE i la CE). A més d'altres acords i principis, l'Article 14 de la Carta de l'ONU permet que

"l'Assemblea General recomani mesures per la resolució pacífica de qualsevol situació, qualssevol siguin les seves causes...". La CSCE i la CE no preveuen aquesta possibilitat. L'ONU té molt més poder per a intervenir que qualsevol altre institució intergovernamental. Traspasar tota la iniciativa a les institucions europees va ser un greu error de l'ONU.

Daniel Warner, de l'Institut d'Estudis Internacionals de Ginebra, definí el problema en la "Conferència sobre el Desafiament de la intervenció, un Nou Paper per l'ONU", organitzada per l'Institut Pau i Vida d'Upsala: **"No existeixen mecanismes eficaços per decidir com i quan l'ONU ha d'assumir certes funcions que els governs no puguin o vulguin dur endavant"**. Elisabeth Ferris, del mateix Institut, afegeix: **"La qüestió no radica en si la intervenció és quelcom intrínscament bo o dolent, o si s'hauria d'executar o no; sinó més aviat si ha arribat el moment de regular, codificar, supervisar, avaluar i reconèixer les intervencions com la conseqüència tal vegada inevitable de viure en un món interdependent"**. És que fan falta més experiències com la de Iugoslàvia per prendre aquesta decisió?

*The Intruder*⁴ ha publicat alguns articles sobre les intervencions. Hem anat insistint en la necessitat de la intervenció primerenca com a alternativa a la

intervenció reactiva que sempre arriba massa tard. El realment exasperant ha estat la banalitat del debat sobre les intervencions que hem sofert al llarg dels mesos passats. La majoria de les postures es bloquejaven en la polèmica a favor o en contra de la intervenció militar i hem de reconèixer que el context de la intervenció és molt més ampli. El recent informe de *Helsinki Watch* sobre BH ens proporciona una bona perspectiva d'aquesta qüestió sense parlar ni un sol cap d'intervenció militar. L'intervencionisme, evidentment, requereix prendre partit per una de les parts i és aquí on han fracassat la majoria dels observadors. El principal obstacle -tal com ho veig jo- per aquesta indecisió és que els problemes de l'antiga Iugoslàvia han estat interpretats fent ús

necessitat de prendre partit i proposa un seguit d'iniciatives concretes a desenvolupar. Tots els que vulguin actuar com a grup de pressió i de control dels seus governs respectius haurien de fer-se amb una còpia.

El poder de les ONGs, un cop ha esclatat la crisi, és evidentment molt limitat i el nivell prioritari d'acció ha de centrar-se en els governs per moltes raons diferents:

1. Els governs mantenen relacions permanents i intervenen a diferents nivells: l'econòmic, el diplomàtic, converses...

2. Les societats civils de les àrees en crisi són normalment dèbils, amb poques possibilitats, desorganitzades i amb poca maniobrabilitat.

Encara que les societats civils d'altres països es mobilitzaren, no podrien trobar un homòleg rellevant -fort- en les zones de crisi amb les que treballar.

3. La crisi crea la necessitat de que existeixin ONGs especialitzades a nivell local, precisament del tipus d'ONG que en temps de crisi no existeixen o ho fan a un nivell molt dèbil i poc operatiu.

4. La població civil de l'antiga Iugoslàvia s'ha

hagut d'enfrontar a institucions militars fortament armades, fora de tot control civil. Cap manifestació o força pacífica hauria pogut parar-li els peus.

Aquestes són les raons per les quals no podem esperar que les ONGs locals tinguin un paper rellevant en l'acció de parar la guerra a Croàcia i BH. El paper més significatiu que podrien jugar les ONGs de fora es pot estructurar a tres nivells.

1. Ajudar a la creació i enfortiment d'ONGs locals que sorgeixin com a reacció a la crisi. Aquesta activitat és, per descomptat, marginal i donarà resultats tan sols a llarg termini. Moltes ONGs ambicioses no tenen paciència i capacitat suficients per treballar en aquesta línia.

2. Actuar com a grup de pressió davant els governs propis. Fa falta molta habilitat i saber fer per dur endavant aquesta feina i la majoria de les ONGs no la

d'un llenguatge molt subjectiu a partir d'un marc conceptual basat en la identitat grupal (identitat ètnica). Hagués estat molt més fàcil l'acord si s'hagués centrat en els detentadors del poder polític-militar -per exemple, el règim de Milosevic a Belgrad, els paramilitars d'Arcan o Karadjic a BH, etc- en lloc de repetir la imatge ara assumida de tropes "sèrbies".

SOBRE EL PAPER DE LES ONGs

En general, les actituds de les ONGs han estat molt vagues -intentant ser neutrals-, abstractes -"ens oposem a la guerra"- i sense aportar res a la possible solució del problema -degut a un nivell molt baix de comprensió de la complexitat de Iugoslàvia-. Un exemple del que haurien d'haver fet és el recent informe de *Helsinki Watch* -la secció americana de la Federació d'Helsinki pels Drets Humans- sobre BH. Presenta una detallada anàlisi de la situació que condueix a la clara

tenen.

3. Cooperar en l'ajut humanitari. Les ONG s'extremen a l'antiga Iugoslàvia s'han abocat especialment en aquesta feina cap permet mantenir una posició neutral. Però la realitat és que les necessitats són tan fora mesura que es fa imprescindible implicar als governs en l'ajut humanitari. Les ONGs han d'assumir com a feina prioritària pressionar als propis governs per que aportin ajut humanitari suplementari als seus esforços, que normalment són molt limitats.

SOM VIUS, SOM MORTS

El moviment pacifista eslovè s'enfonsa perquè no tenia possibilitats de satisfer els requeriments -locals i globals- que arribaven. Les expectatives eren altes -local i globalment- i els nostres mètodes i coneixements molt limitats. El moviment s'hagué de dissoldre per permetre el necessari canvi estructural².

Una recent però important notícia, la desaparició dels nostres estimats Petra

Kelly i Gert Bastian simbolitza les contradiccions del pacifisme occidental. El període de l'ecopacifisme creatiu, actiu i entusiasta d'Europa ha passat a millor vida. El cap indi Seattle va dir un cop: "la veritable lluita s'ha acabat. Ara comença la lluita per la supervivència". Petra no va sobreviure a la difícil transició d'una ment creativa -global- a la lluita dolorosa -local- i pacient al marge de la vida pública. No va sobreviure a la transició de l'articulació de les idees a la seva aplicació pràctica. En el fons ens agradaria que Petra hagués estat assassinada per feixistes xenòfobs. Llavors podríem parlar d'ella com d'una heroïna sacrificada en la "nostra" lluita. Però és que no hi ha una lluita "nostra" avui dia. No hi ha una causa "occidental" o "europea". Petra va morir en privat, sense un missatge públic. Sense declaració, sense paraules finals. Les nostres ments tenen ara que plantejar-se què és el que això significa. Crec que Petra va morir dins de cada u de nosaltres. Petra, la gran idealista, la protagonista del "pensar globalment, actuar localment"; la Perta que intentava implicar-se una mica a cada lluita, quelcom que li posava les coses difícils

per mantenir la seva activitat a Alemanya, en el seu partit, en els seus entorns immediats... Crec que Petra ha mort per recordar-nos el que s'ha d'enterrar per que podem sobreviure. Que la seva ànima descansi en pau.

Espero que molts altres sobrevisquin. Arriben moltes persones a l'antiga Iugoslàvia que desenvolupen un treball modest, callat, que ningú coneix en prou feines. No s'hi veu en elles cap intenció de vendre la seva història als mitjans de comunicació ni de promoure's públicament. Tot i així, encara n'hi ha molts que juguen a organitzar-se una campanya publicitària i autopromocional. En el cas de l'antiga Iugoslàvia, la diferència d'eficàcia que hi ha entre ambdós és evident.

Marko Hren
Institut per la Pau de Ljubljana.

1. *The Intruder* és la revista de l'Institut per la Pau de Ljubljana. Mestni trg 13. 61000 Ljubljana (Eslovènia)
2. Sobre la dissolució del Grup per la Pau de Ljubljana veure *Contra un activisme cec*. MOCADOR 24. pàg 19-20

PREGUNTES SOBRE EL PASSAT, PRESENT I FUTUR.

Pregunta primera. Quan vàrem fallar?

Resposta: sense dubte, l'error més greu de la comunitat internacional es va produir el 1990, com a molt tard el 1991, quan les eleccions lliures i democràtiques a Eslovènia, Croàcia i Bòsnia van demostrar que els partidaris de mantenir Iugoslàvia tal com l'enténem nosaltres no eren pràcticament ningú. En aquell moment podríem haver sostingut una negociació en la qual s'hagués tingut en compte la reivindicació de les fronteres (tal com demanen els serbis) i la del dret a separar-se (que demanaven eslovens, croats i bosnians). Com a mesura per forçar la situació, es podria haver proposat que, si les parts es posaven d'acord, la CE els oferís una mena d'associació. L'obsessió occidental de no tocar les fronteres va donar ales als serbis en la seua política agressiva i als altres en la seua decisió de declarar unilateralment la independència. Les autoritats comunitàries i occidentals estaven dividides i això també ho hem pagat car: el lobby pro-croat que encapçala Alemanya i el Vaticà i el lobby pro-bosnià i la incerta mescla ètnica, que abanderaren el pro-Tercer món en general i, sorprenentment, Clinton des de la seua arribada al poder.

En aquell temps s'hauria pogut intervenir, sense necessitat d'una intervenció militar, sinó a través de mesures polítiques i econòmiques com l'apuntat acord d'associació amb la CE.

Segona pregunta: Ara estem en la guerra. L'exèrcit serbi és invencible i, per tant, més val esperar que acabe la guerra sense intervenir?

L'exèrcit serbi és fort però no és invencible. Els que justifiquen no involucrar-se en la guerra balcànica per por a un nou Vietnam no tenen en compte una sèrie de consideracions

importantes. Primera: l'exèrcit serbi està lluitant contra països que o no tenen exèrcit (Bòsnia) ni armes o bé tenen un exèrcit improvisat en quatre dies (Croàcia). I, significativament, els croats han parat els peus als serbis des del moment en què han aconseguit organitzar mínimament les seues forces: encara no els han fet fora del país però els serbis no conquesten res. Segona: siga com siga, l'armament serbi és vell i desgastat. No té aviació moderna i no podria fer res de res contra un exèrcit multinacional modern. A més, les sancions han dividit profundament el país i no està clar que no sorgís una rebel·lió interna. Afirmer que no s'intervé per por a repetir Vietnam és una excusa de mal pagador. No s'intervé perquè es guanyaria la guerra però causaria morts als dos costats.

Tercera pregunta: I què haurem de fer, demà?

Intervenir militarment. És inevitable. És inevitable després dels errors comesos. Si volem aturar l'escàndol balcànic haurem d'intervenir un dia o altre. I si no l'aturem, acabarà podrint tots els Balcans i potser mitja Europa. Però haurem d'intervenir per destruir el poder de Milosevic i, acte seguit, haurem d'intentar establir les bases d'un futur pacífic i llarg. El repte és la reconstrucció de les nacions balcàniques, de totes -Sèrbia inclosa-, i principalment la reconstrucció econòmica. Només l'estabilitat podrà portar una relativa calma a aquells països tan complicats i tan embolicats per la història recent i per un passat turmentós.

Vicent Partal
El Punt. 29 d'abril 1993

L'ALTERNATIVA AL PLA VANCE-OWEN?

En aquests darrers mesos l'ofensiva política per trobar una sortida a la guerra a Bòsnia-Herzegovina (BH) gira al voltant del pla de pau Vance-Owen. En el moment de redactar aquestes línies sembla que tothom l'accepta tret de les milícies sèrbies a BH. Fins i tot el President de Sèrbia, Slobodan Milosevic,

pressiona perquè s'acati la proposta. Però, és que ha estat mai factible que el pla de pau Vance-Owen portés la pau a la regió? Srdjan Dvornik, membre de la Campanya Contra la Guerra de Zagreb, analitza les mancances del pla i proposa un model alternatiu per a la intervenció.

Hi ha diverses raons per les quals el pla Vance-Owen no aconseguirà ni tan sols veure complides les seves modestes expectatives, si mai s'arribés a portar a terme:

- * Les deu províncies es basen en un criteri de majoria ètnica, "corregit" per un altre criteri igualment inacceptable de guanys militars.

- * No hi ha cap disposició real i efectiva que pugui evitar les persecucions i destrosses ètniques (no faig servir la paraula "neteja") de les minories dintre de les províncies, per no parlar de les garanties d'un retorn segur dels refugiats.

- * No hi ha cap disposició que eviti l'annexió de províncies ètnicament relacionades - per la qual cosa es podrien crear uns estats ètnics dintre de l'estat - ni cap que previngui conflictes armats entre les províncies ètnicament diferents, ja que les tropes internacionals només controlaran les fronteres exteriors durant el període transitori.

- * La proposta es refereix tan sols a la desmilitarització i no esmenta el desarmament, la qual cosa possibilita una senzilla "desmilitarització" en reconvertir els militars en policies: això és precisament el que ha passat en les àrees de Croàcia protegides per l'ONU.

- * No es diu res dels previstos *rapports de force* (relacions de força) entre les forces de policia de les diferents províncies, la qual cosa seria necessària per prevenir l'ús de forces policials en possibles conflictes armats interprovincials.

- * Encara que és bo que la dissolució dels exèrcits ètnics, les milícies i els grups paramilitars tingui un contrapès en la desmilitarització de l'estat mateix de BH, aquest principi de contrapès no es respecta pel que fa a la força policial. Per aquest motiu els mediadors internacionals no van ser capaços de contestar preguntes tan senzilles com: "Qui vigilarà el Palau Presidencial?" o "Qui protegirà les fronteres exteriors de

BH?"

DESMEMBRAMENT

El resultat previst pel pla Vance-Owen seria un desmembrament de BH segons criteris ètnics. EL problema, però, no és que "recompensi el/s agressor/s", sinó que proporciona un marc legal per a la continuació de la violència. Això és fruit d'unes assumpcions errònies: primer, que la guerra es pot aturar arribant a una solució política (com seria la constitució d'un futur estat de BH). Ben al contrari, però, només aquelles persones que no veuen la seva vida ni la seva seguretat amenaçades poden decidir una solució política estable i a llarg termini.

Es tracta amb els actuals líders com si fossin interlocutors acceptables en la recerca de solucions polítiques duraderes, encara que la seva situació de lideratge no es basi en cap tipus de procediment polític, i molt menys democràtic. Fins i tot encara que ens oblidéssim per un moment de que alguns d'ells tenen molts números per ser candidats d'un futur tribunal per a crims de guerra, el fet és que senzillament el seu poder actual no pot ser qüestionat per la gent que pretenen representar. Les propostes de la Conferència de Ginebra no tan sols són insuficients per aturar la guerra i oferir una solució real, sinó que estan causant de manera directa l'actual espiral de guerra; però aquest cop amb els (para)militars croats com a enemics de BH.

UNA FORÇA MILITAR NO POT ACABAR AMB LA GUERRA

Llavors, que es pot fer? ¿Una intervenció militar massiva, l'única cosa que sembla capaç de vèncer els agressors serbis i els més silenciosos conqueridors croats

del territori de BH? Deixem-ho clar d'una vegada: una força militar no pot posar realment fi a la guerra. Els militars no poden posar pau enmig d'un conflicte ètnic on els invasors i els agressors no venen principalment de fora.

És pràcticament impossible distingir les tropes militars de les paramilitars, i l'alt nivell d'identificació ètnica fa molt difícil separar els civils dels militars.

Fins i tot en el cas de que assumíssim que unes forces internacionals suficientment fortes no tindrien problemes a l'hora d'atacar les forces sèrbies, hi ha la qüestió de com es podria fer això sense enemistar-se amb els civils de la mateixa filiació ètnica. Les forces internacional haurien de lluitar casa per casa i poble per poble, sense saber si estan lluitant amb diverses bandes armades o si estan trobant resistència per part de civils (la majoria d'ells també armats).

Els militars, com sempre, en no tenir mitjans polítics per actuar, intentarien separar la població civil dels combatents castigant aquells que ajudin els que combaten, i començant així el cercle viciós de repressió i resistència. Al final acabarien sent menyspreats i haurien de lluitar virtualment contra tot un grup ètnic, que és precisament allò que havien vingut a aturar.

EL RESTABLIMENT DE LA NORMALITAT

Al final del dia tindríem el mateix problema: el de com restablir les condicions per a que tota la població, sigui de l'ètnia que sigui, puguin viure l'un amb l'altre sense haver de tornar a redibuixar el mapa. El problema no es pot solucionar amb canons o tancs, sinó amb una assistència administrativa civil

internacional com a arranjament transitori (en lloc de polític) per als propers anys. L'avantatge principal és que no es parteix de la construcció del model polític "futur", sinó que, en comptes d'això, es prenen en consideració les circumstàncies actuals començant pel punt més urgent: un alto el foc i cessament de matances.

Tot i això, les actuals circumstàncies inclouen una característica important: la condició de la gent, ja abans de la guerra molt més semblant a una massa que a una "societat civil" després de dècades de socialisme, no n'hi ha prou de confiar en la vigilància internacional, combinada amb acords entre les parts enfrontades, mentre s'espera que hi hagi pressió "des de baix", des de la "societat civil".

No hi ha res que faci de contrapès al poder actual dels senyors de la guerra. Per establir un contrapès d'aquesta mena cal desplegar un gran nombre de funcionaris civils, administradors, policia i fins i tot jutges dels quals se'n pogués disposar a l'acte, literalment tant de dia com de nit, amb l'autoritat per contenir qualsevol acte violent de manera eficaç.

Què farà que els senyors de la guerra acceptin tal autoritat per sobre del seu poder? Tot i que els agressors no provenen principalment del fora, si que gaudeixen d'un recolzament extern significatiu. Per tant, tota solució comença amb el tancament de les fronteres de BH per evitar qualsevol importació de recursos bèl·lics, incloent-hi els "humans".

El risc de conflicte armat obert es reduirà de forma substancial si prèviament es fa un pacte amb els governs de Sèrbia/lugoslàvia i de Croàcia (per exemple, la garantia de que s'aixecaran les sancions contra Sèrbia si accepta aquest mandat de les tropes de l'ONU).

El paper d'aquesta mena de control és decisiu. El seu significat no és només directament militar, sinó també clarament polític: una vegada s'hagin aturat els transports militars entre Sèrbia o Croàcia i les seves respectives comunitats

ètniques dins de BH, això serà un enèrgic missatge per als senyors de la guerra respectius i per als seus lluitadors. Un cop se'ls hagi tallat tot suport militar veuran que més els val oblidar la idea d'unir els seus territoris amb les "mares pàtries". Aquest fet soscavarà de manera significativa la confiança que tenen en que es deixarà de castigar els crims de guerra i probablement provocarà una descomposició parcial de les unitats paramilitars actuals.

CONDICIONS PER A UN ARMISTICI

El segon pas és una prevenció efectiva de l'ús de tot armament pesant. Finalment s'hauria d'establir un compromís: sota

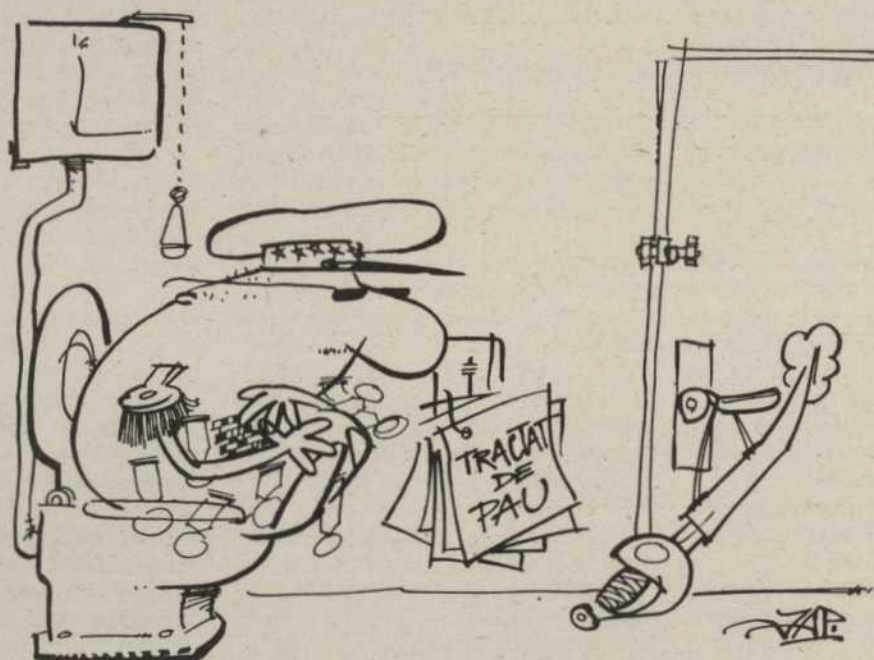
moment els refugiats i els desplaçats es donaran compte de que tornar a les seves cases és prou segur (encara que la força administrativa internacional haurà de fer un esforç suplementari per resoldre les probables disputes sobre propietat i d'altres). Només llavors tindria sentit pensar en una solució política que sortís des de dins, que abolís el poder basat en l'ètnia i en la delimitació territorial i que restablís la sobirania al poble de BH.

REPARTIR LA CULPA NO ÉS PART DE LA SOLUCIÓ

Ara no em posaré a dir qui és culpable i qui va començar la lluita. La major part de les agressions i la violència pot ser atribuïda als caps de l'exèrcit iugoslau, a les autoritats de la república de Sèrbia i als líders del Partit Democràtic Serbi de BH. Part de les responsabilitats recau en els líders de Croàcia i de la Comunitat Democràtica Croata a BH per haver conquerit territoris d'un altre estat amb la clara ambició d'annexionar-los a Croàcia. Crec de debò que no sóc massa dur en fer aquests judicis, però no tenen res a veure amb la solució.

La solució que he tractat de perfilar requereix un tipus de compromís polític global que va molt més enllà del camp d'acció dels grups pacifistes i d'altres organitzacions no-governamentals. De fet no hi ha cap consens entre ells, ja que encara hi ha molta confusió respecte el pla Vance-Owen i respecte a l'habilitat de les organitzacions no governamentals per superar la seva impotència política en una escala transnacional. A més a més, la solució mateixa encara no és prou coneguda. Tot i així l'Assemblea de Ciutadans d'Helsinki i el Fòrum de Verona per a la Pau i la Reconciliació a l'Antiga Iugoslàvia s'han esforçat en elaborar la solució i estan treballant en reunir més grups que hi donin suport.

Srdjan Dvornik
Campanya contra la Guerra. Zagreb.
Extret del *Peace News* nº 2366.
Maig 1993.

aquesta pressió, i si és que volen quedar-se on són i evitar una intervenció militar, els senyors de la guerra hauran d'acceptar un armistici... Hauran de fer servir el seu control sobre els territoris conquerits per desarmar totes les bandes armades "salvatges" (de fet estan quotidianament recolzades pels exèrcits ètnics "regulars") i facilitar un control efectiu de l'alto el foc. També hauran d'acceptar el desplegament de les "forces civils" administratives i jurídiques internacionals descrites abans, la qual cosa tindrà com a resultat en última instància una limitació del seu poder, de tal forma que ja no podran ser els senyors de la vida i la mort.

Sota protecció, la població no haurà de témer més violència derivada de motivacions ètniques i podrà tornar a aprendre a viure junta en una comunitat ètnicament heterogènia. En el seu

INTERVENCIÓ: MOLTES PREGUNTES, CAP SOLUCIÓ FÀCIL

Les discussions sobre el paper de la comunitat internacional en les guerres de Somàlia i de Bòsnia-Herzegovina han posat en evidència que fins i tot en cercles pacifistes no hi ha consens sobre el tema de si les intervencions armades són l'únic mitjà de protecció per a poblacions amenaçades, o si el fet d'afegir més armes a un conflicte

-encara que siguin de l'ONU- no fa més que legitimar l'ús de la força. I també ens podem preguntar: "Són efectives aquestes intervencions". En aquest article se'ns presenten qüestions d'un tema de discussió de la Internacional de Resistents a la Guerra (IRG) que més endavant continuarà sent abordat.

La qüestió de a què diem "intervenció militar humanitària" -ja sigui mitjançant l'ONU en nom de la "imposició de pau", o bé a través d'altres cossos en nom de posar fi a les matances- és, ara per ara, un tema central i polèmic per als moviments per la pau. En el transcurs d'aquest any, després de les discussions en la reunió del Consell al juliol, la IRG espera emetre un document més complet sobre aquesta qüestió.

En aquest punt, però, volem anar creant ambient i proposar algunes qüestions per a aquells/es que fan campanya per la pau.

La major part del debat al voltant de la intervenció militar humanitària és abstracta; poc clara pel que fa a qui hi intervindria en la pràctica i quina forma prendria la "imposició de la pau". En conseqüència, en aquest informe analitzem la pràctica de l'ONU -l'ens intergovernamental global afectat_ abans de qüestionar-nos la forma que prendria una intervenció militar.

La IRG reconeix obertament que els pacifistes s'enfronten amb un dilema a l'hora de discutir sobre intervencions militars que la gent demana per salvar vides, per separar els bàndols que lluiten o per protegir la gent que sofreix la brutalitat dels senyors de la guerra. Al mateix temps ens fa basarda un sistema

d'ordre mundial que es mantingui amb la disposició d'anar muntant intervencions militars; considerem que els fóruns intergovernamentals no són desinteressats, sinó que més aviat els veiem com a organismes dintre dels quals hi prevalen els interessos particulars, i advertim de que la dependència de la intervenció militar per si mateixa crearà més problemes que no pas en solucionarà.

EL PAPER DE L'ONU

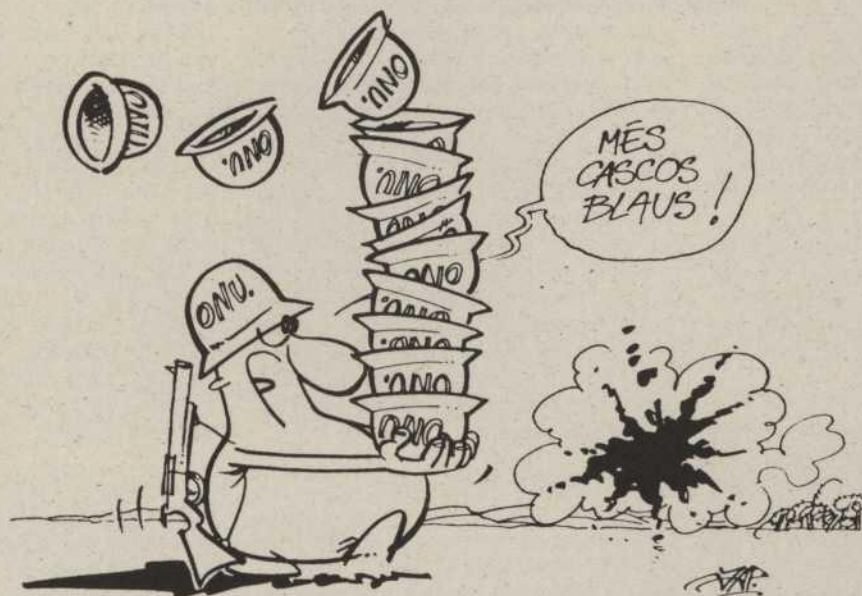
Tot i que altres organismes -com la OTAN o l'Unió Europea Occidental (UEO)- podrien tenir algun interès institucional en portar a terme una intervenció militar, i que d'altres de regionals -com la Conferència de Seguretat i Cooperació Europea (CSCE) o l'Organització per a la Unitat Africana (OUA)- podrien jugar-hi un paper

complementari, la discussió es centra en l'ONU.

L'ONU s'implica de diverses maneres en els conflictes, en la majoria dels casos d'una forma no militar. Algunes agències de l'ONU tenen un historial impressionant, però el treball de l'ONU en situacions de conflicte es basa en un plantejament rígid i de dalt a baix. Més aviat hi ha tendència a soscavar les estructures locals més que no pas a fomentar-les o fins i tot legitimar-les per a que es facin càrrec

de la crisi; i es busquen solucions centralitzades, per exemple a l'hora de decidir quines rutes de subministrament es faran servir. El codi que regeix els procediments de l'ONU és sovint burocràtic, més preocupat per la seguretat del seu propi personal que no pas per contribuir a la pau i amb un concepte de la responsabilitat que exclou els que sofreixen i que, de fet, promou la desconfiança dels refugiats. Aquesta dura crítica es pot contrastar amb detallades referències a l'experiència de frustrats treballadors de l'ONU i d'Organitzacions No Governamentals (ONG) que treballen sobre el terreny en situacions molt diferents.

En els últims cinc anys, l'ONU ha incrementat de manera espectacular les operacions de manteniment de la pau: des de 1988 ha endegat 13 operacions de manteniment de la pau, les mateixes que havia endegat en els seus primers

40 anys d'existència. S'ha donat un nou èmfasi al potencial per involucrar-se militarment en la imposició de la pau i en la intervenció humanitària.

Fins i tot, prescindint de les operacions militars dels EUA aprovades per l'ONU, cal examinar d'una manera crítica les forces militars existents de l'ONU per mantenir la pau. Aquestes operacions es nodreixen de tropes sovint poc preparades per a una missió de manteniment de la pau, a vegades amb una preparació francament inadequada, com és el cas de les tropes d'èlite contra-insurgents de Malàisia i Indonèsia ara destinades a Cambodja. I com sempre, allà on hi ha forces militars desplegades apareixen les "indústries del lleure": prostitució, alcohol i drogues i, naturalment, els delictes que hi van associats.

Des del punt de vista de la IRG l'ONU no representen l'"opinió mundial" ni la "comunitat internacional". Són un fòrum de governs i la seva habilitat per actuar depèn de que la seva actuació estigui d'acord amb els interessos dels governs més poderosos. En concret, les operacions per imposar la pau que es preveuen -operacions que són molt més grans que les existents missions de manteniment de la pau- dependran de la participació dels governs que tenen més poder militar.

Les intervencions militars de l'ONU estan condemnades a ser selectives -hi ha massa situacions desesperades com per poder des d'altra manera- i no es seleccionen d'acord amb criteris morals sinó d'interessos. Hem estat testimonis de com els EUA manipulaven, subornaven, afalagaven o amenaçaven altres governs en la qüestió del Golf d'una manera força vergonyosa; però en un món amb només una potència fins i tot la potència més benevolent i pacífica -cosa que els EUA no són- desplegaria les seves tropes en funció dels seus interessos estratègics, polítics i econòmics.

LA PREVENCIÓ DE LA GUERRA

El món no hauria d'apartar la vista d'allà on hi ha fam arrel d'una guerra, d'allà on les disputes ètniques es converteixen en una guerra sagnant, on hi ha claríssimes violacions dels drets humans, on hi ha repressió a gran escala d'una comunitat. Malauradament el món mira cap un altre lloc, deixant passar una guerra rera altra mentre el negoci de les armes continua alimentant les matances.

Han anat sonant "alarmes preventives" sobre una multitud de conflictes per tot el

món però són poques les que han arribat a l'agenda internacional. Aquests avisos provenen principalment dels esforços de gent que viu la situació o d'ONGs que fan un seguiment dels drets humans. Els organismes governamentals els en fan cas en comptades ocasions, malgrat el reconeixement universal d'allò que diu que "més val prevenir que curar" o "un punt a temps n'estalvia cent".

Les formes d'actuació no violentes o no militars sempre tenen més possibilitats de fer més impacte en l'inici d'un conflicte que no pas un cop aquest ja ha esclatat en forma de guerra, un cop tots els bàndols estan ben armats i qual el dolor, la sospita i la venjança distorsionen la percepció que cada bàndol té de l'altre. Dissortadament, tant els governs com les assemblees de governs recorren a la intervenció militar sense haver posat massa interès ni haver insistit prou en els mitjans d'acció no militars. Quan Bòsnia-Herzegovina va ser reconeguda, només hi va haver un govern que fes d'aquest reconeixement un fet real i obrís un consolat a Sarajevo. Quan França va començar a pensar en emprendre alguna acció contra els camps on es violava, no ho va fer pensant en enviar-hi investigadors d'alt nivell ni experts mèdics, sinó forces militars. Els EUA van interrompre les trameses àrees a Somàlia en el moment en que un dels seus avions va ser tocat i, quan van tornar-hi, ho van fer amb 30.000 soldats i un desplegament periòdic massiu.

Aquest seguit de mesures a mitges tintes respecte a l'antiga Iugoslàvia, que a més s'han pes tard, han servit per enfortir el bàndol més criminal en els conflictes. La lliçó que se'n pot treure és que és vital definir l'abast i els límits de la responsabilitat internacional en un conflicte donat. Són sempre aquells que viuen en la regió els qui han de trobar el seu propi camí cap a la seguretat, i cap organisme exterior hauria de pretendre ser capaç d'actuar com a garant d'aquesta seguretat si és que no està preparat per assumir aquest compromís.

LA NECESSITAT D'UNA PROTECCIÓ INTERNACIONAL

Hi ha molta gent preocupada per la pau que accepta que s'havien d'haver posat en pràctica formes de pressió no militars en un estadi inicial del conflicte i que reconeix el cinisme dels governs que han saturat la regió amb armes per fer-se passar després pels "salvadors". No obstant, ara diuen que el moment per a l'acció no militar ja s'ha esvaït. Unànimament demanen una acció militar "limitada". Als pacifistes no ens cal tenir una solució per a aquests tipus

d'emergència per advertir sobre el fet de que calcular els límits i les conseqüències d'una acció militar és un exercici arriscat. No hi ha cap manera fàcil de sortir-se'n d'una guerra, encara que molta gent pensi que, en una situació sense sortida, és l'única solució possible.

El fer "tasques de policia" ha portat a guerres d'una durada molt més llarga del que ningú no es podia imaginar i que han esclatat cap uns nivells de destrucció que no es podien preveure en un principi. De vegades, fins i tot una intervenció ben intencionada ha acabat reprimint la mateixa gent que s'havia vingut a protegir, tal com va passar amb les tropes britàniques a Irlanda del Nord. Al 1969, i com a resposta a una crida del predominantment catòlic Moviment pels Drets Civils d'Irlanda del Nord, el govern britànic va enviar tropes per defensar els catòlics dels atacs dels protestants. Al cap de dos anys, quan es va començar amb els internaments, la immensa majoria dels arrestats sense judici previ eren catòlics i, 24 anys més tard, hi ha 20.000 soldats britànics en servei actiu a Irlanda del Nord, una àrea amb una població d'1,5 milions aproximadament. Qui pot assegurar que els bosnians, el poble a qui se suposa que ha de protegir una intervenció, no acabaran trobant-se en conflicte amb la força d'intervenció? Ja hi ha hagut bosnians que han atacat punts de l'ONU i seria natural que desitgessin reclamar el territori cedit a les forces croates i sèrbies.

Una avaluació de les conseqüències de la intervenció militar no hauria d'estar restringida a la situació immediat i a la regió on es dugués a terme. Els mateixos exèrcits consideren que participar en operacions per restablir la pau és una font de prestigi -com les tropes de Fidji que, després d'haver tastat l'acció al Líban, van muntar un cop d'estat a casa- i al mateix temps els governs repressius cedeixen les seves tropes com a mitjà per netejar la seva mala imatge. En una època on s'ha amenaçat l'estament militar amb reduccions post-guerra freda i on les indústries d'armament s'enfronten a una recessió, el paper de la "imposició de la pau" ofereix una nova *raison d'être* per a pressupostos militars inflats. Els països de l'OTAN ja estan reformant les seves estructures i potencial de força per facilitar desplegaments ràpids i per augmentar la seva efectivitat en intervencions militars. En el cas del Japó i Alemanya, les restriccions constitucionals de postguerra a que es van sotmetre les seves forces armades ja comencen a erosionar-se.

Quan un poble es troba amenaçat, o quan un règim determinat indigna la humanitat, o quan rivalitats assassines amenacen poblacions senceres,

necessàriament hi ha d'haver una acció internacional concertada i a tots nivells, es dels ciutadans i petits grups, fins als governs. Però això afecta no tan sols l'antiga Iugoslàvia i Somàlia, sinó també Timor Oriental i Haití, Nagorno-Karabagh i el Sudan, i molts altres llocs. Això requereix l'aplicació consistent d'uns principis que poden proporcionar les bases d'una futura gestió internacional dels conflictes i exigeix també la determinació i la imaginació per utilitzar absolutament totes les mesures no militars de que es disposi en una situació.

La IRG i organitzacions afins han estat capdavanteres en la "intervenció civil", però reconeixem la limitada influència dels moviments ciutadans per la pau i les

mancances en els nostres propis esforços a l'hora d'adoptar dràstiques respostes no-violentes a les catàstrofes. Tot i així, continuarem basant la nostra feina en l'enfortiment d'aquells elements socials que poden contribuir al restabliment de la pau: gent que actui en consciència, gent que denunciï les violacions dels drets humans, gent que busqui oportunitats per al diàleg que distendeixi els conflictes, gent que cerqui mètodes pràctics no militars per salvar vides. No volem crides a la intervenció militar a curt termini que soscavien l'autèntica tasca que ara té davant seu el sistema de seguretat mundial: la creació d'estructures que no reflecteixin els interessos dels més poderosos, sinó que hi siguin per actuar segons els estàndars

internacionals; la recerca de mètodes no militars que permetin expressar la determinació de resistir a una agressió; l'establiment de procediments d'intervenció no violenta que es basin en l'enfortiment de les capacitats pròpies de les societats per regular-se a si mateixes; la creació i formació de forces d'intervenció voluntàries, preparades, no en l'ús de les armes, sinó amb mètodes no-violents.

Internacional de Resistents a la Guerra
Extret del *Peace News* nº 2363.
Febrer 1993.

MÚSICS PER LA PAU

La seva lògica és aclaparadora: "El meu pare és musulmà, la meua mare és croata, però la meua nacionalitat és música, i la música és l'única arma de què dispo per protestar per la situació en què es troba Bòsnia-Herzegovina. Aquesta és la meua contribució a la pau".

Vedran Smajlovic, primer violoncel del Teatre de l'Òpera de Sarajevo, comparteix cada dia amb els seus conciutadans no només granades, francotiradors, bombes i la intolerància dels agressors que assetgen la seva ciutat fa mesos, sinó també la incomprensió dels agredits en el conflicte balcànic. Malgrat la impotència a l'hora d'actuar davant d'aquest desastre humà i cultural, ell es vesteix cada matí amb el frac de concert i surt al carrer amb el seu violoncel.

A proposta del col·lectiu de músics catalans *Music for Peace*, hi ha tot un seguit de músics que, solidaritzant-se amb Vedran Smajlovic, cada dia a les 12 h del migdia fan el seu particular *Concert per la pau*, lluitant, d'aquesta manera, contra la guerra dels països balcànics.

D'aquesta proposta neix també la *Marató musical per la pau a Bòsnia-Herzegovina*, una idea que, tirada endavant per la secció d'Acord, Músics per la pau i amb l'empenta de tot l'SPEP, veié la llum el dia 14 de maig, durant 12 hores continuades de música en peu de pau.

El principi d'aquesta Marató va ser una proposta per a fer un petit acte musical dins de les I Jornades de Contes i Valors, que es van realitzar a l'Escola de Mestres, però, veient la importància i el valor d'aquest acte, es va decidir fer una moguda més general que agafés tot Magisteri i que pogués donar cabuda a tantes persones, grups, corals, etc. com volguessin participar.

Des del Seminari Permanent d'Educadors/es per la Pau es feu tot el possible per a que el grau de convocatòria i participació fos el més elevat possible, així com que es donés un ampli ventall de repertoris i diversitat musical.

La Marató Musical per la Pau a Bòsnia-Herzegovina començà a les 10 hores del matí i es clausurà a les 22 hores de la tarda, a la sala d'actes de l'Escola de Mestres.

Alguns dels participants foren *Cridats*, grups de rock de

l'Hospitalet; Coral de l'Escola de Mestres; Xavier, Ferran i Lluís, tres joves pianistes que tocaren peces clàssiques; D'Acord, Músics per la Pau... fins i tot una classe de Magisteri s'oferí per a mostrar-nos que, durant l'horari d'una assignatura optativa, també es pot cantar per la pau.

Les il·lusions posades en aquesta Marató foren moltes, i en sorgí una experiència altament positiva i gratificant. Va estar molt bé. És la nostra petita contribució a dir NO A LA GUERRA i una manera de solidaritzar-nos amb Vedran Smajlovic perquè, en el fons, la nostra nacionalitat també podria ésser la música.

SPEP

GIRA PACIFISTA DEL MOC ALS BANCANS

Us fem arribar la tercera part del viatge a l'antiga Iugoslàvia que, al llarg dels mesos de desembre i gener passats, van realitzar 4 membres del MOC. En anteriors entregues

fèiem arribar les cròniques de les estades a Zàgrèb, Vojvodina i Macedònia. Finalment reproduïm tres entrevistes realitzades a Kosovo.

Entrevista amb un membre de la presidència de la "Lliga Democràtica de Kosova"

Data: 15 de gener de 1993
Lloc: Prishtina

Després d'una introducció sobre la composició de forces polítiques a Kosova i sobre com es va desenvolupar el referendun per la independència, així com les eleccions al parlament i a la presidència, reproduïm el més interessant de l'entrevista que el MOC tingué amb un alt representant d'aquest partit (el president i el secretari general es troben a l'exili).

MOC.- Vosaltres reclameu la independència de Kosova i feu accions pacifistes per aconseguir-la. Però com es realitza a la pràctica aquest projecte pacifista? quin tipus d'organització teniu en un sentit polític?

LDK.- Primer cal dir que Sèrbia no té cap control a Kosova. Tota la població està sota el control dels partits polítics albanesos, i principalment de la LDK. Sèrbia està present aquí mitjançant la força, la policia i l'exèrcit, mitjançant la repressió. Nosaltres sabem que no existeix cap país que estigui ocupat per un temps il·limitat. Sabem que és impossible. Sabem que Sèrbia és més feble cada dia, la crisi creix cada dia. Però el problema aquí no és només local i localitzable. Un cop començat el conflicte aquí, immediatament tindria una dimensió internacional. És per això que nosaltres només busquem el camí de la pau. No volem un conflicte internacional, no volem un conflicte en absolut. Estem convençuts que encertem en el nostre camí. Tenim suficient paciència. Hem hagut de pagar massa, però per aconseguir millors condicions, per aconseguir la nostra sobirania sense matar gent, hem de tenir paciència. La comunitat internacional, malgrat tot, ajuda, especialment l'opinió pública internacional, els periodistes; gràcies a ells se'ls ha donat a conèixer als diplomàtics occidentals la nostra terrible situació, però hi ha una colla de coses per fer a nivell internacional. La

comunitat internacional va cometre un error quan no reconegueren el dret de Kosova, com un dels membres de l'antiga federació, a tenir el seu propi estat. Esperem que reconeixin aquest error i el corregeixin en el moment oportú.

MOC.- A quin moment et refereixes: 1912, el 81...

LDK.- No, la constitució de Iugoslàvia de 1974 definia un Estat Federal constituït per vuit unitats: 6 repúbliques i 2 regions autònomes (Kosova i Vojvodina). Estan definides per la constitució federal. Sèrbia no té cap dret a abolir la constitució de Kosova; ho varen fer per la força. La comunitat internacional no té dret a reconèixer aquesta annexió, que és simplement una annexió. Per a nosaltres és l'ocupació de Kosova. No hi ha cap llei internacional que permeti reconèixer una annexió mitjançant ocupació. Dic això perquè estic convençut que no només és dolent per als albanesos de Kosova sinó que serà dolent per al futur, especialment a Europa. Si permetes una annexió crees un precedent i en el futur hi haurà situacions semblants i annexions similars i Kosova servirà de referent. Ells diran: bé, una vegada tenim Kosova, reaccionen així. Per què no han de reaccionar igual en un altre cas? Això és un problema greu i la comunitat internacional ha de responsabilitzar-se'n.

MOC.- Com actueu en el camp internacional?

LDK.- Tenim contactes amb diferents organismes internacionals, per exemple: tenim aquí una comissió de la Conferència per a la Seguretat i la Cooperació a Europa (CSCE), tenim contactes amb totes les ambaixades de tots els estats representats a Belgrad, també tenim contacte amb la Conferència Internacional sobre l'Antiga Iugoslàvia a Ginebra, amb els dos copresidents, els quals varen estar aquí, visitant-nos. També tenim contacte amb el cap de les tropes de Kosova, Mister Arag,

l'ambaixador de l'ONU. Les nostres relacions amb altres països són nombroses. Destaquen USA, Turquia, Alemanya, França, Bèlgica, Països Escandinaus i Àustria, però també amb altres països com Bulgària, Grècia, Macedònia, etc. Estem intentant explicar-los la situació que hi ha aquí. He de dir que cada dia trobem més comprensió.

MOC.- Nosaltres tenim una campanya de desobediència civil contra el servei militar i l'exèrcit a l'Estat Espanyol; per això insistim a totes les organitzacions i partits sobre quin tipus de lluita, de campanya, realitzen. Sabem que els 4 partits parlamentaris tenen un acord sobre desobediència civil aquí a Kosova. Quina mena de campanya és?

LDK.- Nosaltres organitzem el nostre partit per tot Kosova. Tenim agrupacions per tot el país, a cada poble. També tenim agrupacions a Occident: Alemanya, França, Holanda... a qualsevol país en el qual visquin albanesos. Els expliquem, a través de trobades, les nostres accions. Els donem tot tipus d'informació i la població encara continua escoltant-nos, n'estem molt satisfets. No acceptem la violència, fins i tot en casos en els quals hi ha violència de la policia o dels militars; els diem que han de veure la possibilitat de no respondre amb violència. He de dir que hem tingut uns resultats molt positius amb això. Fins i tot quan la repressió ha estat extrema. Estem convençuts que una vegada que la violència esclati ja no es pot parar. És una espiral i és una forma diferent d'actuar. Nosaltres no sabem fins a on podrem seguir en la nostra via, però fins que en tinguem l'oportunitat, encara que sigui petita, ho hem d'intentar.

MOC.- Llavors vosaltres proposeu per al vostre projecte de Kosova independent no tenir exèrcit?

LDK.- El nostre projecte seria tenir un estat obert a tots els estats veïns, el qual

estaria totalment desmilitaritzat. Seria un estat definit per la constitució com un estat per a la connexió, no per a la separació. Volem tenir fronteres obertes. No veiem la possibilitat d'existència, aquí als Balcans, d'un estat mitjançant un exèrcit o per la força. És per això que estem per la desmilitarització, començant pel nostre estat i deprés convèncer els nostres veïns que no han de tenir cap exèrcit, ja que un com concentrats en una zona tornariem a tenir un conflicte. Fóra impossible parar-lo més endavant.

MOC.- És aquesta una opinió de la LDK o és extensible a tots els partits albanesos?

LDK.- És comú. La immensa majoria dels parits pensen així. Hi ha alguns petits grups que no ho creuen, però no són rellevants. El nostre president, a l'exili, ja ho ha declarat així repetides vegades. També ho hem declarat davant institucions internacionals, com per exemple als copresidents de la Conferència de Ginebra, a moviments pacifistes a Suècia i a una altra sèrie d'institucions que treballen per la pau. Som molt seriosos sobre la desmilitarització; el nostre primer ministre va demanar a l'ONU començar la desmilitarització en aquesta regió; la seva resposta no ha arribat. Sabem que és difícil, que és dur, però ho hem de provar, ho hem de fer.

MOC.- Heu pensat que autoproclamar-vos independents ara mateix podria ser l'excusa per començar aquí una guerra?

LDK.- Primer de tot cal comprovar la realitat. Aquesta realitat ens diu que el 90% de la població de Kosova és albanesa. L'autèntic desig dels albanesos és tenir un estat propi, aquesta és la realitat. Hi ha menys del 10% de serbis i montenegrins. Nosaltres no neguem els seus drets; la nostra constitució no els contemplarà com una minoria en el sentit

que han estat tractades les minories a l'antiga Iugoslàvia. La constitució els garantirà tots els seus drets, absolutament tots els seus drets, com els dels albanesos, inclòs el seu dret a relacionar-se a diferents nivells amb Sèrbia, perquè nosaltres acceptem i reconeixem Sèrbia. Estem preparats per discutir sobre això, per assegurar els interessos serbis aquí, tant polítics com històrics, culturals... però no estem disposats a acceptar que la presa de decisions del nostre futur es faci des de Belgrad. No podem acceptar que Belgrad decideixi per nosaltres. Volem un estat independent que sigui equidistant de Belgrad i Tirana. Sabem que Tirana té interessos aquí: la meitat de la població albanesa viu aquí, és un

MOC.- Penseu que la guerra començaria si demanéssiu a l'ONU el vostre reconeixement com a un estat independent?

LDK.- Sí. El govern serbi ja està preparat. Perquè el principal no només és Kosova i la realitat de Kosova. El problema és també Sèrbia i la realitat de Sèrbia i altres realitats. El govern de Sèrbia no pot viure sense conflictes, perquè és un govern que va arribar al poder gràcies als conflictes. Un cop que els conflictes acabin tindran moltíssims problemes. Hi ha una gran part de la població a Sèrbia que no està d'acord amb Milosevic i la Gran Sèrbia. Es va poder veure fa dos

dies, quan va fer fora gairebé 200 periodistes serbis de la TV estatal a Belgrad. És una impressió forta. Com poden estar satisfets? És impossible.

MOC.- Quia és la situació de la gent jove? Van a files? Què està passant?

LDK.- Des del començament de la guerra a Eslovènia, Croàcia, Bòsnia-Herzegovina, tots els joves albanesos rebutjaren anar a l'exèrcit, refusaren anar a la guerra, s'escaparen de la guerra, de l'exèrcit. Van rebutjar ser reclutats per l'exèrcit. És per això que tenim tanta gent jove

visquent ara en altres països. Cap albanès no accepta la guerra. El primer que vàrem pensar fou que no és una guerra justa, no és la nostra guerra, no és la nostra campanya. A més sempre és molt negatiu tenir una guerra. És per això que nosaltres, la nostra campanya, estem per a i en el camí de la no violència.

MOC.- Quants ho han rebutjat i quants són fora per aquesta causa?

LDK.- Tot va començar fa tres anys, o sigui que són tres quintes. Al menys són 100.000 joves albanesos els que han refusat.

interès lògic. Belgrad, amb menys de 200.000 serbis visquent aquí, hi té interessos. No neguem aquests interessos, però en nom d'aquests interessos no podem acceptar que se'ns reguli. Aquest és el nostre dret. Ara mateix a Sèrbia hi ha moviments polítics xenòfobs, desafortunadament, i probablement no acceptaran que tinguem un estat independent. Però les nostres organitzacions busquen forçar Sèrbia, de forma pacífica, sense violència, en acció no violenta. Potser per a molta gent això resulti irreal, però de totes maneres no veiem altres possibilitats, no volem guerra, i és possible a través de la pau.

MOC.- Això significa que s'hi estan negant diàriament...

LDK.- Sí, s'hi neguen perquè no volen anar a la guerra, perquè consideren que és una guerra injusta, especialment en un exèrcit que és agressiu amb els desertors i que no és el nostre exèrcit.

MOC.- En quina situació legal queden?

LDK.- Si els agafen, o els fiquen a la presó o els obliguen a anar a l'exèrcit. És per això que s'han d'escapar, han d'anar a algun lloc, han d'anar a països com Alemanya, Països Escandinaus... Hi ha una pila de refugiats d'aquesta mena. No són sempre tractats com a refugiats, això no és exclusiu de països europeus, perquè ells són veritables refugiats de guerra.

MOC.- Hi ha hagut algun judici? Quina mena de condemnes hi ha hagut?

LDK.- Anteriorment hi va haver molts casos d'albanesos maltractats a l'exèrcit; albanesos morts a l'exèrcit i coses així. Però des que la guerra va començar no hi ha hagut cap judici. Si agafen algú el

porten directament a l'exèrcit, al front.

MOC.- Com ha estat possible fugir, travessar les fronteres?

LDK.- Hi ha diferents formes. Una consisteix en anar a Macedònia amb una carta d'identificació. Un cop allà es pot anar a qualsevol lloc, però no puc explicar això molt detalladament, perquè, ja ho sabeu...

Sèrbia està utilitzant aquesta situació. Us he de dir que Sèrbia està buscant la neteja ètnica de Kosova. És un vell projecte. Des de 1912 tenen una colla de projectes per expulsar els albanesos de Kosova. La majoria dels serbis que viuen aquí són colons que van arribar després de la II Guerra Mundial. És per això que amenacen a la gent. Si proven de portar-los a l'exèrcit, s'escapen del país. És una manera de neteja ètnica. Com la repressió, que també s'utilitza amb aquest sentit. Tenim una gran repressió aquests dies. Els detalls els podríeu comprovar en els petits pobles de Kosova.

MOC.- Albània, l'estat, ha concertat relacions amb Turquia, Bulgària, ...

Ha demanat l'ingrés a l'OTAN i ha dit que qualsevol neteja ètnica a Kosova seria considerada com "casus belli". Creieu que això espantarà o impedirà qualsevol intent de neteja ètnica?

LDK. Us he d'explicar que els albanesos ens sentim com un únic poble. Malgrat que estem dividits per una frontera, perquè la història de la nació albanesa ha estat construïda desintegrada. Fins i tot l'estat d'Albània no reaccionaria en aquest cas. Els albanesos estan dividits però no ho acceptarien. Forçarien al govern a fer alguna cosa, a actuar, perquè tenim bones relacions, una bona colla de famílies estan dividides per la frontera; és per això que és impossible deixar els albanesos sols. O sigui que qualsevol acció major del govern de Sèrbia aquí embolcaria Albània i els albanesos de Macedònia, cosa que implica dos estats diferents. Si Albània i Macedònia es fiquen en aquest conflicte ens hem d'adonar que Bulgària hi tindria interès, ja que les seves reclamacions sobre Macedònia són ben conegudes. A més Grècia i probablement Turquia, per la qual cosa no sé pas que podria passar.

Entrevista amb el professor Dr. Hatzullah Gozani, president del BSPK (Unió de Sindicats Independents de Kosova).

Data: 15 de gener de 1993.

Lloc: Prishtina (seu de BSPK).

En la presentació el primer que ens diuen és que BSPK és antimilitarista, com nosaltres, i que el seu concepte de treball és el diàleg, no la guerra. Reclamen ser el primer sindicat de tota la nova Iugoslàvia que porta una línia de pluralisme sindical. També afirmen no tenir cap vinculació amb cap partit polític, sinó que treballen exclusivament pels drets dels treballadors. És un dels pocs sindicats que "dins del sistema socialista" no pertany al Partit.

Aquest grup es va crear fa tres anys i té una gran activitat. Han treballat força des d'aleshores, ens explica Hatzullah Gozani, i una prova és que han estat convidats (per Juan Moreno, de CCOO) a participar en la Federació Europea de Sindicats.

La Unió de Sindicats Independents de Kosova agrupa 21 sindicats. La situació dels treballadors albanesos és molt dolenta, fins al punt que el 70% dels treballadors de BSPK és a l'atur.

Tenen molts problemes amb la policia i el govern serbi, el qual, segons diuen, està portant a terme l'estratègia d'acomiar albanesos de la feina per, més endavant, expulsar-los del país (neteja ètnica de

Kosova). La primera discriminació cap a la població albanesa ha estat expulsar-los de tots els seus treballs.

La política actual del govern està basada, sempre segons BSPK, en unes línies "nacional-comunistes". "Nacionalista, perquè no accepten cap més nacionalitat que no sigui la sèrbia i odien les altres (xenofòbia), i comunista perquè no accepten cap altra alternativa social ni política. La paraula 'comunista' és igual a 'feixista', ens comenta.

La resistència contra aquesta política del govern es porta a terme amb mètodes sindicals com ara protestes, vagues, i informació ràpida a l'opinió pública. Estan oberts al diàleg en tot moment; aquesta és la seva forma de resistència. No volen guerra ni combats.

Pel que fa a la seva relació amb altres grups, comenten que tots els partits i grups embolcats en la política treballen independentment; el seu sindicat no està tancat als partits i n'és una prova el fet que alguns dels seus membres també estan afiliats a algun partit.

A Kosova hi ha molta discriminació -continua Hatzullah Gozani-: totes les escoles i hospitals estan tancats, així com els mitjans de comunicació propis dels albanesos, com la televisió i la ràdio.

La gent viu en molt males condicions, no tenen ingressos econòmics des de fa temps a causa de l'atur, i l'assistència sanitària treballa sota mínims.

La manera de sobreviure dels albanesos és ajudant-se els uns als altres. Molta gent de Kosova va haver de marxar a treballar a l'estranger i envia diners als seus familiars. 50.000 persones a Kosova són en una situació de pobresa límit. El sindicat intenta ajudar tant com pot, però els és impossible abastar gaire. La gent que treballa en el sindicat són tots voluntaris no remunerats.

Accepten tot tipus d'accions per al futur, que passin pel diàleg i per la via pacífica, i no volen una militarització. La seva proposta alternativa és l'autodeterminació.

Sobre la possibilitat de guerra en el territori de Kosova, reiteren que l'única solució davant la guerra és el diàleg; però un diàleg previ, perquè en cas d'intervenció militar a Kosova es pot produir una autèntica massacre, ja que no tenen cap mena d'estructura militar ni d'exèrcit. Finalment assenyalen que aquest diàleg s'ha de realitzar per totes dues bandes, i en aquest cas una de les parts no està disposada a parlar.

Entrevista amb "Lidhja Demokratike e Kosovës" LDK.

Data: 5 de gener de 1993.

Lloc: Prishtina.

La LDK és un partit albanès que es creà fa 3 anys. Ha estat el partit d'oposició a l'antic règim més gran de Kosova. Es defineixen com a partit de centre i en el seu programa polític els aspectes més destacables són dos: exigir la llibertat per als albanesos i construir una democràcia real. Per a ells, no hi ha possibilitat de llibertat sense democràcia. Són presents a tot Kosova i en la diàspora arreu del món, especialment als USA, on hi ha un "lobby" albanès molt influent. Tenen com a projecte la independència de Kosova, però rebutgen l'ús de la violència per aconseguir-ho.

Per poder assolir els seus objectius han realitzat diverses accions.

L'octubre de 1991 van fer un referèndum la pregunta del qual era: "Acceptaries Kosova com a estat independent?".

El 87,01% de la població en edat de votar va acudir a les urnes, i un 99,87% va votar a favor. El 24 de maig de 1992 es van convocar unes eleccions al parlament i a la presidència de Kosova. Van acudir-hi el 89,32%

dels electors, els quals van elegir 130 diputats entre 22 partits polítics (turcs, romanis i croats inclosos). La LDK fou el partit més votat i va aconseguir 96 diputats. La resta d'escons foren pel Partit Parlamentari de Kosova (13), el Partit dels Camperols (7) i el Partit Democratacristià (7), més dos candidats independents. Aquestes eleccions es feren a causa de la pressió internacional, ja que les autoritats sèrbies les varen voler prohibir i mai no n'han reconegut els resultats.

La policia sèrbia ha impedit que el parlament sorgit d'aquestes eleccions es pugui reunir, cosa que ha provocat l'existència d'un govern de coalició a l'exili.

La LDK, junt amb la resta de forces polítiques albaneses, ha organitzat la població civil contra la discriminació que pateix: agressions, acomiadaments, violència... També han creat un sistema paral·lel d'organització en el qual disposen d'una mínima xarxa sanitària basada en institucions i hospitals privats, i sistema educatiu per a tots els albanesos. També han creat una xarxa de solidaritat per resistir la crisi econòmica i el doble embargament (l'internacional i el de Sèrbia) així com un manteniment de l'activitat social i cultural. Totes aquestes accions són valorades de forma molt positiva a la vista dels resultats obtinguts en tots els camps, amb implicació de molta gent, tots per motius altruistes i de solidaritat.

La seva tasca reivindicativa els porta a instàncies internacional, però estan molt descontents amb la CE i la comunitat internacional en general, perquè han acceptat la resolució que nega a Kosova el dret de ser tractada com una altra de les comunitats que configuraven l'antiga Iugoslàvia i així impedeixen el seu dret a participar en les converses sobre el futur de la zona.

MOCIÓ DE L'AJUNTAMENT DE LA JONQUERA (ALT EMPORDÀ) EN SUPORT ALS REFUGIATS DE LA GUERRA A L'ANTIGA IUGOSLÀVIA

L'Ajuntament en Ple, en sessió ordinària celebrada el dia 26 de març de 1993, adoptà el següent acord:

- A proposta de la Regidora de Joventut i Benestar Social, Sra. Ester Budó i Ricart, per unanimitat s'acordà aprovar la següent resolució en suport als refugiats de la guerra a l'antiga Iugoslàvia:

"Aquest Ajuntament, sensibilitzat per la gravetat del conflicte armat a l'antiga Iugoslàvia, decideix:

- Fer arribar les majors mostres de solidaritat i encoratjament a la població civil, la primera víctima de la guerra, per animar-los en un futur en Pau. Destacadament voldria fer arribar aquest missatge al Camp de Refugiats de "Veli Joze" a Savudrija (Croàcia) per l'especial relació establerta arrel dels voluntaris catalans que hi treballen.

- Lamentar que la comunitat internacional no posi tots els recursos possibles per aturar la guerra. Demanem que els governs dels països veïns i les més rics facilitin l'ajut necessari per salvar i acollir la població atrapada per la guerra o refugiada.

- Participar, dins les possibilitats d'aquesta Ajuntament, en aquelles iniciatives a alleugerir les conseqüències de la guerra, sigui en forma de recollida de material pels refugiats, convidant a les Entitats Locals a manifestar la solidaritat, animant a voluntaris a anar a treballar en els camps o qualsevol altra proposta que es pugui presentar.

La Jonquera, a 26 de març de 1993"

SOMÀLIA. NO NOMÉS SEQUERA, FAM I GUERRA.

El poble somali comparteix una sèrie de característiques que tendrien a unificar-lo. Quines són doncs les arrels de la crisi actual que ha empès el país a la fam i portat a la intervenció de les tropes de Nacions Unides?

En aquestes pàgines, els companys del

Comitè Nacional de Legislació (Washington DC) ens posen al corrent del rerafons històric i analitzen els conflictes actuals. Redactades a finals de l'any passat, abans de l'arribada de l'exèrcit nordamericà, són una bona eina per intentar situar-nos en el conflicte a Somàlia.

Segons la llegenda, tots els somalis descendeixen d'un únic avantpassat originari d'Àràbia. Habiten la major part del Corn d'Àfrica, no només dins les fronteres del territori de Somàlia, sinó també parts del territori de Djibouti, la regió fronterera del nord de Kènia i la província d'Ogaden a l'Est d'Etiòpia.

Els somalis comparteixen una cultura comuna, i la seva societat està dividida en clans i subclans. Els clans estan organitzats conjuntament en sis grans famílies principals: Isaac, Darod, Hawiye, Dir, Rahanweyn i Digil. Aquestes famílies patriarcals mantenen una rivalitat i un enfrontament històric pels escassos recursos. També han desenvolupat sofisticats sistemes de negociació, resolució de conflictes i cooperació per resoldre ells mateixos els problemes entre els clans. Durant molts anys, aquestes rivalitats tribals eren explotades i els mètodes tradicionals d'adjudicació i mediació eren ofegats pels diferents governs. Molts de partits polítics i milícies armades han evolucionat a partir de les divisions dels clans. Avui, els líders d'aquests grups sorgits dels clans estan involucrats en la intensa lluita pel poder que ha aparegut a diverses parts del país.

La península somali, coneguda en els temps antics com "la terra de Punt", va ser terra d'acolliment per una antiga tribu nòmada durant més d'un miler d'anys. Els mercaders àrabs i els exploradors van establir destacaments al llarg de la costa del Corn i van portar l'Islam a la regió. Més tard, les rivalitats colonials europees van arribar fins al territori, i es van establir divisions territorials basades en les seves zones d'influència.

Fins el 1960, la regió somali del Corn d'Àfrica va estar dividida en tres colònies europees diferents. El protectorat britànic

de Somàlia, creat al segle XIX, que comprenia tota la zona de la costa est al llarg del golf d'Aden. Va aconseguir la independència de Gran Bretanya el 26 de juny de 1960. La colònia italiana de Somàlia, que comprenia des del golf d'Aden cap al sud al llarg de l'Oceà Índic fins el riu Juba, i que va ser conquerida entre el 1885 i el 1927. Va esdevenir independent i unificada amb Somaliland l'1 de juliol de 1960, per tal de crear la República Independent de Somàlia. La tercera colònia era una petita regió a l'entrada del mar Roig coneguda com Somàlia francesa. Va guanyar la independència el 1977 i avui és la nació de Djibouti, la meitat de la població de la qual, més o menys, és somali.

La nova nació independent de Somàlia va ser formada el 1949 arran d'un pla de Nacions Unides per supervisar el procés de transició de les colònies a estats sobirans. La nova constitució redactada pels experts nordamericans i europeus va establir un estructura governamental que va fallar en no tenir en compte les divisions tribals històriques. Al cap d'un any, la regió d'Isaac al nord va votar en contra de la constitució i la unió, i cap a finals del 1961 un grup de militars entrenats pels britànics van intentar sense èxit un cop d'estat. El govern, basat en els patrons colonials, va degenerar aviat en la corrupció i la lluita entre els clans.

El comandant de l'exèrcit somali, el General Mohamed Siad Barre, va prendre el poder el 1969 amb un cop d'estat sagnant. Va suspendre la constitució, dissoldre la Cort Suprema i la legislatura i va eliminar tots els partits polítics no recolzats des del govern. I per bé que les primeres línies polítiques van incloure moltes reformes populars, el seu règim aviat va conduir cap a un govern obert a la corrupció i a una repressió cada cop més cruel.

UN INSTRUMENT DE LA GUERRA FREDA

Controlant, durant la guerra freda, la influència de les superpotències a nivell extern, i del poder dels clans a nivell intern, Siad Barre es va mantenir al poder durant 21 anys. En primer lloc, va instituir un programa de "socialisme científic" i es va acostar a la Unió soviètica. Però quan el llarg conflicte de la província est d'Etiòpia, Ogaden, -poblada majoritàriament per somalis- va derivar en una lluita intensa, la Unió Soviètica va canviar de banda i va donar suport a Etiòpia el 1977.

Abandonat pels soviètics, Siad Barre es va acostar als EUA. Centenars de milions de dòlars van arribar a Somàlia en forma d'ajut militar i econòmic, i van armar les tropes de Siad Barre per lluitar contra l'exèrcit etiòp, ajudat pels soviètics i els cubans. L'exèrcit somali va ser, de fet, vençut a la guerra, però les zones frontereres de la regió d'Ogaden continuen en litigi.

Fins i tot després de la desfeta somali a la guerra, el conflicte entre els EUA i la Unió Soviètica va fer de Somàlia una zona militarment estratègica. L'accés als ports va esdevenir vital per als EUA per la seva posició prop del Golf, en la ruta d'embarcament del petroli i del Mar Roig, per on passa el 15% del comerç mundial. Aquest interès estratègic permanent en la zona va assegurar un ajut exterior permanent provinent dels EUA al llarg dels anys.

A dins del país, Siad Barre va aferrar el poder controlant les rivalitats entre els clans sempre al seu favor. Es va envoltar ell mateix de membres del seu clan, Marehan, i dels seus aliats, especialment del clan Darod. Va emprar de sota mà els diners provinents de l'ajut exterior per

recompensar els seus aliats i per fonamentar la repressió contra aquells que el criticaren. El desenvolupament dels projectes va ser utilitzat com a suborn per a aquells que el van recolzar, mentre altres zones del país van quedar totalment subdesenvolupades. Aquestes tàctiques de nepotisme, suborn i corrupció van fer sorgir un suport al règim autocràtic, però van deixar devastades moltes regions del país, especialment les àrees del clan Isaac al nord.

Siad Barre va alimentar deliberadament les disputes entre els clans i va posar un clan en contra de l'altre en un intent de sotmetre les potencials amenaces contra el seu poder. Aquests mètodes també van suprimir la forma tradicional de resoldre els conflictes de manera pacífica entre les clans. Els ancians i els caps dels clans que eren vistos com a enemics per al règim de Siad Barre eren enviats a l'exili, la presó o l'execució.

El grup per la defensa dels drets humans **Africa Watch** explica com Siad Barre va nacionalitzar els mitjans de comunicació i va institucionalitzar una censura estricta, va considerar fora de la llei els sindicats i les organitzacions cíviques, va reprimir grups opositors reals o suspectes; i va eliminar aquells que considerava com a enemics bombardejant pobles, destruint abastaments d'aigua, i utilitzant esquadres de la mort, tortures i empresonaments. Aquestes violacions dels drets humans eren dutes a terme per grups com el conegut Servei de Seguretat Nacional, comandat pel gendre de Siad Barre.

Segons el representant dels EUA Sam Gejdenson, "la policia d'afers exteriors dels EUA per a Somàlia ... va ignorar la violació institucionalitzada dels

drets humans per part del règim de Siad Barre...els fusells i les municions dels EUA són emprats pel govern (somali) contra seu propi poble". Malgrat els informes de violacions flagrants dels drets humans, els EUA van continuar enviant ajut al dictador.

LA CRISI POST GUERRA FREDA

El 1990, desentenent les objeccions que es van fer, el Congrés nordamericà va tallar totalment el subministrament d'ajut al règim de Siad Barre. Molts de grups de l'oposició es van anar organitzant gradualment per oposar-se conjuntament a Siad Barre. Aquests grups incloïen el Moviment Patriòtic Somali (MPS), de les regions d'Ogaden i Kismayu, el Moviment Nacional Somali (MNS) del clan Isaac del nord i el Congrés Unitari Somali (CUS) compost per la majoria dels homes del clan Hawiye, al centre del país.

El gener de 1991, quan els ulls del món eren posats al Golf Pèrsic, la lluita a la capital, Mogadiscio va forçar Siad Barre a fugir cap al sud, a Gedo, on les seves forces concentraven tot el poder de la zona. Tan aviat com Siad Barre va marxar, una branca del CUS, liderat pel conegut home de negocis Ali Mahdi va ocupar la capital i va proclamar l'establiment de manera interina d'un nou govern. Ali Mahdi es va declarar president provisional abans que l'altre líder del CUS, el general Mohammed Farah Hassan (conegut com a "Aidid") i el seu exèrcit poguessin entrar a Mogadiscio.

La presidència autoproclamada per Ali Mahdi va allunyar del poder Aidid i altres grups del CUS. El maig del 1991, a la si del CUS va esclatar una violenta lluita.

Una lluita pel poder es va entaular entre Ali Madi i el General Aidid i les respectives faccions dels subclans que els recolzaven. Ambdós líders eren membres del clan-família Hawiye, i ambdós compartien les idees del Congrés Unitari Somali. Però Ali Madhi, que continuava controlant la part moderna de la dividida ciutat de Mogadiscio, és del clan Adgal, mentre que el general Aidid, que controlava la major part de la ciutat, és del clan Habar Gedir. Malgrat els múltiples esforços internacionals per tal de poder establir una negociació, la violència continua entre aquests dos líders, que són anomenats a partir d'aquests moments "senyors de la guerra".

La lluita també continua al sud-est entre les tropes formades pels clans Hawiye i el Front Nacional Somali (FNS), que inclouen molts homes del clan Darod, i les tropes lleials a Siad Barre. Quan, a principis de 1991, les tropes de Siad Barre es van retirar de Mogadiscio cap al sud, van devastar tot allò que van trobar al seu camí. Les bombes d'extracció d'aigua eren destruïdes i els pous d'aigua contaminats tirant-hi grans pedres o cossos morts al seu interior. Per a la ciutat de Wajid això va ser especialment dur. Al setembre de 1992 encara no havia arribat cap ajut a la ciutat; el comissionat del districte, Mohalin Noor feia una crida: "si us plau, dieu al món que ens envii flassades netes on embolicar els nostres morts, la nostra religió ens prohibeix emprar els sacs bruts que ens queden per a fer els enterraments".

Una onada de violència també es va escampar a dins i als voltants de Mogadiscio, amb abusos contra els drets humans per part del CUS que igualen la brutalitat de Siad Barre. Amnistia Internacional, en un informe molt ampli ho relata, incloent-hi sumaris de tortures i execucions a civils i homes del clan Darod, fins i tot en els casos de persones no vinculades a l'antic dictador.

El maig de 1991 el Moviment Nacional Somali amb base a Isaac va declarar la república independent de Somaliland al nord, dividint el país bruscament segons les antigues divisions colonials. Actualment, hi ha algunes lluites a la regió, però la fam és menys considerable. S'estan organitzant el govern local i regional, però la nació de Somaliland encara no ha estat reconeguda per cap altre govern. El futur és incert.

Dos petits grups més, el Partit Somali Unit i el Front Democràtic de Salvació Somali (FDSS) s'oposen a la divisió de Somaliland i estan treballant per construir un govern civil unitari somali.

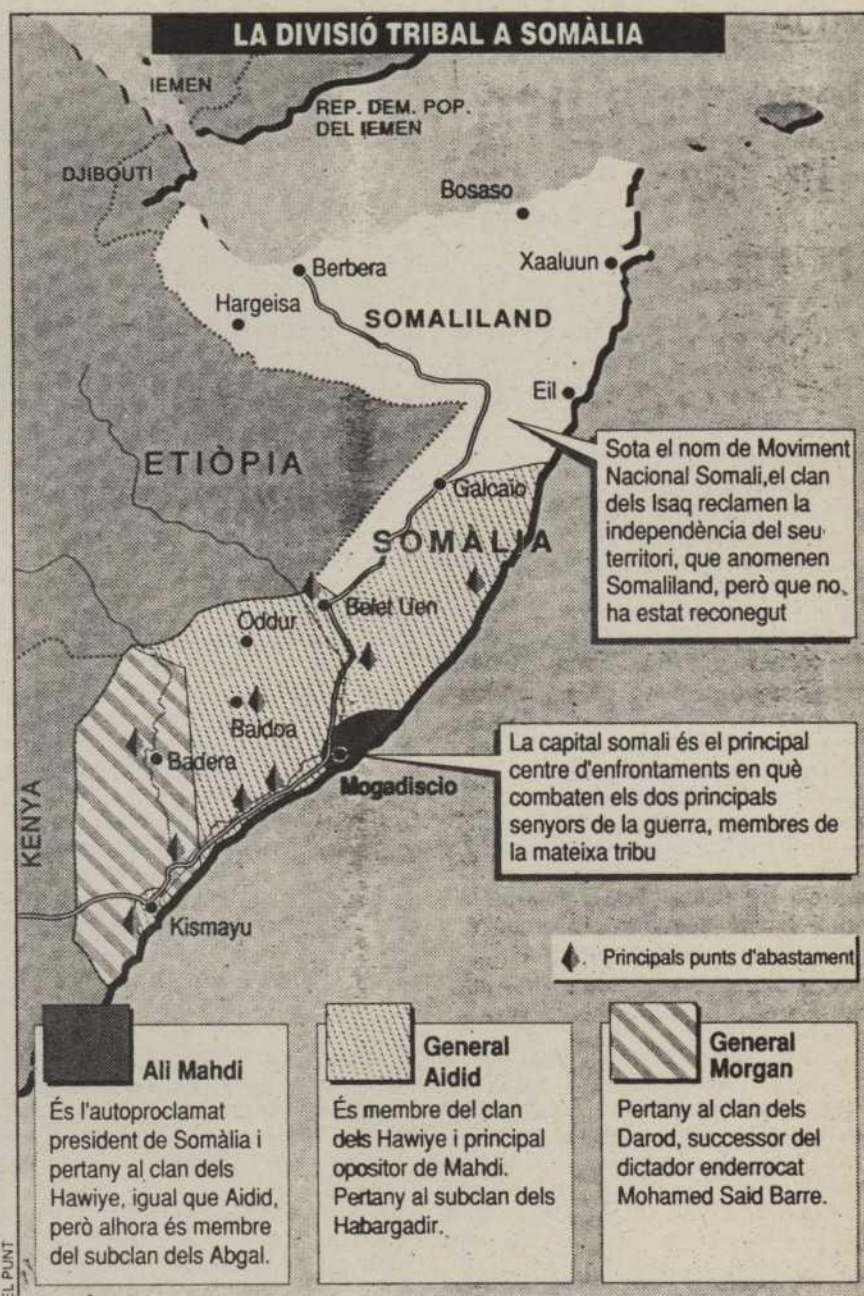
SEQUERA I FAM

Al llarg de centenars d'anys, el poble somali s'havia anat adaptant als cicles naturals de sequeres que s'esdevenen a la zona del Corn d'Àfrica. Però ara la sequera ha estat clarament un factor més en aquesta tragèdia, la part més important de la qual, però, ha estat a causa dels homes. "Hi havia sequeres abans del règim de Siad Barre i les sobrevivíem" diu Noor, el comissionat del districte. Però tot el que ens cal per a sobreviure aquesta sequera ja ha estat menjat o destruït. La fam ha estat exacerbada per la negligència de l'exèrcit del règim de Siad Barre, especialment per la violència desmesurada durant la guerra civil. Segons Andrew Natsios, el coordinador del Departament d'Estat dels EUA per a Somàlia, "el problema no són els recursos o els aliments...és el desgovern".

La guerra ha interromput tota l'activitat agrària, i la vida tradicional dels ramaders a la major part del país ha desaparegut. Els ramats d'animals han estat sacrificats per a ser menjats, i els sistemes tradicionals d'irrigació ja no existeixen. Molts de grangers han abandonat les seves terres, esperant trobar més recursos per a viure a les zones urbanes. Això és alarmant ja que a llarg termini produirà un impacte negatiu a l'hora de garantir la producció d'aliments al país. Les organitzacions d'ajut que han intentat restablir les activitats de cultiu han trobat dificultats; "si dones llavors i no dones aliments, la gent es menjarà les llavors" es plany un dels oficials de camp de la Creu Roja.

Avui, les ciutats estat sobrepoblades pels refugiats i pels somalis afamats que han migrat de les zones rurals a la recerca d'aliments. Ja no hi escoles que funcionin. No hi ha electricitat. No hi ha lloc on es pugui trobar aigua potable, i l'aigua enfangada dels rius Juba i Shebeelle serveix per a beure. Això ha representat l'arribada de malalties com la disenteria, el còlera, la malària, alguns tipus de pneumònia i tuberculosi de forma epidèmica. Als pocs llocs on es poden trobar, el centres d'atenció mèdica pateixen molt de falta d'instrumental i equipament bàsic, i de desorganització.

Segons el Comitè Internacional de la Creu Roja, quatre milions i mig de persones pateixen fam a Somàlia, i un milió i mig estan en el risc imminent de mort per gana i falta d'atenció mèdica. A mitjans del 1992, la mitjana de morts diàries per diferents causes (gana, malaltia, combats...) era de 5000 persones per dia. Cap a finals d'octubre, la mitjana semblava haver baixat, però els experts creuen que és a causa de que les franges de població més vulnerables

(vells, nens petits...) ja havien mort.

Entre una tercera i una quarta part dels nens somalis de menys de 5 anys han mort, i la major part dels que sobrevisquin patiran seqüeles físiques i psíquiques a causa de la mala nutrició. S'explica que la gent prova de viure menjat pell d'animal seca i herba. "Estem parlant de la pèrdua de tota una generació" diu Ronald Dierwechter, un metge americà del Cos Internacional de Metges a Baidoa. "La gent no pot viure tant de temps com aquesta gent està vivint sense aliments, i rebent permanentment agressions als seus cossos i les seves ments".

Cal comptar també en un milió de somalis que, segons les estimacions s'han refugiat en els països veïns, i els dos milions que s'han desplaçat dins del país moguts per la fam i la sequera.

La manca de recursos bàsics ha afavorit l'aparició del banditatge i del saqueig. Sovint aquells que tenen aliments són morts i el seu menjar és robat per assassins armats. Els metges de les ciutats somalis expliquen que tracten gairebé tants casos de ferides de bala com de malaltia i desnutrició. "Algú ha de trobar la manera de fer desaparèixer el 95% d'aquestes

pistoles, perquè els joves pensen que són Rambo", diu Dierwechter, assenyalant un adolescent cobert de ferides de bala.

ELS ESFORÇOS DE PACIFICACIÓ DE L'ONU I LES DISPUTES INTERNES

Al gener de 1991, la intensificació de la violència a Mogadiscio va portar a ONU a retirar tot el seu personal de Somàlia, abandonant el Programa Mundial d'Alimentació, el Programa de Desenvolupament de l'ONU i la Fundació ONU pels nens (UNICEF). Durant més d'un any, totes les operacions de l'ONU, tant d'ajut humanitari com pacificador, van ser suspeses. El març de 1992 l'ONU va tornar per intentar establir un alto al foc entre les faccions rivals del general Aidid i Ali Madhi. Malgrat que oficialment encara tingui efecte, l'alto al foc va deixar de ser efectiu de manera immediata, i la violència continua a dins i als voltants de la capital. Actualment, l'ONU treballa per a assegurar la cooperació d'aquests líders oposats per tal de poder continuar amb el programa d'ajuts.

Mentre l'interès internacional ha estat exclusivament centrat en la guerra ètnica i religiosa de l'antiga Iugoslàvia, la més desesperada situació a Somàlia ha rebut, fins a dates molt recents, una atenció comparativament menor.

Algú ha suggerit que el tema racial hi tenia alguna cosa a veure en la poca resposta del mitjà de comunicació i de l'ONU en la tragèdia creixent a Somàlia. "Hi ha un subtil racisme en la manera de fer", diu Sanford J. Ungar, degà de

l'Escola Universitària Americana de comunicacions. Un diplomata occidental declarava a Nairobi, Kenya, quan contestava al *Washington Post* sobre la implicació de l'ONU a Iugoslàvia més que a Somàlia: "Per una banda, hi ha una gran similitud (amb Iugoslàvia). Però per l'altra hi ha el color".

El diplomata algerià Mohammed Sahnoun, oficial en cap de l'ONU a Somàlia es va resignar amb una gran amargor quan a finals del mes d'octubre passat va ser rebutjat pel Secretari General pel seu criticisme amb l'actuació de l'ONU allà. Les negociacions de Sahnoun amb els líders locals i amb els ancians dels clans semblaven avançar per tal d'assegurar la seva cooperació en el pla d'ajut i la resolució de disputes regionals. Havia esdevingut conegut pels seus sincers atacs al que ell considerava una letargia injustificable a l'hora de respondre a la crisi creixent. "Tot un any dormint, les Nacions Unides...mentre veien com Somàlia baixava al seu propi infern", va dir Sahnoun. Va ser reemplaçat per Ismat Kittani, un veterà diplomata iraquí membre de la cúpula de l'ONU, i vell amic del Secretari General.

Al mes de juliol, el Secretari General va presentar un pla reclamant el desplegament d'alguns milers de negociadors polítics, forces de seguretat i forces de pacificació. A finals d'agost, el Consell de Seguretat de l'ONU va aprovar el desplegament addicional de 3000 homes de les forces multinacionals, per tal de protegir els enviaments de l'ONU i els enviaments d'aliments.

Però durant mesos els senyors de la guerra que controlen Mogadiscio no han estat d'acord amb cap de les operacions

de l'ONU proposades per la cinquantena d'observadors no armats de l'ONU desplegats a tot el país. Ali Mahdi dona la benvinguda a les tropes addicionals de l'ONU, esperant que donaran força i legitimaran la seva posició com a president provisional. El general Aidid, que controla la major part de la ciutat, no vol arriscar-se a perdre part del seu poder amb les forces multinacionals.

Tot i que s'ha anat incrementant l'arribada d'ajut alimentari, bona part d'aquest no ha arribat a la gent afamada. Els treballadors de les campanyes d'ajut estimen que la meitat dels aliments ha estat saquejada, i a les organitzacions humanitàries els manca el personal necessari per a protegir els enviaments. Desenes de tones de menjar estan aturades als magatzems dels ports perquè la distribució és impossible sota les condicions actuals. Cinc-cents soldats pakistanès que havien d'operar sota la bandera de l'ONU van ser enviats a Mogadiscio per tal de protegir els aliments i els negociadors, però van haver d'estar acampats a l'aeroport diverses setmanes, esperant les ordres de desplegament de l'ONU.

Al sud, a la ciutat de Bardera, l'ONU i l'organització CARE van abandonar la seva tasca per les inexistent condicions de seguretat. La ciutat va ser controlada per les tropes del general Aidid fins el 13 d'octubre, quan els guerrillers de Mohammed Siad Hersi Morgan hi van entrar. Morgan és l'antic ministre de defensa i gendre del derrocat president Siad Barre. Tot i que les baixes van ser limitades, en les tres setmanes següents als combats, 4000 persones van morir de gana i es va escampar una febre tifoide. I s'espera molta més violència, perquè el general Aidid ha jurat tornar amb reforços a recuperar la ciutat. Ara mateix, les organitzacions d'ajut han reprès la seva tasca a la ciutat.

FCNL, 245 Second St NE
Washington DC 20005 USA
(+1 202 547 6000 fax 547 6019)

Extret del PEACE NEWS núm 2362,
gener del 1993.

ENTREVISTA A JORDI GARCIA

Tal vegada en Jordi Garcia sigui una de les persones que al llarg dels darrers quinze anys ha fet més aportacions al moviment antimilitarista del nostre país. Ell, amb una bona colla de companys i companyes va crear primer el GANVA (Grup d'Acció directa No-Violenta Anti-Otan) quan encara no es parlava de fer un referèndum sobre el tema; més tard el COP (Col·lectiu per una Objecció Política) quan parlar d'objecció era més un tema ètico-filosòfic que polític; va ser un dels engrescadors en la constitució de la Coordinadora Anti-mili/Mili-kk i ara mateix es troba del tot embolicat en el projecte d'editar mensualment Cruïlla. De tot plegat i molt més (del MOC, del Casal de la Pau, del GAMBA, de La Puça i el General, de Bicicleta...) en vam estar parlant el 27 de maig.

- Com recordes el Casal de la Pau en el moment que hi vas entrar.

Jo recordo el primer Casal de la Pau que vaig conèixer, de fet era Casal de la Pau/Agermanament, era en un local del carrer Lúria 125, on ara hi ha o hi havia la gent de la CGT. Després recordo fent el trasllat de mobles a Bruc 26, per l'any 1978, fins l'any 1984 que es va agafar el local actual de Cervantes 2.

Jo recordo que dintre del Casal en aquells moments -78/79- hi havia d'una banda la derivació de la gent que havia treballat la Marxa per la Llibertat i que en aquells moments es deia FAP, Front d'Acció Política o Popular, ara no ho recordo. Era una cosa molt divertida, que es definien com anarco-independentistes i on hi havia l'Àngel Colom entre altres. I d'una altra banda una cosa bastant diferent que era el COLLO, Comitè Llibertat Objectors, que qui s'encuidava era en Martí Olivella.

El Casal bàsicament era això, però també hi havia un grup de suport a la COPEL (Col·lectiu de Presos en Lluita), els Amics de l'Arca i el CANC (Comitè Antinuclear de Catalunya). Però de fet cada grup campava per la seva.

Al cap de poc temps el FAP va desaparèixer i gent com l'Àngel Colom va marxar a l'Iran; la gent de la COPEL es va desfer i més tard va aparèixer el GANVA (Grup d'Acció directa No-Violenta Anti-Otan), crec passat l'estiu del 78. De fet de noms de GANVA n'hi ha hagut uns quants. El primer, que no ha sortit en lloc,

va ser al barri de la Sagrera-Sant Andreu: el Grup d'Acció No-violenta als Barris. Érem una sèrie de gent que havíem pres contacte els objectors de Can Serra l'any 76 i el Casal, però ens vam plantejar que volíem portar els temes de l'Objecció, la Pau, la No-violència... als barris. Però l'experiència va durar poc i llavors vam derivar en el Grup d'Acció directa No-Violenta Anti-otan per començar a treballar el tema OTAN. Quan vam arribar al Casal, l'any 79, llavors hi havia el MOC, el CANC i els Amics de l'Arca.

- I la relació entre els grups, com era? Us limitaveu a compartir l'espai?

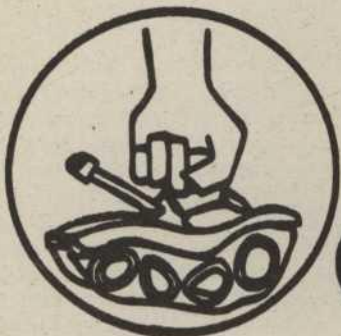
Jo sempre ho he recordat igual, amb la tendència a dir: s'han de fer coses junts, reunions de coordinació, etc... Però a la pràctica cada u queda afectat per la seva realitat i es passa bastant del que fan els altres. Clar que el fet de compartir un espai representa que, encara que sigui passivament, saps el que fan els altres. Pel que fa al GANVA, com que molts de nosaltres érem objectors, la relació era més estreta i recordo estar participant en les assegudes per la llibertat dels objectors detinguts a Bilbao pel març de 1980. Eren unes accions que recordo especialment. Organitzàvem grups de quatre que s'asseien amb cartells davant del Govern Militar de Barcelona. Venia la policia i se'ls enduia. Llavors una persona de suport trucava al Casal i informava de la detenció. Automàticament baixaven quatre més i es repetia la detenció. Tot plegat va durar una setmana. I en aquesta activitat tant hi participava gent del MOC

com del GANVA.

Però el CANC sí que era una cosa bastant separada, i recordo que hi havia força discussió sobre si tenia sentit que ells fossin al Casal que s'anomenava de la Pau quan en el CANC hi havia partits i on el tema de la Violència/No-violència no estava clar per part seva.

- Però, de fet, el debat violència/no-violència posteriorment va introduir en els grups d'objectors. Concretament el GANVA va arribar fins el punt de canviar el nom.

Exactament, nosaltres partíem d'un grup que es deia d'Acció Directa No-violenta, intentant radicalitzar al màxim, amb el terme d'Acció Directa, el concepte de No-violència. Va passar que en la Marxa Anti-Otan, de l'estiu de 1980, va haver-hi una separació de grups. Per una part els que van continuar treballant el tema Anti-OTAN i per una altra els que ens trobàvem afectats personalment per l'objecció i que vam constituir un grup específic que era el COP, Col·lectiu per una Objecció Política. Això va comportar, en aquells moments, un enfrontament dialèctic entre el que era el COP i el MOC. Nosaltres veíem que l'objecció es feia dependre de la No-violència i, per nosaltres, eren dues coses diferents. Sense entrar a posicionar-nos com a grup si estàvem a favor o no de la No-violència, pensàvem que el que teníem en comú era el fet de ser objectors de consciència que estàvem contra la mili i contra l'exèrcit. Pensàvem que dintre del

la puça i el GENERAL

mateix nom del grup, o dintre de la declaració programàtica, com en el cas del MOC, es fes constar que s'era No-violent no calia. Evidentment la nostra estratègia de lluita no era armada, perquè no tenia sentit, però no es volia etiquetar com a No-violenta pel fet de que pogués ser rebutjat per altres sectors. Nosaltres, com a objectors, som antimilitaristes. Però el tema de la No-violència és una qüestió personal.

- I, tal vegada, una altra de les diferències amb la gent del MOC, potser amb antecedents més religiosos, era que la vostra era una posició més política.

Sincerament no ho crec. La referència religiosa va durar, potser, fins el 76/77. Però després no es pot dir que la gent del Casal fos objectora per motivacions religioses. Això en les reunions no sortia. Seria fàcil dir-ho com a argument que expliqués l'aparició del COP. Nosaltres, això sí, volíem marcar més el factor polític de la nostra objecció enfront de l'opció No-violenta del MOC. I això coincidia amb l'aparició del primer avant-projecte de llei d'objecció de la UCD (Unión de Centro Democrático) on es reconeixien els motius religiosos i filosòfics. A nosaltres ens interessava més treballar la denúncia de l'exèrcit com a braç polític d'uns interessos socials; l'exèrcit com a colpista. Cal recordar que el COP va sorgir uns mesos abans del 23-F. Calia remarcar que no tan sols érem objectors perquè estàvem en contra de les guerres en general: l'exèrcit tenia un paper feixista, repressor i anti-català molt bèstia. I això havia de sortir dins de les motivacions de l'objecció. Aquesta, potser, va ser la segona diferència respecte la gent del MOC en aquell moment.

I tal vegada la tercera era que començàvem a tenir clar que el Servei Civil no podia ser la solució. En tot cas el Servei Civil fet per l'Estat, la PSS d'ara. El tema de la insubmissió va venir més tard. Nosaltres, en aquells moments, preconitzàvem els Serveis Civils Autogestionaris. Llavors es va constituir la COSA, Col·lectiu d'Objectors de Sant Andreu, amb gent del COP que volien tirar endavant un Servei Civil

Autogestionari al barri, un plantejament com el que hi hagué a Can Serra. I aquest tema, dins del MOC a nivell estatal no estava clar, dividit amb sectors més abocats a la PSS i d'altres que apuntaven cap a la insubmissió.

- Un debat que va provocar que hi hagués gent que sortís del MOC.

Sí, però aquesta discussió s'agreuja al 83, quan la llei ja era més al caure.

Ens hem deixat, però, l'evolució i desaparició del GANVA després de la Marxa Anti-OTAN de l'estiu del 80. Primer va canviar de nom, d'"Anti-OTAN" a "Antimilitarista", però es continuà treballant el tema OTAN i les despeses militars. Un any més tard, però, la qüestió anti-OTAN va agafar una certa volada i es va constituir la Coordinadora de Comitès Anti-OTAN de Catalunya, que es trobaven al local de la Federació de Veïns de Barcelona. La Coordinadora va ser constituïda per partits (MC, LCR,...) i el GANVA s'hi va incorporar. L'any 82 el COP i el GANVA es van fusionar un altre cop i es crea el GAMBA (Grup Antimilitarista de Barcelona), treballant a fons el tema antimilitarista. Crec que podem dir que nosaltres vam ser els primers a fer servir la definició d'antimilitarisme d'una forma sistemàtica. A partir del 82, amb l'unió dels grups, es treballava tant els temes d'objecció com l'anti-OTAN. Això durà fins l'any 84, quan el GAMBA es va dissoldre i una part de la gent es va incorporar al MOC, precisament en un moment que es debatia si s'acceptava o no la Llei d'Objecció i la PSS.

- I posteriorment hi ha la proposta de la Coordinadora Anti-mili, que va comportar la incorporació dels partits en el treball contra el servei militar, quan fins llavors havia estat un tema pràcticament tabú per ells. D'on va sorgir la proposta?

Això va sorgir de la mort del GAMBA. Llavors vam treure un manifest, un totxo de 20 folis, analitzant per una banda la lluita d'objecció a Europa i el punt d'atzucac a que havien arribat, amb una major part d'objectors acatant els serveis civils i una minoria molt aïllada de la qual

una part anava a la presó i la resta es dedicava a lluitar per alliberar-los. I per una altra tota una història iniciada a finals dels 60, amb els comitès de soldats, portats per l'extrema esquerra, i que havia acabat amb sindicats de soldats. A partir d'aquesta anàlisi es considerava que no s'havia provat mai, tot i la tradició que existeix -com la revolta de quintes- el fer una campanya que no sigui pel dret a l'objecció o pels drets als soldats, sinó que vagi en contra la mili i que pugui connectar amb la resistència anti-mili que ja hi ha hagut, aglutinant esforços, coordinant objectors, desertors, soldats, etc...

Això ho vam proposar simultàniament a gent del MOC, de CNT i CGT, del MC, la Lliga, el MEN, l'MDT... tot el que en aquell moment li pogués interessar aquesta moguda. Però en el Casal això va aixecar molta reticència dins del MOC i, entre els partits, igualment amb la Lliga. La cosa, però, va sorgir amb força. Val a dir que de l'experiència de la campanya anti-OTAN nosaltres havien quedat escaldats amb la manipulació dels partits -MC, Lliga, PSUC...-, que cada u muntava el seu "xiringuito". El que volíem era que la gent vingués per interès personal, no en representació de res ni ningú. Això va fer que es perdés el sentit de Coordinadora de grups i partits i que el Mili-kk agafés una dinàmica pròpia, propiciant que es constituïssin altres en barris. Sempre, però, amb el problema de quan es constituïa un nou grup calia saber qui hi havia darrera.

- Això de les "exportacions" sobretot va ser molt clar a fora de Catalunya, on l'aparició del Mili-kk anava lligat clarament als partits.

I quelcom similar ha passat amb l'IDS (Informació per la Defensa dels Soldats). Ara potser han canviat una mica, però fins ara la seva imatge ha estat: "Veïam, necessitem trobar militància... Ara el tema de la mili enrolla, doncs muntarem Mili-kk aquí i allà, agafarem jovent i després es mira d'embolicar-los al partit..." És clar, això per nosaltres, que ens interessava sumar grups, ens comportava la pressió de gent del MOC i llibertària que ens penjava la medalla de ser de l'MC, per exemple.

- Molt aviat, però, hi va haver gent que es va despenjar dels Mili-kk, com els llibertaris.

Sí. En part per motius ideològics, per una major radicalitat i, per una altra, per la mateixa raó que fan els partits: "necessitem un "xiringuito" més nostre, on ens identifiquem al 100%..."

- En aquests darrers anys hi ha hagut un seguit de fets en el context internacional que ha fet canviar la situació. Per un cantó el Servei Militar està desapareixent de països propers (Bèlgica, Holanda...) i per una altra guerres com la de l'antiga Iugoslàvia eren impensable un parell d'anys enrera. En canvi el discurs dels grups antimilitaristes és el mateix. No hi veus un contrasentit?

Crec que hem de reconèixer que la lluita anti-mili i d'insubmissió ha fet forat. I si la mili desapareix en un termini proper, hi haurà tingut el seu paper. El que passa és que mai hem aconseguit despendre'ns de la concepció dels grups antimilitaristes com a sindicats d'objecció; cosa que sempre s'ha combatut formalment. S'han organitzat campanyes de solidaritat amb gent que ha tingut problemes, però no hem anat més enllà per treballar el tema de la indústria d'armament, la violència i el sexisme, etc... Hi ha hagut alguns intents, com el C3A (Campanya Contra el Comerç d'Armament) i la CDDT (Coordinadora pel Desarmament i la Desnuclearització Totals), però no s'acaba de sortir. I aquests temes ara són més importants que abans. Crec que s'haurien de reconvertir els grups per afrontar aquests temes amb la idea de que són treballs de fons, molt desagraïts i difícils. Però crec que això ha passat amb totes les coses que comencen.

- Com valoren el paper del Moviment Pacifista davant la Guerra a l'antiga Iugoslàvia?

Una de les sensacions que he tingut, des de que he deixat l'activitat antimilitarista, és un buit total, de no saber el que s'està fent. I crec que darrerament s'ha fet molt poc. I si es fa, al gran públic no arriba. I a mi, des del punt de vista d'accions, penso que alguna cosa s'hauria de fer.

- Però això pressuposa tenir clar les responsabilitats de totes i cada una de les parts en el conflicte. I el Moviment Pacifista, en aquest aspecte, no sembla ser unànime.

D'acord. Però penso que en el nucli hi ha una guerra d'agressió de l'exèrcit, actualment serbi, contra el poble bosnià. I un cop desencadenada la guerra es fan bestieses en tots dos bàndols, com passà aquí en la guerra civil. A partir d'aquí, crec que s'haurien de realitzar accions

contra els interessos dels que donen suport a Sèrbia i, ara, a Croàcia també. Accions com les del MOC, anant a treballar en Camps de Refugiats, estan molt bé. Però no n'hi ha prou, perquè s'està realitzant un genocidi. I això, com antimilitarista, planteja molts problemes de consciència. Algú podria criticar que l'any 36 vinguessin les Brigades Internacionals o que s'intentés aconseguir més armes...?

Ara hem d'escollir entre el dolent i el pitjor. El pitjor és dir que no es pot fer altra cosa que curar nafres i el dolent potser reconèixer el dret legítim dels bosnians a tenir armes i a defensar-se. En aquests moments no crec que s'hauria de fer fàstics, com antimilitaristes, a aquesta possibilitat.

- I una tercera seria una intervenció forània...

És molt contradictori i mai hagués pensat en arribar a dir-ho. Però penso que en l'actual situació caldria fer un bombardeig selectiu de l'artilleria sèrbia i proveir d'armes defensives als musulmans.

I d'aquí crec que el Moviment antimilitarista hauria de treure'n elements de reflexió com, per exemple, el tema de la defensa popular armada. Crec que s'ha de reconsiderar i donar més valor a la possible defensa popular no-violenta de la que s'ha donat fins ara.

Un altre tema de reflexió, per exemple, és el tema nacional, en un moment en que la solidaritat i la tolerància no estè en consideració entre la gent jove i es prioritza el fet nacional.

- Una altra de les teves "especialitats" és la d'editor de revistes: La Puça i el General; Bicicleta i ara Cruïlla. L'experiència de La Puça, com la recordes?

La Puça la vam començar l'any 79 dins del GANVA, primer mensualment i després cada dos mesos fins el 89. Crec que va ser una revista innovadora, sobretot pels temes que es parlaven. No deixava de tenir "gràcia" parlar dels militars en els termes que es feia l'any 79. I sobretot cal tenir present que de l'intercanvi amb altres grups i revistes internacionals se'n treia informació que podia il·lustrar cap a on evolucionaria el moviment d'objecció aquí. Després, en una segona etapa pel 82, la revista s'obrí també a altres temàtiques alternatives - ràdios lliures, antirracisme...-. Era una revista feta amb voluntarisme, amb pocs recursos, que no podíem esperar que arribés a un públic mitjà. La revista típica de moviment. Algun dia, si algú vol escriure sobre l'antimilitarisme, haurà de recórrer a La Puça.

- I posteriorment l'experiència de

Bicicleta.

Bicicleta era una revista que la feien diversos col·lectius llibertaris de l'estat. Finalment els grups van anar decaient i va quedar en mans de la gent de Barcelona que la va voler renovar incorporant altra gent que no fos d'inspiració específicament anarquista, donant veu als nous moviments socials alternatius que anaven sorgint. I em van fixar. Un cas semblant amb el que va passar amb el diari *Liberación*. Però, és clar, en aquells moments estava ficat amb tantes coses que sort que van plegar perquè sinó haguessin acabat amb mi.

- I les raons que tanquessin?

Que recordi La Puça, bàsicament pel tema humà, amb la gent que no es veia amb ànims de continuar. El tema econòmic no va ser tan decisiu com en el cas de Bicicleta i *Liberación*.

- Amb aquesta experiència, Cruïlla no pot fallar.

De moment portem un any. Ara som en un procés de consolidació. Serà a partir de l'estiu del 94 que veurem si el projecte tira endavant o no. Ara, a mitjà termini es farà imprescindible la semi-professionalització. De moment funcionem plenament amb voluntarisme. Però per impedir que falli el recurs humà, per arribar a un cert nivell i incidir en la realitat cal una semi-professionalització.

- Perquè, quines són les aspiracions?

Partim de la idea que en aquests moments als Països Catalans hi ha entre 20 i 40 mil persones que necessiten una revista de caire alternatiu, que informi de la realitat del país. I també que els moviments tenen moltes mancances, una d'elles la infraestructura comunicativa. Però es fa difícil que els grups facin seu el projecte i ens enviïn la informació. Tothom està tancat en el seu "rollo", en part perquè la gent va col·lapsada de feina i en part perquè som així.

Però no és l'única idea que tenim. Hi ha un projecte de ràdio, un altre de vídeo... Hem constituït ARC -Associació de Recursos per la Comunicació- de la qual la primera cosa és Cruïlla, però hi ha altres projectes.

Entrevista realitzada el 27 de maig de 1993 per Pere Comelles i Gustinet
Fotos: Pere Comelles

1. A finals de 1975 un grup d'objectors inicien un servei civil en el barri de Can Serra a l'Hospitalet (Baix Llobregat) després de fer arribar una carta als militars on feien constar la seva negativa a complir la mili. En aquells moments ni tan sols es parlava de la llei d'objecció. De res.

EDUCACIÓ I VALORS

Els éssers humans com a tals tenim característiques i necessitats comunes per diferents que siguin les nostres formes de viure i conviure. No obstant, determinades organitzacions, valors i actituds socials poden afavorir més i millors formes i condicions de vida per a la persona i tot el col·lectiu social de que forma part.

En el cas hipotètic de que poguéssim no estar prèviament condicionats per cap tipus de cultura, ens posaríem d'acord en desitjar el millor per una criatura acabada de néixer? Què escolliríem per a ella:

- Una societat contaminada o neta?
- Un sistema d'esclavatge o de llibertat?
- Una societat que no fes diferència entre classes o grups socials o una altra que fos fortament discriminadora?
- Una societat que generés hàbits mentals i actituds que afavorissin la passivitat, l'alienació, el conformisme o la resignació davant les dificultats i els conflictes o bé que potenciés tot el contrari?
- Una filosofia que ajudés a sentir-se co-partícep de la vida d'una societat comuna o que potenciés l'individualisme agressiu?
- Una educació que, potenciant al màxim la persona, fes sentir tothom com membre d'una societat amb diferències que aportat a l'interès comú de viure en ella o bé plena de divisions i enfrontaments que empobriessin la vida individual i col·lectiva?

És evident que al plantejar aquestes preguntes, així com també al donar resposta a cadascú d'aquests binomis, emetrem judicis de valors, tal com fem cada vegada que d'optar davant la vida.

A nivell personal, si mirem la societat de la qual formem part i les nostres eleccions entre els valors que poden trobar en ella, veiem que tenim unes preferències que volem reforçar i unes altres que volem modificar.

I referent a l'educació? Quin procés seguim quan volem educar? Quadra o pot quadrar una idea d'educació centrada en la persona, una educació humanista en una societat com la nostra, buròcrata-tecnològica? Un voler promoure una cultura de pau en una cultura de violència com la que predomina avui?

És ben cert que al pas del temps i a cop d'experiències -també l'educació és experiència i aquesta és educació-

cadascú ens hem anat fent les nostres pròpies idees respecte al què esperem del món, el què volem que sigui així com el tipus de societat i d'ambient que desitgem. Això ens plantejarà dilemes constants davant dels quals ens caldrà definir-nos respecte a moltes possibles opcions, com per exemple si preferim:

- Menys abundància d'electricitat o centrals nuclears.
- Més inversió en educació o més en defensa armada.
- Una assegurança d'atur que cobreixi al màxim de gent o treball per a tothom.
- Dir sí quan tots esperem que diguis sí, o ser capaç de dir no segons la pròpia objecció de consciència.
- Evadir els conflictes per allò de no complicar-se la vida o afrontar-los a fi de poder trobar solucions de forma pacífica.
- Obeir per respectar el principi d'autoritat o bé ser capaç de desobeir davant de la injustícia.
- Fer la "mili" perquè "diuen que s'ha de fer" o negar-se a tota acció amb connotacions bèl·liques.
- Arribar sempre els primers o arribar el màxim de persones i com més lluny millor.

No es tracta únicament d'optar des de la perspectiva individual. Cal pensar també quin tipus de societat volem. I, a partir d'aquí, preparar cada generació per ocupar un lloc en aquesta societat. Però només fent utopia es pot partir del que no és. La realitat de què formem part és, existeix i és d'ella de la qual hem de partir.

Com digué C.L. Stevenson al parlar sobre el refinament del nostre sentit dels valors: "Partim d'on som, i discutim les modificacions que desitgem des de la situació en que ens trobem al present".

Tot i així, en qualsevol situació social, els responsables de l'educació no han de seguir a ulls closos les tendències econòmiques, socials o filosòfiques. Tenen, pel contrari, el deure de preguntar-se si l'educació que estan realitzant és l'adequada per a tota i totes les persones més enllà de les demandes o de les pressions socials del moment.

Això resulta difícil ja que els educadors i educadores formen part també de la societat i tenen un deure social. Però no poden deixar-se lligar per ella. Cal que indaguin sobre quins són els valors de la seva societat. Quins d'entre tots ells desitgen que l'educació reforci i quins volen modificar, canviar o refusar.

L'educació es proposa criar i formar la criatura humana. Però, per a ser què? Sens dubte per a ser adult, un home o una dona. Però, de quin tipus...? Tot el que es faci en nom de l'educació dependrà de la resposta que donem a aquesta pregunta.

Segons Elvin¹(p. 104), les respostes poden provenir de dos corrents del pensament:

- a) Respostes associades a Valors absoluts, relacionats fonamentalment a la Veritat revelada.
- b) Respostes que es basen en l'observació dels éssers humans i del seu desenvolupament des del seu origen i en els valors que s'estimen derivats de l'experiència humana individual i col·lectiva.

Siguin quines siguin les explicacions de l'origen dels nostres valors morals... ¿podem posar-nos d'acord, en la pràctica, sobre la conducta que convé que seguim per actuar de forma coherent amb els fins morals que ens proposem aconseguir amb l'educació?

És que l'educació moral és un substitutiu de l'educació religiosa? En realitat l'educació moral té la seva raó de ser. No és substitutiu de la formació religiosa encara que sovint passi així. Però... realment no és substitutiu de res?

Més d'una vegada s'ha afirmat que l'"educador té el deure d'educar moralment". En realitat, ¿no tindria més sentit el que arribéssim a estar convençuts de que "tot educador té el deure moral d'educar"?

En cap moment pretenc fer un joc de paraules, com segurament cap educador pretendrà fer de l'educació un joc. Però potser cal preguntar-nos a què és degut que la paraula educació sembla tenir tant poca substantivitat pròpia ja que gairebé sempre -i cada vegada més- necessita anar acompanyada d'adjectius que, com a falques, la sustentin o la complementin:

- **Educació moral:** Si no és moral segueix sent educació?
- **Educació per la Salut:** Si s'educa sense defensar la salut i la nutrició, també el tracta d'educació?
- **Educació no-sexista:** Si és discriminativa en funció de les diferències sexuals, és educació?
- **Educació Intercultural:** Si margina unes persones i uns trets culturals potenciant-ne d'altres per fet de que pertanyen a la cultura dominant,

també és educació?

- Educació pel Desenvolupament:

Si es fomenta l'interès en defensar els paràmetres i els valors dels països desenvolupats encara que aquests ho siguin a costa de la dignitat més elemental d'altres països no desenvolupats, també és educació?

- Educació per la Pau: Si s'ignoren o s'omiteixen dades i fets significatius que amaguen injustícies, si es reproduïxen violències que imperen en la societat a la qual es pertany, si s'imposen criteris, si es presenten com a fets gloriosos plantejaments que haurien de ser causa de vergonya pels pobles, si es fa ostentació de poder o de saber davant de qui es considera inferior, si es diu que s'han de desarmar les mans però constantment s'estan armant les ments, si s'ensenya la mort com a espectacle, si les batalles són medalles, si el conflicte cal sempre amagar-lo, silenciar-lo..., també és educació?

A mesura que en una societat van canviant les expectatives econòmiques, per exemple, també canviant les expectatives de les persones que la formen: es dona un retrocés o un progrés tecnològic, científic i social. Això comporta també el potenciar uns valors enfront dels que abans existien. (Altra cosa és veure si els nous valors que es generen fruit del progrés també comporta el progrés humà o no).

La societat occidental dels nostres dies es diferencia molt de les societats d'altres temps i no cal dir d'altres espais, fins i tot actualment-.

Aquests canvis a gran escala en la manera de pensar i de viure han estat acompanyats també de canvis de valors i de canvis en l'educació. Hi ha una interacció entre el desenvolupament tècnic, els valors socials i l'educació. Però l'educació sembla marxar sempre a remolc d'aquests canvis.

Els problemes d'educació moral i dels valors s'han de plantejar sempre en un escenari de ràpids canvis socials, intel·lectuals o culturals i religiosos. Això va unit a que cada vegada hi ha més diversitat de credos i de creences dispensades de forma diferent:

- Minories religioses actives, en cert augment últimament.
- Minories, en augment des de fa temps, que refusen les tradicionals creences religioses.
- Gran massa de gent que

fan servir els rituals religiosos en ocasions especials, sense saber molt del cert si creuen o no, etc.

Davant d'aquesta panoràmica es pot comprendre que les religions no garanteixin la base moral de les persones. I és que, a més, encara que les religions associen i relacionin molt estretament els seus dogmes i observances amb els seus còdis morals, com defensa Elvin (p. 191) "la religió i la moral disten tant d'identificar-se entre si com la teologia i l'ètica".

Amb l'educació es tracta de potenciar totes les capacitats de la persona considerant, a la vegada, les normes socials a què ens atenem quan l'eduquem com a membre de la societat.

Es pretén que arribi a ser una persona amb moral, és a dir, una persona capaç de fer eleccions, de prendre decisions moralment responsables. "L'autèntica autonomia és cosa que va estretament lligada al caràcter moral" afirmava al segle XIX el pedagog suís Joan Enric Pestalozzi.

Això implica que a la vegada que es desenvolupa la persona, li procurem respectar la seva personalitat, l'ajudem a prendre consciència dels valors necessaris per a viure una vida digna a nivell individual i col·lectiu, incluint la capacitat per a considerar de forma responsable els valors alternatius o conflictius.

Un valor moral no és una decisió particular fruit del conscient reconeixement d'un valor sinó que és un principi general de conducta.

Creure o no que una cosa està permesa no és un valor. El que creiem respecte a ells sí que implica uns valors, un fer unes consideracions morals. I aquestes consideracions veiem que el camí de la vida sempre ens les demana.

També els infants i els joves es fan consideracions i es plantegen qüestions morals importants per a ells -més o menys segons l'edat, el desenvolupament, el novell cultural,

maduratiu, social, etc.-.

Els interessa aprofundir-hi sempre que es tractin obertament, sense actituds d'esbiaix ni tancaments dogmàtics. Els interessa cada vegada més les qüestions socials que tenen una base moral com: la pena de mort, la tortura, l'abortament, el terrorisme, la fam, la marginació, la mort, la delinqüència, la injustícia social, el racisme, les carreres d'armament, les guerres, l'estat actual de la Terra i el seu futur, l'estat d'altres cultures, la vulneració dels Drets Humans, etc.

El llistat pot ser tant ampli com amplis són els temes referents a la mateixa condició humana.

El que desitgen els infants i joves és parlar de tot això, conversar, tractar-ho i discutir-ho en un marc obert, en un ambient facilitador del diàleg i receptiu als seus punts de vista i a les seves aportacions.

Tractaran aquests temes amb els adults si aquests els ajuden a veure que tenen coses importants a dir i a fer; si no hi ha posicions que tallin tot intercanvi de criteris abans d'iniciar-se...

Potser que sigui més difícil potenciar al sensibilitat i la responsabilitat moral sense imposicions ni manaments rígids però és possible que aquesta sigui l'única via que pugui facilitar el tractament educatiu dels temes socials i, com no, les actituds i les respostes que es poden generar segons els valors que aquelles potenciïn o defensin.

A l'educació formal els Eixos Transversals de la Reforma van, en principi, d'acord amb aquesta filosofia. Intenten ser vies que facilitin els tractaments de tot plantejament moral respecte a les temàtiques íntimament relacionades amb els elements que configuren el viure i el convida de les persones i dels pobles i de tota la Humanitat, contemplant també -com no- el Planeta que ens cal compartir, cuidar i gaudir junts.

També l'educació té molt a dir i a fer en aquest sentit, més enllà de les parets dels centres escolars. Cal treballar-ho pas a pas i dia a dia en tots els espais que configuren el nostre ser i estar com a persones.

Carme Romia i Agustí

1. Elvin, H.L.: *La educación y la sociedad contemporánea*. Labor. Barcelona, 1973.

EL SEMINARI D'EDUCACIÓ PER LA PAU "JOAN GILABERT" DE LA VALL D'ALBAIDA.

A la tardor de 1.992, un grup de gent de la Vall d'Albaida, majoritàriament relacionada amb el món de l'ensenyament i interessada en l'educació per la pau, tenim la necessitat d'organitzar-nos amb dos objectius:

- Fer arribar al professorat de la comarca les nostres pretensions de crear un seminari de relació, contacte i treball per la pau.

- Fer un seminari reivindicatiu i de recolzament a Joano, insubmís de la Vall d'Albaida que anava a ser jutjat el gener de 1.993 (per aquesta raó el seminari pren el seu nom i s'anomena "Joan Gilabert").

Aquest treball per la pau que volem desenvolupar té com a plantejaments: un canvi de les relacions entre les persones que formem la comunitat escolar; i una educació des de la NOVIOLÈNCIA per la resolució no violenta dels conflictes, pels drets humans, per la desobediència com a responsabilitat, pel desarmament,...

Dins del seminari hi ha un interès espacial en incidir des de l'educació per la pau en la confecció dels Projectes Educatius de Centre (P.E.C.).

Amb aquestes pretensions, ja hem fet algunes coses com un arxiu de material, difondre per les escoles de la comarca el projecte d'educació per la pau als camps de refugiats de la guerra del Balcans i participar en el grup de recolzament de Joano. Així mateix, a la VI^a Trobada d'Escoles en València de la comarca vàrem muntar dos taller on els xiquets i les xiquetes expressaven sentiments positius dirigits als xiquets i xiquetes que pateixen les atrocitats de la guerra dels Balcans; i on es feien els seus adhesius amb missatges d'igualtat i no discriminació per motius de color, raça, ideologia,...

Tenim previst preparar unes Jornades d'Educació per la Pau on pugam conèixer directament la tasca duta a terme per altres companys i/o companyes que ja treballen en aquesta línia, i amb això i la participació i contacte de totes les persones interessades, debatre i plantejar-nos de quina manera el seminari pot cobrir les necessitats que com educadors i com persones que volem treballar per un món millor tenim.

L'ÀREA DE PAU I SOLIDARITAT A L'AJUNTAMENT DE CASTELLDEFELS

A Bòsnia i al conjunt del que era Iugoslàvia una sagnant guerra està causant milers de morts i de ferits i tota mena de desgràcies i destruccions.

A Somàlia, la fam i, novament, la guerra posen de relleu tràgicament la intolerable situació en què es troben molts pobles africans, on més de 300 milions de persones viuen en la misèria.

I arreu del món cada dia es donen situacions de violència, de guerra...

Moltes institucions i ONGs estant donant una resposta solidària a aquestes situacions, pal·liant així la vergonyosa insuficiència dels ajuts estatals dels països rics.

També, des del Fons Català de Cooperació al Desenvolupament, s'han obert projectes d'emergència dedicant un fons inicial per intentar contribuir en la mesura que es pugui.

Dins del Fons Català de Cooperació al Desenvolupament podem trobar l'Ajuntament de Castelldefels. Possiblement, aquest fet no vulgui dir res per si mateix, però sí que ens portarà a entendre'l el fet que una de les regidories d'aquest Ajuntament sigui la de l'Àrea de Pau i Solidaritat.

El regidor, Joan Patón Barnés, en una visita efectuada al Seminari Permanent d'Educadors/es per la Pau, ens comentà una mica com es va crear i de què s'encarrega aquesta regidoria, doncs si hem de ser sincers no és molt freqüent que un Ajuntament tingui una àrea de Pau i Solidaritat, on el treball sigui, com a mínim, ben encaminat.

La creació d'aquesta regidoria sorgeix de la necessitat d'un grup de persones, Joan Patón inclòs entre elles, de treballar dins l'àmbit dels drets humans, la pau i la no-violència, així com del pensament que sempre es pot contribuir a millorar aquesta feina, encara que sigui mínimament.

Evidentment les primeres fites van ser petites i relacionades amb l'àmbit català, per a passar posteriorment a col·laborar amb diferents entitats i països d'arreu del món: Cuba, Xile, Portugal... (i amb entitats com S.O.S. Racisme, Amerindia Cooperació, Mans Unides, etc.).

Generalment les col·laboracions són de caire econòmic, amb aportacions a projectes que es portin a terme en una situació determinada o durant un període de temps concret, a llarg termini o a través d'un fons especialment creat per a contribucions. Però també ens trobem amb les actuacions culturals com ara les Jornades de Solidaritat, agermanament a persones de diferents països i que compten amb la col·laboració de la Casa de Retruco, Chile Democràtic, Amerindia Cooperació i la Gestoria de l'Associació d'amistat amb Cuba de Castelldefels; Casals de l'amistat, on es pretén que els infants de Castelldefels puguin conèixer i conviure amb infants d'altres ètnies o de cultures diferents; cursos de formació de monitors d'esplai i lleure; així com tot el suport que puguin donar a les diferents campanyes sorgides dintre de l'àmbit de la pau i la solidaritat.

Considerant que la pau és una aspiració de tots els pobles i la solidaritat entre ells una necessitat global del nostre món, sentida pels ciutadans de Castelldefels i molts altres, i que les institucions poden i han de contribuir-hi, l'Àrea de Pau i Solidaritat ofereix quelcom diferent al que, fins ara, un Ajuntament podia oferir.

Tant de bo continuï i d'altres en prenguin exemple.

LLIBRES

¿FUERZAS ARMADAS? NO, GRACIAS. Sergio Pesutic P. 128 pàgines. 1.200 ptes. Edita: Tercera Prensa - Hirugarren Prentsa, S.L. c/ Peña y Goñi, 13, 1ª. 20002 Sant Sebastià (Guipúscoa)

La veritat és que quan tenia el llibre a les mans era amb unes expectatives que, francament, no s'han complert. L'autor, resident a Santiago de Xile, parteix de la transició de la dictadura militar fins la situació actual per reflexionar al voltant del paper de l'Exèrcit. Un exèrcit com el xilè que, tot i haver realitzar un cop d'estat i instaurar un règim de terror al llarg de gairebé vint anys, no tan sols no ha estat depurat sinó que els seus màxims responsables -amb Pinochet, al davant- han conservat o millorat la seva situació. Partint d'aquí l'autor realitza una anàlisi més aviat superficial i enginyosa que, honestament, no es pot dir que faci aportacions de consideració. De fet sobre el paper de les Forces Armades tenim diverses obres inspirades en una realitat molt més propera.

Tal vegada la màxima aportació del llibre sigui la seva compaginació. Cosa que, per altra banda, ja és habitual en l'autor. Veleu, sinó, *La Intel·ligència Militar* (sic) en la mateixa editorial. En el cas de que parlem trobem el que seria el contingut propi de l'obra desenvolupat en les pàgines de la dreta, mentre les pàgines de l'esquerra es reserven a cites, frases i narracions curtes d'una cinquantena d'autors. El resultat d'aquesta distribució és que, pels no previnguts, hom plantegi per moments anar a canviar l'exemplar a la llibreria.

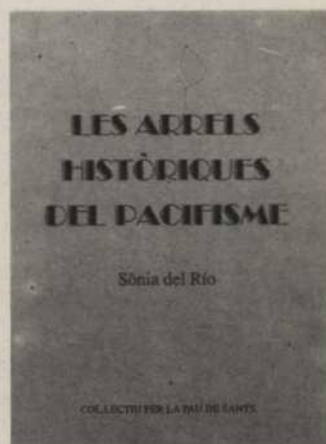

MARTIN LUTHER KING. Gerd Presler. 142 pàgines. 700 ptes. Edita Edicions 62. Col·lecció Pere Vergés de Biografies. c/ Provença 278. 08008 Barcelona. 1990.

Històricament, dins de la no-violència, s'ha tingut a Martin Luther King, juntament amb Ghandi, com un dels referents. Tots dos van tenir un paper decisiu a l'hora d'aconseguir que els moviments d'alliberament que encapçalaven no enfilassin francament la via de l'enfrontament armat. Difícilment les seves fórmules, en un moments i circumstàncies molt específics, es poden exportar sense la imprescindible contextualització. Però el seu esperit ha transcendit i servit d'exemple, avui mateix i sense saber-ho potser, a molts i diversos moviments.

La relació de llibres i biografies sobre Luther King no és precisament curta, ara que si ens limitem a l'edició en català l'oferta serà molt més reduïda. El llibre en qüestió l'hauríem d'incloure en la secció d'obres de divulgació. Un volum que es pot llegir d'una asseguda i a un preu dels que ja no en queden. I de fàcil localització en llibreries atesa la importància de l'editora. Hauríem de lamentar, però, la traducció de l'original, aparegut en alemany, que en alguns passatges és de difícil comprensió.

Tal vegada un dels aspectes que més impressiona del text és el retrat que es fa dels EUA als anys seixanta i la situació que vivia la població negra. Sobretot als estats del sud on es feia més evident i crua la discriminació. I esgarrija tant el fet de que es faci referència a poc més de vint anys enrera com la sospita que les discriminacions estructurals, tot i la igualtat davant la llei, es mantenen avui plenament vigents. En fi, elements per entendre les recents explosions socials a les ciutats nordamericanes.

LES ARRELS HISTÒRIQUES DEL PACIFISME. Sònia del Río. 32 pàg. Edita: Col·lectiu per la Pau de Sants. c/Olzinelles, 30. Barcelona.

La gent del Col·lectiu per la Pau de Sants ha editat, amb la col·laboració de l'Escola Proa, un opuscle amb un esperit eminentment divulgatiu. Tant per l'extensió com pel contingut ens trobem davant d'una obra que pot ser llegida d'una sola asseguda. De fet el nucli del treball es centra en els moments històrics de la Guerra de Cuba i la I Guerra Mundial, amb una petita introducció al davant i una reflexió final sobre el que va comportar la Guerra del Golf i l'intent comparatiu, per part de les potències occidentals, de Saddam Hussein amb Adolf Hitler.

Així, doncs, podria quedar desenganyat qui esperés trobar en aquesta obra una àmplia projecció històrica del que ha estat el pacifisme al llarg dels segles i, sobretot, dels darrers anys. En aquest sentit el títol no fa gaire justícia al contingut. Però un cop superada aquesta possible confusió ens trobem amb una eina útil per iniciar-se en el que va representar el moviment contra la guerra a finals del segle XIX i a principis del XX. Una valoració que com a primera reflexió planteja qüestionar-se si el moviment per la pau, al llarg dels darrers cent anys, ha progressat o, contràriament, ha anat en regressió.

LA IV MARXA ANTIMILITARISTA

Com ja us informàvem en el darrer MOCADOR, la IV marxa antimilitarista està en marxa. Hi estem treballant des de fa temps. Tot i que sempre queden coses per a acabar de lligar, algunes ja comencen a tenir cara i ulls.

Iniciem la marxa a BARCELONA, el dijous 29 de juliol; i què millor que una festeta de benvinguda? Concert de música clàssica que combinarem amb altres activitats lúdiques.

L'endemà, jornada ciclero-reivindicativa per la capital. Sabem de cert que molts prestacionistes esperen la nostra visita per tenir l'excusa d'escapar-se d'estudi una estoneta. Posats a fer, no descartem una visita a les instàncies militars, que darrerament tenen massa bona premsa amb els legionarios-humanitaris de Bòsnia.

A la tarda, assemblea general de la marxa. No ens hem de menjar massa el coco, però sí que ens hem de presentar, veure com està muntada la marxa, què sabem fer i què podem fer (música, teatre, activitats diverses) durant aquests 10 dies. El lloc l'hem d'acabar de confirmar, és allí on passarem la nit. I a dormir, que el dissabte hem de pujar les Costes del Garraf, ara que els cotxes passen per l'autopista. A Vilanova ens esperen per a brindar amb cava. Avisarem la DGT perquè no ens facin bufar, seria trágic un judici ràpid per alcoholèmia el segon dia de marxa.

Diumenge 1er. d'agost. Des de Vilanova fins a Tarragona o Reus. Ja els tenim ben advertits perquè ens preparin una bona estada, ja en tenen experiència.

Dilluns: cap a la Conca de Barberà. A Montblanc farem activitats de carrer: pintada de murals, teatre, i també una xerrada sobre la situació dels insubmisos.

Dimarts: cap a Ponent. Hem de confirmar si anem directament cap a la capital o fem una ruta tranquil·la entre cellers i oliveres.

A la Terra Ferma aprofitarem per a fer debat sobre l'estat de la campanya d'insubmissió i alhora per a denunciar els militars que posen com a blanc de tir una ermita romànica de Tragó.

Entre anar, estar i tornar de Tragó passarem dos dies. Ja som al divendres i anem amb tren cap a la Catalunya interior, Manresa. Ens esperen per a fer un sopar-festa.

Dissabte: anem cap a Vic. Més festa i el diumenge acabem la Marxa.

Recomanacions i indicacions: la gent que teniu intenció de participar a la Marxa, encara que sigui per dies solts, ens ho hauríeu de dir tan aviat com pugueu. El termini màxim d'inscripció és el dia 15 de juliol. Ens cal fer les previsions

de menjar i dormir.

Més qüestions: el ritme de la Marxa és de passeig, assequible a tothom que vagi amb bicicleta. Les etapes són curtes, a més, hi ha vehicles de suport en cas de casament.

Si algú no té bici, també pot participar-hi, si ho diu amb temps, segur que podrà anar de copilot en algun vehicle.

Cal portar sac de dormir i el que considereu imprescindible. Si teniu tendes, és bo que hi comptem, per si hem d'acampar algun dia. Normalment dormireu en poliesportius o cases grans.

Porteu algun recanvi per a la bici: cable de fre, càmera... i per a vosaltres: un barret; de samarretes, en vendrem a la Marxa.

Peles: la inscripció és de franc. Només hem de pagar el menjar (i el beure). Comptem que ens surti per unes mil pessetes diàries, la resta són punyetes.

La participació a la Marxa és lliure, voluntària (no com la mili i la PSS) i els efectes, sens dubte, són molt més positius.

Demana'ns material de difusió: cartells, tríptics, enganxines, i escampa'l en els teus ambients.

Farem una reunió preparatòria el dimecres, 21 de juliol, a les 6 de la tarda al Casal de la Pau.

Pep Manel

Envia aquesta butlleta al Casal de la Pau, carrer Cervantes, 2 pral. 1a. 08002 BARCELONA. Confirma-ho per telèfon al 93/318 39 94, a les tardes, de 6 a 9.

BUTLLETA D'INSCRIPCIÓ

NOM I COGOMBRESADREÇA
 C.P. LOCALITATTELEFON
 HORES RECOMANADES
 M'INSCRIC A LA MARXA TOTS ELS DIES SI NO
 M'INSCRIC NOMES DES DEL DIA AL DIA
 DES DEL LLOC AL LLOC
 ACTIVITATS QUE SE FER (CULINARIES, MUSICALS, ARTISTIQUES...)

DISPOSO DE VEHICLE/S DE SUPORT (ESPECIFIQUEU-LO)

BREUS

- El dia 15 de maig, dia internacional de l'objecció de consciència, gent de Mill-
kk es van trobar davant de la font de
Canaletes de Barcelona per fer una
pancarta horitzontal gegant en la qual
s'incriviren els noms del insubmisos
presos. Després van fer-la baixar per les
Rambles extesa i corrent, fins davant del
Govern Militar. Allà s'hi van afegir els
asssitents a l'assemblea d'insubmisos
que s'havia convocat també per aquest
dia. En el manifestòdrom de gespa que
gentilment ens ha construït l'Ajuntament
allà (això sí, a una distància prudencial
de la porta) es varen clavar creus i mitges
llunes que simbolitzaven làpides, amb la
intenció de recordar el constructiu ofici
que exerceixen les sacrificad(or)es forces
armades. Al mig, la pancarta. Els
asssitents varen proferir nombrosos crits
a favor de la insubmissió, i tot seguit
varen fer un picnic-dinar (no està bé
cridar amb la boca plena).

A la tarda, quan prosseguia l'assemblea
d'insubmisos, va trucar la televisió per
informar-se de les activitats del 15 de
maig. Assabentats que havien fet tard a
la performance matinal, varen insistir en
venir a fer uns plans de l'assemblea,
perquè s'havien encantat i no tenien res
del tema. Amb la gent de la premsa no se
sap mai.

Redacció (ningú no va fer fotos!)

- El Projecte d'Educació per la Pau als
camps de refugiats de l'ex-Iugoslàvia
que organitza el Moviment d'Objecció
de Consciència i el Seminari
Permanent d'Educació per la Pau de
la Universitat de Barcelona (SPEP) ha
tancat una etapa de sis mesos
ininterromputs de treball diari al camp de
Veli Joze on hi ha uns 3.000 refugiats
(majoritàriament bosnians musulmans).

A partir d'ara s'obre un període de reflexió
per avaluar la tasca realitzada i per trobar
els mecanismes de col·laboració amb
altres projectes de solidaritat. Pel que fa
a Veli Joze, es continuarà donant suport
a l'escola i a les activitats amb infants i
joves. Està previst que aquests estiu
alguns voluntaris hi comencin activitats
amb els adolescents.

JUDICI A EN SERGI RODRIGUEZ

Després d'un llarg procés, iniciat des del primer moment que donà mostres de raó,
finalment en Sergi Rodríguez i Nijpies "Dalai", rosinc a l'exili, té judici marcat pels
propers mesos.

Han passat els temps entranyables de la relació epistolar amb l'enyorat Ricardo
Izquierdo, jutge tocat militar, que inicià el procés a en Sergi. Finalment és el Jutjat del
Penal nº8 de Barcelona que vol passar comptes de la negativa a complir el servei militar.

Independentment de la seva personalitat peculiar -per no usar altres expressions- no
hem d'oblidar que ens trobem davant de l'únic cas de reobjecció que ha arribat als seus
propòsits.

En una altra ocasió farem memòria del que va ser la "campanya de reobjecció" per si
algú dels que hi participà ho ha oblidat. Però ara voldríem animar-vos a fer arribar
telegrames de suport -per en Sergi, s'entén- dirigits a: **Sr Jutge del Jutjat del Penal nº8.**
Pg Lluís Companys de Barcelona.

Pels que podeu creure que enviar un telegrama és molt complicat heu de saber que
mitjançant el telèfon ho podeu solucionar:

- Des de Barcelona: 322.20.00
- Des de Girona: 22.20.00
- Des de València: 352.20.00

TAULA RODONA

El propassat divuit de maig, l'Associació de Pacifistes
Objectors de Consciència, de Girona, vam organitzar una
taula rodona per debatre el tema de l'objecció de consciència
i els models de defensa per al nostre estat, proposats pels
principals partits polítics de les nostres comarques.

En aquesta taula hi van participar el candidat suplent per **CIU**
al Senat, **Jordi Xuclà**, el candidat per **IC** al Senat, **Joan**
Miró, el candidat suplent per **ERC** al Congrés, **Joan**
Puigercós, i el candidat pel **CDS** al Congrés, **Eduard**
Herrero. Es va excusar **Joan Manel del Pozo** pel **PSC** i va
faltar **Joaquim de Trinxeria** del **PP**, que ja ens havia
confirmat l'assistència. Va moderar la taula rodona **Toni**
Bardera, objector i membre de **Justícia i Pau**.

Els quatre candidats consideren que tot Estat ha de tenir
algun tipus d'exèrcit, format per professionals i de caràcter
defensiu, i estan en contra del servei militar obligatori.
També es van mostrar partidaris de reformar la **Llei**
d'Objecció de Consciència, encara que van dissentir en
les estratègies que cal seguir. Ja que en la proposta de
reforma de la llei feta per **CIU** en el Parlament de Catalunya,
ERC es va abstenir perquè es tractava d'una proposta poc
agorçada.

Tots van coincidir, però, que és necessari posar fi al sentit
de penalització que ha adquirit la **Prestació Social**
Substitutòria, començant pel fet que aquest servei tingui
una més llarga durada que el servei militar i també pel fet que
la **PSS** suposa sovint la pèrdua de llocs de treball. A més van

pronunciar-se a favor de que es reconegui l'objecció
sobrevinguda.

Des d'**IC** es va afirmar que la llei hauria de preveure la
insubmissió, perquè és una realitat social inel·ludible, mentre
que **ERC** i **CIU** van defensar que l'Estat amnistii els
insubmisos.

El debat es va centrar força en l'objecció i l'exèrcit, però
també es va fer referència al pacifisme, en el sentit de que
la cultura que s'ha d'imposar és aquesta. Sinó serà impossible
afrontar un futur amb superpoblació, i amb molts corrents
immigratoris.

La maquinària bèl·lica s'ha de parar, però com que genera
molts de beneficis, cap partit polític proposa suprimir-la.
Tampoc n'hi ha cap que opti per la desmilitarització, això sí,
apuntant-se al corrent europeïsta opten per la unió de les
forces del vell continent. Forces que haurien de prendre un
paper defensiu, de policia internacional.

Nosaltres com a associació de pacifistes, continuarem
insistent per tal de què els nostres representants polítics
assumeixin plenament els valors de la pau, solidaritat i
cooperació, en un acte de canviar la nostra tradició
democràtica, fonamentada només encara amb la participació
a les urnes.

Martí Terés i Bonet
APOC. c/ Agudes 12, 3r., C. 17005 Girona

BREUS

PER LA INSUBMISSIÓ... TAMBÉ AMB "TEXTOS". *"Que mi patria, su ilustrísima, no tiene bandera ni altar, está en los muslos de mi chica, en el barrio donde vivo y en mi propia dignidad. (...) Que la ley la hacen los fuertes/ lo demuestra usted nomás/ con ese talante de buitres y esas ganas de encular..."* Amb aquests textos i més ens trobaven el passat 25 de març a Alcoi (l'Alcoià) l'escenari, això mateix, "L'escenari", un "garito" com alguns altres (a la Ciutat de València, Torrent, Ontinyent...) a més d'Instituts i la Universitat de València on s'han pogut escoltar i compartir allò de "Va començar a escriure's per les parets dels nostres pobles..."

Ens referim a un llibre, per cert presentat en algun MOCADOR passat, format per un recull de textos, cartes d'insubmisos, poesies, anàlisis que, tot junt, un dia es van replegar en els "Textos per la INSUBMISSIÓ". Un llibre que en la seua concepció tant important estava la composició com la distribució directa i propera amb el personal. Hem referit el darrers i alguns dels escenaris... i encara resten en l'agenda Villar del Arzobispo (els Serrans), Altes (la Marina Baixa)... i on vulgau i penseu vosaltres. Més quan en el pròleg se vos oferís la invitació i el record: "INSUBMISSIÓ per a aprofundir, per a difondre i compartir. Per escriure la seua història amb els nostres pròpies històries". (Per contactar, ja sabeu, al MOC de la Ciutat de València!)

JUDICI A JOAN CARLES CLOS. Estava anunciat per al 22 d'abril a les 11h. del matí. Amb més de dues hores de retràs es presentava davant la jutge el nostre company **Joan Carles**. Es presentava i ens presentàvem. Un bon grapat de nosaltres vàrem poder accedir a la cambra de la vista. Junt a ell van declarar la seua mare; una antiga mestra d'Institut de l'insubmis, directora en el seu temps; un amic que havia fet al mili i que se la va passar "fent de cambrer quan en la seua documentació militar figurava 'fusilero'; el secretari general de CC.OO amb un estudi sobre la Prestació Social Substitutòria i la precarització del món del treball; així com dos companys del MOC. U dels quals, **Vicent Sánchez Ortells**, es trobava (i es troba) en la presó València-II a Picassent. Sens lloc a dubte aquest va estar un dels moments més emotius de la vista. **Vicent**, amb les manilles i amb dos "maderos" en terra d'ell, testimoniant per la insubmissió i donant moral en tot moment a **Joan Carles**. El fiscal que "hay que atenerse a la ley". Nosaltres "INSUBMISSIÓ, ara més que mai". La petició era d'un any i quatre mesos. de moment no sabem res més. Ja vos contarem.

XERRADA INSUBMISA A LA PRESÓ VALÈNCIA-II. Vos comunicàvem en el MOCADOR passat que en **Vicent Sánchez Ortells** no para en la presó. Que si ara es reunís amb els presos i preses (hi és el mòdul 4, que és un mòdul mixt) per sol·licitar la revisió de mesures punitives amb ocasió de l'ofensiva desinformativa (i informativa) del succés de les xiquetes d'Alcàsser; que si en aquesta ocasió organitza dintre dels murs que pretenen empresonar les nostres consciències una xerrada-col·loqui sobre el tema de l'OBJECCIÓ DE CONSCIÈNCIA.

En un principi estava previst l'anada de dos companys del MOC de la Ciutat de València. Però, de forma inexplicable, una setmana abans, sense més arguments, el propi **Vicent** va estar l'encarregat de passar l'avís el qual prohibia la presència d'un dels dos companys. Raons? Cap. Ni en aquell moment ni quan s'escriuen aquestes línies. Segurament eixa és la raó, la qual s'esgota en eixos murs d'injustícia de tot centre penitenciari.

Per fi es va poder celebrar la xerrada el dissabte 22 de maig

amb l'assistència de **Gerard** i un nombrós grup de gent. **Ferran** i nosaltres encara aguardem raons, si cal...

VAGÀ DE FAM A LA UNIVERSITAT VELLA. Des del divendres 21 de maig al diumenge 30 del mateix mes quatre joves antimilitaristes, entre ells tres insubmisos, van fer una vaga de fam per a remoure la consciència pública i fer arribar una crida a la societat. "Reclamem la llibertat dels insubmisos empresonats, el sobreseïment de tots els judicis i un canvi de la legislació que, ara per ara, empresona als joves que s'oposen pacíficament a la militarització de la societat" - deien en el seu comunicat.

Al llarg dels deu dies van rebre la solidaritat de nombrosos companys i companyes, així com col·lectius i organitzacions. Entre altres van fer notes públiques la **Gleva-Plataforma d'Objectors Anti-prestació**: "per que la llibertat, independència i avantguarda del progressisme i la solidaritat no s'incloren, pue pressions polítiques, dintre de l'aparell militar admetent objectors per fer la prestació i permetent la privació de llibertat que aquesta prestació suposa; el **Moviment de Defensa de la Terra**, solidaritzant-se amb ells i amb tots i totes aquells i aquelles que hi són "empresonats en mans de l'Estat"; així com el **Bloc d'Estudiants Agermanats (BEA)**, recolzant la "ferma postura crítica que en aquesta ocasió ha provocat a membres del col·lectiu **Milikk** a plantejar una vaga de fam de deu dies en un tancament que estan portant a terme quatre insubmisos en els locals universitaris del carrer **La Nau**".

Els insubmisos van demanar als jutges i fiscals que suspenguin els judicis a l'espera que el **Tribunal Constitucional** es pronunciï sobre el dret d'autodefensa. "Alguna cosa hem aconseguit. El fiscal cap de l'**Audiència Provincial de València** s'ha compromès a exposar en la propera junt de fiscals el tema i ha mostrat la seua posició personal favorable a la suspensió dels judicis fins que decidisca el **Constitucional**", declaraven la terme de la vaga de fam.

QUATRE INSUBMISOS A VALENCIA-II. Dos dies abans del judici de **Joan Carles Clos**, **Vicent Xavier Sáez Sáez** ingressava en el centre penitenciari **València-II a Picassent (l'Horta)**. La sentència ferma: un any i dos mesos. Un mes després, el 19 de maig, la "poli secreta" -com en les pel·lícules de gàngsters, però sense "pel·li" i sí amb gàngsters- entrava al domicili de **Jesús Garrido**. Poc vos podem contar, donat que no es trobava coordinat amb cap dels col·lectius antimilitaristes del **País Valencià**. Una cosa sí: ens hem posat en contacte amb ell i es troba animat. I altra també: la sentència de 2 anys, 4 mesos i 1 dia ve per això de que les coses de la "submissió" no li fan gens de gràcia. Per altra banda **Miquel Llorens Cano** es troba en el tercer grau. I del **Vicent Sánchez**, ja vos hem contat.

ASSEMBLEA GENERAL EXTRAORDINÀRIA. Així de grandiloqüent sona. O siga, que tota la "marabunda malsana moquera" del **País Valencià** tenim la intenció de reunir-nos el dissabte 12 de juny per mirar-nos un tant el melic amb les coses de l'organització, l'economia -com no!- la insubmissió i tot el que cap en eixes tedioses, variopintes i genials "assemblees de MOC". Ja era hora, ja, que des del mes de gener no ens veiem les cares!

Amand
MOC València
Pça Manisses, 2, 3^a, porta 15
46003 València (l'Horta)
tfn: 96 3923095

AGENDA

(els números de telèfon i fax consten de diverses xifres: El prefix de trucada internacional -07 des de l'Estat espanyol; el símbol "+", que indica que heu d'esperar senyal de línia; seguit d'uns dígitos que corresponen a l'indicatiu de l'estat on truqueu; el prefix regional i, finalment, el número telefònic.

juny. Exposició Antimilitarista a Vic. Informació Assemblea Antimilitarista i d'Objecció. Casal Sant Just. c/ Sant Just 1, 2^a. 08500 Vic (Osona)

3 juny. Judici a Joan Gilabert, Joano, d'Ontinyent (Vall d'Albaida) per insubmis. Grup de Recolzament a Joano. Casa de Cultura de Sant Rafael. Ontinyent.

juliol. Dies de Pau a Osijek (Croàcia). Organitza: Centre per la Pau, la No-violència i els Drets Humans, Besendorfova 2 pp 322, 54000 Osijek. Tf. 07+38 54 124154; fax: 54934.

10-17 juliol. Trobada Internacional d'Objectors/es de Consciència a Goecek, prop de Near a Turquia. MOC. Casal de la Pau. c/Cervantes, 2, pral, 1^a. 93 3183994

13-19 juliol. Amb el tema "Racisme i Xenofòbia", la Universitat Internacional per la Pau de Sant Cugat del Vallès, en ocasió del 10è. aniversari, organitza una Ruta que transcorrerà per les zones agrícoles i industrials de Catalunya i acabarà a Sant Cugat amb un seminari sobre "Resolució de conflictes: mediació". Tot plegat pel preu de 35.000 ptes, amb totes les despeses incloses. Per informació i reserves truqueu al (93)417 53 85, 589 36 81, o al fax 434 00 27.

16 juliol - 9 agost. Marxa Antinuclear: Zeebrugge-Kleine Brogel-Leuven-Brusel·les. Organitza: Mother Earth, Zilverhof 19, B-9000 Gent, Bèlgica. Tf.: 07+32 91 333268.

18-24 juliol. Consell de la Internacional de Resistents a la Guerra (IRG), a Verona, Italia. WRI, 55 Dawes St, London SE17 1EL, Anglaterra.

28 juliol-9 agost. Marxa Internacional en bicicleta cap el Festival *Auftakt* (Preludi) a Magdeburg. *Auftakt* serà un enorme festival de prop de 20.000 persones provinents de moviments alternatius d'Alemanya i altres països. Amb la consigna: *mou-te sense cotxe*, ciclistes de tot Alemanya i Europa aniran a Magdeburg on al llarg de quatre dies es realitzaran tota mena d'activitats. Organitzat per un grup ecologista es vol

que el festival tingui un especial contingut antiracista, amb un comú desig de multiculturalisme, tolerància i comprensió. Sandra Weber, *European Youth Forest Action* (EYFA), PO Box 566, NL-6130 AN Sittard, Netherlands. Tel 07+31 46 513045, fax 516460.

29 juliol-8 agost. IV Marxa antimilitarista en bicicleta. Informació: Casal de la Pau. c/ Cervantes, 2, pral, 1^a. 08002 Barcelona. Tf. 93 3183994

31 juliol-14 agost. Entrenament en la no-violència a De Expeditie, Schimmelpenninckade 30, NL-3813 AE Amersfoort, Holanda. Tel 07+31 33 753001.

27 setembre-10 octubre. Anarquisme: exposició internacional (Debats, conferències, etc...) al Centre Cívic de Sants (Barcelona). Informació: Ronda Sant Antoni, 13, pral. 08001 Barcelona. Tfn.: 93 3297556

Cada dia. Programa sobre Educació per la Pau i Objecció de Consciència a càrrec de Dolors Sabaté. Ràdio Badalona. 91,4 Mhz. 16-16,30 h.

EXPOSICIÓ A ONTINYENT

El proper dia 11 de juny s'inaugurarà al Centre de Cultura d'Ontinyent una exposició col·lectiva en suport dels insubmisos: "PER LA PAU I LA INSUBMISSIÓ"

Aquesta exposició que organitza el M.O.C. d'Ontinyent, reunirà quinze artistes de la comarca de la Vall d'Albaida. Algunes de les obres exposades seran gravats, dels quals es faran còpies per preparar una carpeta i vendre-les a un preu assequible.

A l'acte d'inauguració actuarà el grup A.N.C.A. (Associació Nous Comportaments Artístics) amb alguns "performances" i accions.

CAMPS PER LA PAU A BÒSNIA-HERZEGOVINA

L'organització italiana "Beati i Costruttori di Pace" (Beneïts els constructors de la Pau), que el mes de desembre passat convocaren una marxa a Sarajevo que reuní 500 persones, tenen programats Camps per la Pau a Sarajevo, l'11 de juny i el 15 de setembre.

El funcionament dels Camps es fonamentarà amb un nucli de gent que farà estades mínimes d'un mes i el treball es reforçarà amb la presència d'uns 60-80 participants al llarg de 13-15 dies. Les activitats es centraran en petits projectes, intentant també d'organitzar accions no-violentes de protecció a instal·lacions com hospitals.

La setmana del 7 al 15 d'Agost hi ha programats un seguit d'accions a Sarajevo amb un acte central el dia 12.

El pressupost, aproximat, és d'uns 600 Marcs alemanys.

Informació: Beati i Costruttori di Pace. Via Marsilio da Padova 2. 35139 Pàdua, Itàlia. Tf./Fax: 07+39 49 663882

XXV UNIVERSITAT CATALANA D'ESTIU A PRADA.

Per segon any consecutiu el MOC organitza un curs a la Universitat. Aquest cop amb el nom d'ANTIMILITARISME: TEORIA I PRÀCTICA i amb diverses sessions.

- "La desobediència civil com a eina de transformació social"
Ponent: Joan Salabert

- "Educació per la Pau: teoria i pràctica"
Ponents: Dolors Sabaté, pedagoga i membre del Seminari Permanent d'Educació per la Pau de Badalona i Núria Clotet del Projecte d'educació per la pau als camps de refugiats de la guerra dels Balcans

- "Aproximació antimilitarista als conflictes dels Balcans" (dues sessions)
Ponents: Yon Sánchez del Moviment d'Objecció de Consciència i membre de la Gira Pacifista als Balcans i Francisco Veiga, historiador i professor de la UAB

Informació UCE: Gran Via de les Corts Catalanes 600, 3r., 2^a. 08007 Barcelona. Tfn.: 93 3172411

UNIVERSITAT INTERNACIONAL DE LA PAU DE SANT CUGAT DEL VALLÈS

X Edició. 18/25 juliol 1993. Sant Cugat del Vallès

PROGRAMA

18 de juliol

12.00 h. Obertura
12.15 h. Conferència inaugural
Alberto Piris. General d'Artilleria
17 h./21 h. Taller de Teatre

Mediació Internacional.
El paper de la diplomàcia.
Experiències concretes.

Tarda: Treball en grup.
Posada en comú i conclusions.

Carme Romia, François Bazier i Mireille Jacquet.

-Aprentatge dels mètodes de resolució de conflictes

-Teories i tècniques de mediació

19 de juliol

Educar per la Pau per mitjà del conflicte.

Matí: Educació i conflicte o els conflictes de l'educació.
Els Eixos Transversals de la Reforma.
El conflicte com a element negatiu? Quins, com i per què?

El conflicte com a necessitat i com a recurs.
Factors que poden incidir en el conflicte.

Tarda: Estructura del conflicte: les persones, el procés i les diferències essencials.
Formes de comportament davant d'un conflicte.

Actituds, valors i conflicte.
Grups de treball.

Carme Romia
(Universitat de la Pau de Sant Cugat del Vallès)

20 de juliol:

Dimensió interpersonal del conflicte social.

Matí: Anàlisi del conflicte interpersonal.

La Mediació com a mitjà per a la resolució de conflictes.
Experiències concretes: Comunicació, afirmació personal, etc.
Grups de treball.

Tarda: Diversitat i conflicte.
Experiències concretes.

Treball en grup.

François Bazier i Mireille Jacquet.
(Université de Paix-Namur)

21 de juliol:

Conflicte social i conflictes internacionals.

Matí: Negociació i Mediació.
Pràctica de la mediació.

-Memòria de 10 anys de treballs per la pau.

22 de juliol:

Els conflictes en el món.

Matí: Evolució dels conflictes Est/Oest i transformacions dels països de l'Est.
Carlos Taibo.

Els problemes Nord/Sud.
Luis de Sebastián.

Tarda: Els Nacionalismes.
Félix Martí.

Conflictes en el món i en particular a la Mediterrània.
Toni Pigrau.

23 de juliol:

L'Estat espanyol i la Pau.

Matí: La participació d'Espanya en pactes i aliances militars.
Rafael Grasa.

La Pau a través de la justícia i dels drets humans.
Joan Gomis.

Tarda: El 4rt. món: pobresa i marginació.
Alex Masllorens.

L'economia de l'armamentisme.
Jordi Molas.

24 de juliol:

El treball per la Pau.

Matí: Les diferents formes d'objecció de consciència.
Xavier Rius.

Ecologia i medi ambient.
Pedro Arrojo.

Tarda: Estudi de la Pau.
Arcadi Oliveres.

No-violència i moviments alternatius.
Josep de Delàs

INFORMACIÓ

Lloc:

Els seminaris i les sessions informatives tenen lloc al Centre Borja de Sant Cugat del Vallès, a 2 km de la vila, amb garanties de comunicacions. El local reuneix molt bones condicions, voltat de bosc i de jardins. Habitacions àmplies i còmodes. Menjar senzill, però excel·lent. Acolliment amical i bona convivència.

Horaris

Matí: 9.30 - 11.30 h. 1ª. classe
11.30 - 12.00 h. descans
12.00 - 13.30 h. 2ª. classe

Tarda: 16.00 - 17.30 h. 3ª. classe
17.30 - 17.45 h. descans
17.45 - 19.00 h. 4ª. classe

Vespre: 19.00 - 21.00 h. Taller de Teatre

Condicions:

Allotjament al Centre
Borja amb pensió completa 2.800 ptes. persona/dia
Dinar (1 ticket) 1.000 ptes.
Inscripció a cada Seminari 3.500 ptes.
Taller de Teatre 3.000 ptes.

Beques:

Hi ha la possibilitat de demanar una beca d'inscripció, mitjançant sol·licitud raonada i dades personals completes, abans del dia 10 de juliol de 1993.

Secretaria General:

Mercè Cucumy
Glòria Moreno

c/. Miquel Servet, 9
08193 Bellaterra
Tel. (93) 417.53.85
Fax. (93) 434.00.27

EL KLEENEX

desinformatiu per la lluita anti-militarista

Per què el Kleenex? Perquè el MOCADOR, com s'usa diverses vegades entre rentada i rentada, és una font constant de contagi. Amb un kleenex, en canvi, els microbis van de cap a les escombraries. Aquest és el principi del kleenex: tots els seus articles són d'un sol ús, i qualsevol similitud amb personatges de la "moguda" de la insubmissió no només és pura coincidència sinó que a més a més és casualitat.

Atès que els insubmisos catalans de moment estan firmant la llibertat condicional, s'està estudiant la possibilitat de demanar el trasllat d'alguns insubmisos 'iruñesos' a la Model per poder fer una mica de campanya anti-repressiva.

Els dirigents del PSOE surten al pas de les declaracions de **Julay García Vargas** en que deia "**No vi insumisos en Bosnia**". Davant l'allau de protestes, el govern ha matisat que de fet el que va dir l'innombrable ministres de la guerra és "**No hay 'vi insubmissió' en Bosnia**", queixant-se de no haver trobat cap ampolla d'aquesta delícia per al paladar, que es produeix a **Espolla**, entre l'ajut humanitari que s'hi havia enviat.

Frases filosòfico-polítiques per a la posteritat: "**Crea un coixí social, i fote-t'hi a dormir**".

Nova ofensiva de l'OPSOC per a promoure la PSS, amb motiu del 25è aniversari del maig del 68, sota el lema "**Fes el mamón, i no la guerra**". Si no ens espavilem, però, aquest lema també serà vàlid per a la campanya d'insubmissió.

Les noves tendències i maneres d'enfocar la campanya d'insubmissió segueixen creant divisions: si al principi va sorgir la **Insubmissió Total**, ara ja ha aparegut un grup de gent que està per la **Insubmissió Bastant**, altres que estan per la **Insubmissió Una Mica**, i els qui estan per la

Insubmissió Déu n'hi Do.

Nova campanya de recollida de signatures sota el lema "**Signa la condicional en solidaritat amb els insubmisos empresonats**".

Ja és a la venda el llibre de **Kleenex Editorial**: "**Drogues, insubmissió, i revolució**", en el qual es fa una anàlisi de l'efecte de les drogues en les lluites revolucionàries, amb especial atenció a la campanya d'insubmissió (el llibre afirma que abans, quan les assemblees d'insubmisos semblaven un "**fumadero**", es treien campanyes molt més dures i imaginatives que no pas el tedi actual). El llibre compta amb el suport del **Col·lectiu ASAC - Antimilitaristes Siclistes Amics del Cannabis**, que confia que aquest any a la **Marxa** la penya porti 'mate'.

Efemèrides: tal dia com avui, fa 120 anys (o potser només quatre), i després de veure com els **Comuantxes** pactaven amb els '**casagues blaves**' el tractat de **Fort Laramie** per al seu propi profit trencant el pacte amb les altres tribus, en **Pluja-a-la-Cara** va dir "**Hi ha manipulacions que revolten l'estómac**". I conjuntament amb un quants **Cheyennes** bojós com ell va muntar al cavall i es va llençar a l'atac contra els militars blancs. Els historiadors encara no s'acaben de posar d'acord sobre com va acabar la història (potser encara no ha acabat).

Possiblement, estimat lector, convindrà amb la redacció del Kleenex que no es pot aprofitar res de la resta de la revista. Exigeix que alliberint aquesta secció del MOCADOR retallant la pàgina per la línia de punts i paga l'import proporcional. Finalment el Kleenex, no tan sols s'ha convertit en un espai fix, sinó que amenaça amb editar-se independentment.